

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Herec činohry NDM

Tomáš Jirman

a osvětlovačka DAD

Ivana Nováková

OPERA

Rossiniho velké drama
vrcholí u Rudého moře

ČINOHRA

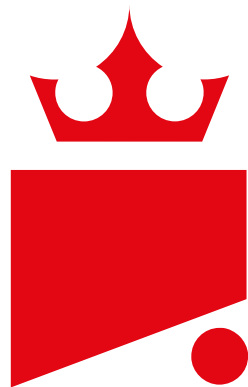
Slavný román v nové
dramatizaci

BALET

Jiří Kylián
a síla čistého pohybu

MUZIKÁL

TAK SE NÁM STALO...
Život pod radioaktivním mrakem

**MECENÁŠSKÝ KLUB
NÁRODNÍHO DIVADLA
MORAVSKOSLEZSKÉHO**

MECENÁŠEM SE MŮŽE STÁT KAŽDÝ VY, VAŠE RODINA NEBO FIRMA

**Staňte se i VY součástí unikátního společenství a podílejte se
na nejzajímavějších událostech divadelního života v NDM**

www.ndm.cz

SLOVO ŘEDITELE DIVADLA

Vážení a milí přátelé,

úvodník pro první dva měsíce nového roku se mi nikdy nepíše zrovna lehce. A platí to pochopitelně i pro tentokrát. Inu, nachystali jsme si několik úskalí. Chceme Vám dát tento časopis k dispozici již na posledních šest dnů roku končícího. A ten důvod je jasný. Od 25. prosince až do Silvestra intenzivně hrajeme na obou našich velkých scénách, abychom společně prožili sváteční čas a poslední dny končícího roku. A pochopitelně i ten den poslední. A Vy, naši milí diváci, k naší velké radosti v tento sváteční čas rádi a hodně do divadla chodíte! A časopis pro měsíce leden a únor tak může být pro mnohé z Vás inspirací i pro novoroční předsevzetí. To by mohlo znít asi takto: V roce 2026 budu ještě více a pravidelněji chodit na představení Národního divadla moravskoslezského! Co Vy na to? A dodávám: bude to stát za to!

Ale dnes je 11. prosince 2025 a na můj text netrpělivě čekají korektoři. A za pár dní jde časopis do tiskárny. A co psát o novém roce, který začne za tři týdny? Divadelní život měříme více než na kalendářní roky na divadelní sezóny. S koncem měsíce ledna 2026 se nám 107. sezóna Národního divadla moravskoslezského přehoupne do své druhé poloviny. Pořád se něco děje! A hned na měsíce leden a únor chystáme tři premiéry nových inscenací. Všechny tři slibují být divadelními událostmi. Přináší na náš repertoár tituly v našem divadle dosud neuvedené. K souboru činohry se podruhé vrátil režisér Jakub Šmíd. V předminulé sezóně u nás nastudoval pozoruhodnou a oceňovanou spektakulární muzickou inscenaci Eurýpidovy tragédie *Médea*, která se na náš repertoár vrací v pěti reprízách v prvních třech měsících

roku 2026! Je to mimořádný divadelní zážitek s vynikající Petrou Kocmanovou v titulní roli. Navíc pro tuto inscenaci vznikl nádherný nový překlad z pera renomovaného autorského týmu: překladatele ze starořečtiny Matyáše Havrdy a básníka a prozaika Petra Borkovce. Tento titul byste opravdu neměli minout. A už teď se těším na výsledek další práce pana režiséra Jakuba Šmída a jeho týmu s naší činohrou. Hned 10. ledna nás v Divadle Antonína Dvořáka čeká premiéra dramatisace slavného Dostojevského románu *Idiot*. V titulní roli Lva Nikolajeviče Myškina se představí... Víte co, zkuste si tipnout a správnou odpověď pak najdete na stránkách věnovaných činohře ☺.

Pozoruhodnou operní událostí slibuje být i novodobá česká premiéra opery Gioachina Rossiniho *Mojžíš a faraon aneb Přechod Rudého moře*. Velkolepé zpracování starozákonního příběhu přináší poprvé na ostravské jeviště jednu z řady vážných oper tohoto italského mistra bel canta. Navíc z vrcholného období jeho tvorby. Až dosud mělo několik generací diváků ostravské opery možnost poznat z Rossiniho operní tvorby jen jednu polohu – jeho skvělé operní komedie.

Má zdravý člověk právo ukončit svůj život za asistence lékaře pouze na základě svého rozhodnutí? Má mu společnost umožnit důstojně a bezbolestně zemřít, pokud si to přeje? Kdo má právo rozhodnout? Tyto a další otázky klade hra Ferdinanda von Schiracha *Bůh*, kterou uvádíme v české premiéře. Text hry z nás dělá účastníky jednání etické komise, zaznívají zde různé pohledy z různého názorového a profesního spektra. A my můžeme být intenzivně účastní. Je to text, který ve Vás bude doznívat dlouhou dobu. Z dramatické tvorby tohoto autora jsme v roce 2018 uvedli hru *Teror*. Její úspěšnou inscenaci jsme hráli až do loňského jara, tedy celých 7 let. Troufám si říci, že text hry *Bůh* má velký potenciál oslovit Vás ještě silněji a osobněji! I na tuto novou inscenaci se velmi těším.

Takže rok 2026 začínáme pěkně ztroja a věřím, že všechny tři připravované premiéry v sobě mají velký příslib jedinečných divadelních událostí. A tak to má přece být!

Vážení a milí přátelé Národního divadla moravskoslezského, naši drazí diváci!

Přeji Vám ze srdce vše dobré a zdravé do nového roku 2026! Moc Vám za celé naše–Vaše divadlo děkuji za přízeň, kterou jste nám projevovali v roce minulém, a doufáme v ni i pro tento rok nový! Děláme a nadále budeme dělat vše pro to, abychom si ji od Vás zasloužili. To jest: děláme a budeme dělat i nadále dobré, zajímavé a jedinečné divadlo, které stojí za to opakovaně navštěvovat a kam se budete rádi vracet! Pro příběhy, radost, krásu, zázraky divadelní magie i pro ten očistující moment katarze, tolik potřebné našim životům. Díky našim čtyřem báječným uměleckým souborům je opravdu z čeho vybírat! A další stránky časopisu Vám to potvrdí.

Co probouzí smysly a otevírá srdce? Dobré divadlo určitě!

Těším se na Vás i v novém roce 2026 v našich hledištích!

Srdečně
Váš

Jiří Nekvasil

PREMIÉRY

LEDEN – ÚNOR 2026

ČINOHRA

10. ledna 2026 / Divadlo Antonína Dvořáka

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

IDIOT

OPERA

12. a 14. února 2026 /
Divadlo Antonína Dvořáka

Gioachino Rossini

**MOJŽÍŠ A FARAON
aneb Přechod
Rudého moře**

ČINOHRA

28. února 2026 / Divadlo Antonína Dvořáka

Ferdinand von Schirach

BŮH

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (založeno 1919)

Národní divadlo moravskoslezské se sídlem v Ostravě je největším a nejstarším profesionálním divadlem v Moravskoslezském kraji a zároveň největší kulturní institucí zřizovanou statutárním městem Ostrava. Je nepřehlédnutelným centrem kulturního, duchovního, intelektuálního a společenského života občanů Ostravy a širokého okolí. Jako jediné na Moravě má divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a muzikál, které hrají pravidelně na třech stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka, Divadle Jiřího Myrona a Divadle „12“.

Široce rozkročená ambiciózní dramaturgie všech čtyř uměleckých souborů je vedena systematickou snahou oslovit co nejširší divácké spektrum všech generací a zájmů. Od klasického českého a světového repertoáru přes objevnou dramaturgii a současnou tvorbu až k experimentálním dílům a projektům mnohdy na hranicích žánrů. Svou úroveň se dnes Národní divadlo moravskoslezské řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích i zahraničních inscenátorů, choreografů i sólistů, kteří zde hostují.

Společně s Ostravským centrem nové hudby je Národní divadlo moravskoslezské pořadatelem festivalu NODO (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava). Několikadenní festival poskytuje co dva roky prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů. Poprvé se festival NODO konal v roce 2012, kdy se setkal s velkým zájmem účastníků i médií.

Divadlo Antonína Dvořáka

Divadlo bylo postaveno v novobaročném stylu podle návrhu vídeňského architekta Alexandra Grafa v roce 1907. Do roku 1919 v něm hrál pouze německý soubor a čeština v této budově zazněla poprvé až v roce 1919, kdy zde začalo hrát Národní divadlo moravskoslezské. Během druhé světové války utrpěla budova bombardováním a byla nutná rekonstrukce.

V roce 1948 bylo divadlo přejmenováno na Divadlo Zdeňka Nejedlého a v 50. letech došlo ke změně vnějšího vzhledu: novobaroční prvky byly nahrazeny sloupovou řadou v průčelí, kterou můžeme vidět dodnes. Od roku 1990 nese tato budova název Divadlo Antonína Dvořáka. Při rekonstrukci v letech 1999–2000 došlo také k uzavření loubí před hlavním vstupem, které je dnes součástí interiéru.

Dominantními barvami interiéru jsou červená, bílá a zlatá. Divadlo Antonína Dvořáka je domovskou scénou souboru opery, hrají zde i soubory činohry a baletu. Hlediště divadla po rekonstrukci na přelomu tisíciletí pojme 517 diváků.

Divadlo Jiřího Myrona

Původně český Národní dům byl postaven v roce 1894 podle projektu Josefa Srba v novorenesančním stylu. V letech 1908–1919 zde působilo první stálé české ostravské profesionální divadlo. Když bylo v roce 1919 založeno Národní divadlo moravskoslezské, přesunulo se zpět do budovy Městského divadla. Po okupaci Československa se do Městského divadla vrátili Němci a Češi se přesunuli do Národního domu, který musel být zásadně zrekonstruován.

Po druhé světové válce byla budova přejmenována na Lidové divadlo (1945), od roku 1954 nese název Divadlo Jiřího Myrona. Zásadním datem byla noc ze 6. na 7. prosince 1976, kdy divadlo vyhořelo. Po rozsáhlé rekonstrukci a dostavbě bylo opět otevřeno v roce 1986. Na podzim roku 2017 započala další rozsáhlá rekonstrukce DJM, která byla dokončena na jaře 2019.

Dominantní barvou interiéru divadla je okrová a hlediště disponuje kapacitou 615 diváků. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikálu, účinkuje zde rovněž činoherní a baletní soubor.

Divadlo „12“

Divadlo „12“ je od 100. sezóny komorním divadelním prostorem Národního divadla moravskoslezského. Slavnostní otevření se uskutečnilo dne 16. září 2018. Scéna se nachází v areálu budov Divadla Jiřího Myrona na třídě Čs. legií 12 v prostorách, kde dříve bývala Občanská záložna.

Divadlo tvoří dva prostory – mimo divadelní sál je to také divadelní bar Ve Dvanáctce. Autorem architektonické studie byl architekt Jiří Stejskalík. Toto divadlo pro 60 diváků nabízí velmi intimní atmosféru a jedinečný intenzivní kontakt mezi hercem a divákem. Je místem pro inscenace a aktivity všech souborů NDM i pro další experimentální divadelní projekty na pomezí žánrů.

OBSAH

- 6 V mládí je člověku moře po kolena
- 7 Když se do něčeho dám, tak se nevzdám
- 10 Od strojů k lidem
- 12 Stalo se před 100 lety...

13 OPERA

- 15 Připravujeme francouzskou grand operu Gioachina Rossiniho
- 18 Když prohra inspiruje: Dostojevskij v Baden-Badenu
- 20 Operní program: od klasiky k objevům

21 ČINOHRA

- 23 Lidské nitro je plné rozporů, temnot i světla
- 25 Má zdravý člověk právo na eutanazii?
- 26 Tělo jako vědecký i symbolický objekt
- 28 Komedie oslňuje svou prostou přímočarostí

29 BALET

- 31 Jsem rád, že dnes mohu choreografie předávat dál a učit
- 33 Jiří Kylián – tvůrce, který ponechal jen to podstatné
- 34 Zkoušení choreografií *Petite Mort* a *Sechs Tänze* očima tanečníků
- 36 Úspěchy souboru doma i v zahraničí

Foto Adolf Horsinka

Náměstkyně primátora Lucie Baránková Vilamová (vlevo) přivítala 25. listopadu 2025 v reprezentativních prostorách Nové radnice trojici ostravských umělců, držitelů prestižní Ceny Thálie za uplynulou divadelní sezonu. Člen činohry NDM Petr Panzenberger získal Thálii za roli narkomana Romana v inscenaci PERNÍKÁŘ Studia G, Alice Kvasnicová obdržela Thálii za celoživotní mistrovství v oboru balet, tanec a pohybové divadlo. Lukáš Adam na sošku dosáhl díky výkonu v úloze italského anarchisty a vraha císařovny Sisi Luigiho Lucheniho v inscenaci muzikálu ELISABETH.

37 MUZIKÁL

- 39 Derniéra muzikálu, kde hlavní role hrají děti
- 40 Jaderné mlžení
- 42 Herec s foťákem Adam Živnůstka
- 44 Lukáš Adam: „Baví mě hledat odlišnosti“

46 ARCHIV

- 46 Když se hudba étericky vlní
- 48 „Že budu projektovat divadla, to mě nenapadlo“ – vzpomínka na Iva Klimeše

50 NDM EXTRA

- 50 Chystáme pro vás koncerty a prohlídky zákulisí
- 51 Výstava Martina Froulíka REZIDUA PAMĚTI

52 ATELIÉR NDM

- 52 Projekt ZAŽIJ DIVADLO VŠEMI SMYSLY
- 53 VÝLET – nová inscenace pro děti

54 PROGRAM LEDEN A ÚNOR 2026

Buďte s námi i ve virtuálním světě...

Národní divadlo moravskoslezské

ndm ostrava

Národní divadlo moravskoslezské

ndm.ostrava

www.ndm.cz

TOMÁŠ JIRMAN

Pořád se těším,
že bude nějaké blbnutí

Čím je pro tebe v divadle světlo?

Světlo je základ. Kdysi mně to v Olomouci ukázal osvětlovač Arnošt Janěk. Na scéně někdo hrál, v režii byla ještě stará ruční šoupátka, a on říká: chceš vidět, jak ho zruším? A kam ten dotyčný šel, tam on stáhnul světlo a vymazal ho šerem. Herec bez světla není vidět. Akorát dnes ty moderní světla. ... U klasických reflektorů člověk cítil, kdy na něj svítí a kdy ne. S ledkama klidně stojíš ve stínu a necítíš to.

Jsi narozený v lednu, jak zvládáš tu temnější část roku?

Já jsem zimní typ. Mně se zima hrozně líbí. Když je sníh, tak je ve čtyři krásná tma. Když není sníh, tak to je horší a lezou na mě medvědí stavy. A ač tma patří i k divadlu, tak když jsem v ní dlouho, snažím se hned, jak je to možné, vypravit za sluncem.

Neměli to lepší v antice, když hráli při denním slunci? A propos – v jaké době by sis chtěl divadlo vyzkoušet?

Jako mít stroj času? Tak samozřejmě se nabízí shakespeareovská Anglie. A Itálie, commedia dell'arte, hraná na ulici. Dostávat od diváků shnilýma rajčatama. Antika taky, ale to bych se jen skromně díval. Ale zajímalo by mě, co tam prováděli lidi v hledišti. Vždyť to byl i několikadenní mejdan!

Za chvíli budeš dělat divadlo padesát let. Je to pro tebe pořád ještě rajc, anebo už spíše dobře odvedená výdělečná činnost?

Škrtnul bych termín „výdělečná“. (Směje se.) Jak kdy, když není pánbůh doma

a všechno se to potká, tak je to rajc, samozřejmě. Navíc, jak je člověk geront a míň zkouší – už mám tak dvě role do sezóny – tak se těší, že zase bude nějaké blbnutí.

Jaké divadlo ti zavoní na první dobrou?

To byl Šumperk. To bylo voňavé divadlo. Když jsem pak přišel sem, tak Kačerovy inscenace. Akorát jsem mu jako herec nikdy moc nerozuměl. On pořád vyprávěl nějaké historky a na mě to tehdy bylo hrozně komplikované. Zřejmě jsem potřeboval větší polopatismus. Já byl zblblej ze školy. A hrozně lituju, že už ho, i s těma vyprávěnkama, nepotkám. A pak začínající Aréna, když byl Pavel Cisovský v nejlepší formě. Tam to vonělo. A dodnes, když tam člověk vlezle, tak ten miniaturní ajnclík krásně voní.

Když se otočíš a koukneš se na Tomíka na DAMU a na Tomáše dnes. Kde se to pořád ještě potkává a kde už se to dávno mijí?

Když se někdy probírám svou minulostí, tak si říkám: proč jsi byl tak blbej? Takovej kretén frajerskej, blbej?! Proč jsi dělal tohle a neudělal tamto? V mládí je člověku moře po kolena. Jestli se to dá shrnout, tak člověk zjišťuje, že je třeba být pokorným. Dneska si třeba říkám, že jsem možná nebyl úplně spravedlivý vůči Juraji Deákovi. Měli jsme konflikt, já to pak bral, že mě jednou našel, a hotovo. A tak jsme se léta vzájemně obcházeli a ignorovali. Ale měl jsem být velkorysejší. Přejít to a třeba se na to zkusit podívat z jeho pohledu. Před nějakou dobou, na jednom z Ost-ra-varů, jsme to snad už překlenuli.

Lituješ něčeho?

Čeho občas zalituju je, že když mně prý, jak jsem se později dozvěděl, chtěl Pavel Cisovský v jednu chvíli předat Arénu, a já byl tenkrát zrovna v nějakých strašných osobních zmatcích, tak jsem to trošku prokaučoval a asi i prochlastal.

Kdy to bylo?

Někdy potom, co jsem tam udělal *Máj*, což bylo v roce devadesát sedm.

A co on na to, že jsi mu to odmítl?

Já jsem to neodmítl, já jsem to nechal vyšumět. Pořád si se mnou dával schůzky a já jsem mu vždycky slíbil, že přijdu, a pak jsem na to buď zapomněl, nebo jsem musel na pivo, nebo jsem jel do Šumperka za dětma. ... Možná jsem se vnitřně bál velké zodpovědnosti.

Na které období v životě sentimentálně vzpomínáš v dobrém?

Největší jízda byla od revoluce, devadesátky, kdy najednou nic nebylo problém. Všechno se dalo zařídit, páprdové, kteří pak nastoupili a začali zase všechno umravňovat, si ještě nebyli tak jistí v kramflecích, a tak se děly nádherné věci. Vnitřní ohně se rozplály, všichni byli šťastní, skončily staré dějiny.

Byl jsi v angažmá v Olomouci, v Šumperku a v Ostravě...

Do Olomouce jsem šel hned po škole, v době, kdy to bylo okupované město, kde třikrát do týdne lítaly nad centrem ruské vrtulníky. A divadlo bylo zahleděné do své právě uplynulé slávy. Takové to: my jsme velké divadlo a dělá se to takto. Diskuze se nepřipouští. Já přišel z Prahy, z bohémského života a byl jinak naladěný. Šumperk je v hezké přírodě, není tam nic, co by rozptylovalo, a na divadlo je tak čas a soustředění. Pravda, bylo hodně zájezdů, ale ty člověka, když je mlád, otrkají. Když skončila zkouška, tak jsme koupili buřty a šli je opékat za město a u toho se žvanilo o tom, co se zrovna zkouší. Ideální místo pro děláni divadla. Pak si mě po roce a půl vyhlídla Ostrava s tím, že sem můžeme jít i s mou první ženou, která zůstala v angažmá v Olomouci. Herci tady v sobě pořád měli Kovalův dril a k tomu Kačerův esprit. Tehdy jsem si myslel: dáme tady pár sezón a padáme jinam. Protože kdo tenkrát přišel do Ostravy zvenku, utrpěl šok. To město bylo drsné jako struhadlo.

Uvažoval jsi i později, že bys Ostravu opustil?

Když nastala krize středního věku, tak jsem to zvažoval. Ale nikdy jsem se k tomu nerozhoupal. Vždycky tady bylo něco, co mě hrozně bavilo, třeba i v rádiu nebo v Aréně. A pak mě potkal zázrak, nevím, kdo se mi

Pokračování rozhovoru na straně 8

IVANA NOVÁKOVÁ

V divadle není
žádný den stejný

Čím je pro vás v divadle světlo?

Pro mě je to zábava. Pomáhá účinkujícím, dotvoří inscenace, vyzdvihne kouzlo dekorací a tím umocní vjem diváků.

Od dětství jste byla obklopena přírodou, pocházíte z podhůří Beskyd. Jak zvládáte, že divadlo je naprosto umělé prostředí?

Pořád je možnost do přírody vyrazit a všechno si vykompenzovat. Ale co si budeme povídat, divadlo zabere spoustu času. Nemáme čas jezdit někde na chalupu, tak jsme se s přítelem stali členy karavan klubu, pořídili si karavan s obrovským předstanem a od konce dubna do konce října vegetujeme na Hlučínské štěrkovně. Ráno se vzbudíte, koukáte na jezero, večer koukáte na jezero, prostě relax.

Nemůžete si pak, že se vám ani nechce do divadla?

No to si říkám. Na druhou stranu, tu práci musí mít člověk opravdu rád, protože tady kolikrát trávíme víc času než s rodinou.

Jste narozená na konci listopadu, jak snášíte aktuální temnou část roku?

Nemám z toho radost. A když jsem ještě v divadle ve tmě třeba dvanáct hodin, tak je to strašně ubíjející. Mám radši sluníčko, léto. Zima je krásná na horách, ale tam se většinou během sezóny nedostaneme.

Chodila jste do divadla jako divačka ještě předtím, než jste v něm byla zaměstnaná?

Musím se přiznat, že jen se školou. Hodně

jsem sportovala, dělala atletiku. O divadlo jsem se začala zajímat, až když jsem nastoupila, a to se mi líbilo všechno. Strašně moc. Pamatuju si, že jsme byli se školou na *Rusalka*. A když jsem pak tady v roce 1993 začínala, ještě pořád inscenaci hráli. Viděla jsem ji na základní škole, dávno na to zapomněla a pak jsem ji měla svítit. Koukám za reflektorem na představení a říkám si – tohle už jsem přece viděla! Je to strašně dávno, ale jak vodník vyjel z propadla, to si pamatuju dodnes.

Jaký to byl pocit, když jste poprvé sama svítila?

Moje první inscenace byl *Evžen Oněgin*. Proběhla dekorační zkouška, pořádně jsem nevěděla, co se na jevišti děje, a hned mě posadili za štych. Nic nevíte, netušíte, kdo je sólista, kdo je ze sboru. A k tomu stres, jestli se na zpěváka štychem vůbec trefíte. Celou premiéru mi bušilo srdce, ať se něco nestane, ať mi třeba neodejde žárovka. Vidíte a cítíte ty desítky lidí kolem. Nervozita strašná. A pak si na to postupně zvykáte. A zvyknete si na všechno.

Kdysi jsem zažila, když v reflektoru praskla žárovka. Strašná rána.

To jste možná byla na představení, kdy se to stalo právě mně. Žárovky někdy odešly úplně potichoučku, že jsme si ani nevšimli, že nesvítíme. Ale jednou taková rána, že jsem myslela, že mi štych vyletí z ruky. Nejhorší bylo, že žárovka se úplně roztříštila, rozpálené kousky jsem rukama hasila na sametu v lóži, a ještě padaly i do orchestru. Nevěděla jsem, co dřív,

každý na mě koukal. Vytáhnout světlo ze zásuvky, uhasit, dát novou žárovku. Máte popálené ruce, přesto musíte dělat jakoby nic a pokračovat v představení. Doštychovala jsem do pauzy, přišla dozadu a tam se všichni smáli: no, a máš to za sebou! Ten samet v lóži byl propálený až do rekonstrukce divadla.

Vyučila jste se elektromechaničkou se zaměřením pro stroje a zařízení pro dopravní podnik. Jak se tohle stane mladé dívce?

To se stane tak, že se hlásíte na sportovní gympl a tam vás nevezmou. Takže elektro. Ve třídě 28 kluků a 6 holek, vydržely jsme to ale jenom tři.

Co vás přimělo vytrvat a ne úplně divčí obor, na rozdíl od dalších spolužáček, dokončit?

Když se do něčeho dám, tak se nevzdám, musím si na tom najít něco hezkého. A mě to vlastně i bavilo, třeba matika, fyzika. Navíc jsem si říkala, že si půjdu dodělat nějaký další obor. Jenomže jsem měla strašně brzo děti. Život vám prostě rozdává jiné karty.

Profese osvětlovače je spíše vnímána jako mužská – kromě jisté dávky nebezpečí se také musíte tahat s těžkými věcmi. Nekoukali na vás pánové s nedůvěrou?

Ze začátku mě možná šetřili, ale to jsem nikdy nechtěla. Říkala jsem si: buď to zvládneš sama, nebo nic. Chtěla jsem obstát, nebyť nikomu na obtíž. Tehdy jsme tu byly jen tři ženy. Paní Helga na regulátoru a osvětlovačka paní Nataša. Převážně mužský kolektiv je ale fajn.

Po dvou letech jste z divadla odešla a vrátila se v roce 1999, po šestileté pauze...

Nepočítala jsem, že bych se vrátila, ale divadlo vás holt poznamená.

Jak?

Úplně jiná práce, jiná atmosféra. Tady žádný den není stejný a nikdy nevíte, co vás potká. V životě by mě nenapadlo, že budu mít třeba ráda opery. A teď jdu večer domů z představení a pobrukuju si árie. Když byly děti malé a hrály si v pokojku – poslouchám a ony si zpívají něco z *Rusalky*. (Směje se.)

Práci osvětlovačky jste si zkusila v celé její šíři. Zajímalo vás kariérní postup?

Bože, upřímně, ani nevím, jestli jsem někdy takhle přemýšlela. Ono mi to přicházelo samo. Lépe řečeno, bylo mi to nakázáno. (Směje se.) Po půl roce v divadle přišel mistr a říká: půjdeš nahoru k pultu. Tam ale vždycky byla jen paní Helga,

Pokračování rozhovoru na straně 9

za co odměňoval, který se jmenoval Daniela. Nadělili jsme si tři děti a najednou ten ostravský život chytl úplně jiný rozměr.

Máš roli, u které jsi rád, že sis její osud odžil jen na jevišti?

Spíš se to týká třeba vztahu ke smrti, protože v každé kalé hře se to hemží mrtvolama. Možná jsem jen okorálý cynik, ale díky divadlu mě smrt v reálném životě neděsí. Protože těch kvílů nad umrlými, případně sám někde s dykou... Nikdy jsem to nepočítal, ale hned jak jsem nastoupil do Olomouce, tak jsem umřel jako Laertes v *Hamletovi*. Pak jsem málem umřel v *Princi Homburském* v Šumperku. A tady toho taky bylo dost, naposledy v *Richardovi III.*

Tak to jsi zřejmě nesmrtelný. Chtěl bys jím být?

Člověk ví, že to je krákovina a že by pak všem lezl na nervy. Co mě ale hodně zasáhlo, i když se to dá v určitém věku očekávat, když teď odešel Standa Šárský. Člověk ho bral jako jistotu: můžeš za ním kdykoliv zajít, pohádat se s ním nebo si dát panáka a zanačovat si na celý svět. Proč to najednou není možné?! Život a zub času všechny ohlodává. Ohlodal Stanánka a vůbec furt někoho, i ty, co vypadali, že budou nesmrtelní. Je mně líto, že už toho moc nebude.

Ze které role nebo spolupráce žijes dodnes?

Co mě donutilo nad životem uvažovat jinak, byla role Jana Dítěte z *Obsluhoval jsem anglického krále*, kterého jsem hrál nejdřív tady a pak v Aréně. To se člověk neubráníl milionu otázek. A pak, a to bylo nečekané, při *Strýčku Váňovi* s Oxanou Meleškinou. Možná to bylo tím, jak nás Oxana štvála, což myslím pozitivně, a týrala. A my to podstupovali dobrovolně, jako masochisti. (*Směje se.*)

Jen v Ostravě ses podílel na 185 inscenacích, zároveň jsi otcem pěti dětí a dědečkem (zatím) dvou vnuků. Co ti víc dodává sebevědomí? Kariérní stopa, anebo ta značná DNA stopa?

Kariérní stopa je už zavátá. Když jsi hrál Fanfána Tulipána před třiceti lety a přijdou noví lidi, kteří to netuší, tak jako kdyby to nebylo. Kolik jsi říkala? Sto osmdesát pět? Tak to by se dalo rozdělit do kategorie „ušlo“ a „promarněné“. (*Směje se.*) Ježíšmarja, nemít rodinu, tak už tady dávno nejsem. To už jsem dávno zcirhozovatělý.

Tvoje první žena byla tanečnice, druhá je dramaturgyně. Ovlivňovaly tě z pozice svých profesí?

Když se hrál *August August, august*, to jsem byl ještě silen a mršten, a v inscenaci metal kozelce a salta, tak jsme s první ženou

chvilí uvažovali, že se spolu dáme k cirkusu. Na zahradě domu v Šumperku, odkud pochází, mě naučila různé kousky: uměl jsem třeba udělat hvězdu na jedné ruce, ve druhé držel tác se štampriletem a nerozlil ho. S druhou ženou Danielou spolupracujeme v Ateliéru NDM, takže jsme, jak říká Hrabal v *Hlučné samotě*, vzdělávání proti své vůli. Navzájem se vzděláváme proti své vůli, když přemýšlíme nad kroužkem, který vedeme a se kterým jsme nazkoušeli několik inscenací.

Promiň, ale musím. Velké sedlo. Legendární seriál tě v popularitě vystřelil do výšin – v té době celá země seděla v neděli večer u televize u jediného pořadu. Jak ses s náhlou všeobecnou známostí srovnával?

Strašně blbě, a dodnes s tím neumím zacházet. Televizní kariéra, ty celonárodní tváře, mně byla vlastně vždycky protivná. Přinášela peníze, ale to, že se na tebe věší cizí lidi a furt si tě přivlastňují, to mně dělalo zle. Chodily mi dopisy, ve kterých si do mě lidi projektovali své představy a osudy. A já nevěděl, co s tím mám dělat. Ženy mi nabýzely manželství, dělily se se mnou o své příběhy: já jsem vyrůstala v děcáku a taky jsem poznala to, co vy...

Odepisoval jsi?

No právě že moc ne; nevěděl jsem co. Utrvzat je v těch představách, nebo jim je vyvracet?

Jakkoliv může být popularita nakonec obtěžující, snil jsi o ní ve svých začátcích?

Já jsem snil o tom, jak budu řídit na jevišti. A líbat se s krásnýma herečkama, jako byla třeba Marta Vančurová, Evička Jakoubková a další tehdejší pardubické a hradecké herečky, které jsem znal, protože jsem tam z Vysokého Mýta, coby nesmělý paník, jezdil se školou. Znáš historku, jak jsme byli s Vladimírem Čechem na Šumavě na hřebenovce? Cachtali jsme se v řece a koukáme, že k nám jdou dva celníci. Říkáme si: bude průšvih, asi se koupeme v rezervaci. Já už jsem měl na sobě trenýrky, tak jsem vyšel v ústrety a ta celnice říká: já vás znám. Čehún jen zavrčel: zas to *Velké sedlo*. A ona: ne, já vás znám z divadla, z *Gazdiny roby*, z *Revizora*, ze *Ženitby*. A vylezlo z ní, že její muž je původem z Ostravy, a když jedou ke tchánům, tak s nima musí do divadla. Čehún se mohl zbláznit. (*Rozesměje se.*)

Popularita coby vedlejší produkt herectví, po které mnozí touží a pak je obtěžuje, je jeden z paradoxů téhle profese. Jaké jsou další?

Nedá se vracet. V sedm se rozsvítí, v devět zhasne a skončí to. A je po srandě, děti.

Zmýlená neplatí. Obraz zůstane, záznam zůstane. Divadlo ne. Záludný je i rozpor mezi tím, jak se člověk na jevišti sám cítí a jak to z něj leze a vnímají to ostatní. Někdy se sám pochválí a hned mu jiný říká: cos to tam dneska dělal?! Stálo to úplně za houbu! A naopak, když má po výkonu pocit totálního zmaru, přijde ten samý a: no vidíš, takhle to dělej!

A v čem je ta profese nejopojnější?

Když člověk vyjde na jeviště a všechno mu přijde hezké, on sám si připadá dobře, lidi se smějou nebo napjatě poslouchají. Jednou, jako studentíci, jsme se na to ptali Jiřího Adamíry. A on říká: když mám pocit, že na jevišti JSEM. A my na to: a jak je to často? A on: tak dvakrát třikrát za sezónu. (*Směje se.*)

Kdy jsi silně zažíval tenhle opojný pocit moci nad publikem?

Třeba při *Průběžné O(s)travě krve* v Aréně. Byla to divočina, a když lidi naskočili, tak taky velká radost. Což bylo téměř vždycky. Jen jednou, hráli jsme pro nějaké učitele, ve foyeru se jim chystal raut a jak už asi byli duchem u šunky, tak byli úplně tuzí. Všichni na jevišti jsme výrazně zrychlili a průběžně mezi sebou prohazovali vulgarismy.

Máš řadu zkušeností i jako režisér, a to nejen v divadle, ale i v rozhlase. Jak těžké je říkat nepříjemné připomínky někomu, s kým budeš druhý den stát zase na jevišti?

Musíš volit mírnější formulace nebo to holt risknout. Já měl kliku, že jsem tady většinou dělal s lidma, kteří jsou normální. Největší konflikt jsem měl v Aréně při *Máji*. Tam byla velká krize. Herci tomu nevěřili, já to asi taky nedokázal dost dobře vysvětlit, tak se začali vzpěčovat a hodně jsme se dohadovali. Podrželi mě Pavel Helebrand s Tomášem Volkmerem, herci nakonec zjistili, že je docela pěkné, co tam dělají, a začali tomu pomalu důvěřovat. Tehdy jsem si doma po nocích čmáral: Aréna – apatičtí, rezignovaní, ..., énu (ínu), ..., netalentovaní, amatéři. (*Rozesměje se.*) Na rozklížený kolektiv je pak nejlepší lék dobrá inscenace, to se hned na vše zapomene.

Na rozdíl od jiných profesí se s osvětlovači přímo při své práci navzájem nepotkáváte, ale sám jsi říkal, že bez světla to nejde. Co bys vzkázat osvětlovačům a konkrétně Ivaně Novákové?

Že se nám vždycky strašně líbila; někteří, nebudu jmenovat, z ní byli úplně pať. A všem? Že i když se občas chováme jako banda debilů, tak o jejich práci moc dobře víme, jenom to nedáváme najevo.

(at)

vrchní osvětlovačka a zdejší osvětlovačská legenda. Měla jsem k ní respekt, takže jsem k pultu chodila ve volném čase sama a všechno zkoumala. Když jsem nastoupila podruhé, mistr jen řekl: tak tě tady vítám, vem si klíče a běž rovnou do režie. Nevím, proč mi tak věřili... Přitom jsem se to tehdy všechno učila znova od začátku. Říkala jsem si, že jsou tady lidi, kteří by se na takovou pozici hodili lépe. Ale vždycky jsem si zároveň pomyslela: no tak to zkus a uvidíš. A dnes, se složitou technologií, si kolikrát povzdechnu, že už bych se to nemusela všechno učit, že je to spíš pro ty mladé kluky. Je to generace mých dětí, je jim to mnohem bližší.

Respektují vás? A umíte říct: já tomu nerozumím, můžeš mi to vysvětlit?

To jsem udělala několikrát, na nic si nehraju. Kolikrát jsme narychlo řešili nějakou technologickou novinku, dva tři lidi, a navzájem jsme se povzbuzovali. Máme tady fajn partu lidí, navštěvujeme se s rodinami i mimo práci.

Co je to ten pult, co je režie? Co máte na starosti?

Ve světelné režii, v kabině nad hledištěm, se tvoří světelné změny. Původní, konvenční světla se na rampě nastavovala ručně, na jevišti se nasazovaly filtry. Teď vše zpracováváte přímo ve světelné režii. Podle režiséra a výtvarníka programujete a ukládáte světelné změny a nálady, časujete je. Tedy jak dlouho světlo bude svítit, v jaké intenzitě a barvě. Dneska máme tzv. inteligentní světla, kdy každé je jiné a má i několik funkcí. Ale pořád to není tak, že by vše jelo úplně samo. Pořád musíte sledovat inspicienta a fungovat na znamení, na hudební nebo slovní narážku.

Můžete se nechat, alespoň na chvíli, unést dějem jako divák?

Protože vím, kdy zhruba daná změna přijde, tak vím, kdy mám chvíli čas. Nikdy si třeba nenechám ujít oblíbené árie v *Turandot*.

Mimochodem – svítící lampička na scéně je záležitost rekvizit, nebo vaše?

To je naše, všechno, co je přes elektro, je naše. Rekvizitář má na starosti třeba baterku do ruky. Taky jsou naše kouřostroje. Kdysi to byl tzv. suchý led, který se na jevišti instaloval ručně, což dělala technika. Ale dnes jsou kouře a další efekty ovládané shora přes pult. A taky pod nás patří projektory, které se teď často používají.

Tomáš Jirman mi říkal, že když se ještě svítilo starými reflektory, ze kterých

šlo teplo, tak poznal, jestli je, nebo není ve světle. A že dnes s „ledkama“ kolikrát stojí na jevišti mimo světlo a vůbec o tom neví.

Myslím, že tahle světla jsou vícero lidem nepříjemná. Ale úspora elektřiny díky nim je úplně někde jinde. Pamatuju si třeba *Prodanou nevěstu* v konvenčních světlech a to byla neuvěřitelná spotřeba.

Kdyby byla možnost zasvitit si starými světlý, chtěla byste si to znova zkusit?

Každá doba byla zajímavá, ale zapalovat svíčky před představením bych určitě nechtěla. Ještě pořád máme zbytek původních reflektorů v portálu pod „železem“, tedy pod železnou oponou. Když dělal Vojta Štěpánek *Revizora*, tak se při otočení scény střídaly ledky a konvenční světla. Taky nedám dopustit na tzv. „Svoboda rampy“. Když se zezadu nasvítíl sbor kontrama, tak to mělo neskutečné dramaticko. Ledky tohle nedokážou. Bylo to kdysi kouzelnější. To je to správné slovo.

Podle Báry Macháčové je budoucnost scénografie ve světlech a v projekcích. Máte stejný pocit?

Bojím se, že jo. Chtěla bych ještě vidět klasickou scénou, hřejivou, barevnou. Teď je to všechno takové studené, umělé. A ani si neumím představit, kam to až půjde. Možná, že už to potom bude všechno řídit robot. Není to ono, ztrácí se kontakt s člověkem.

Zanechalo ve vás nějaké svícení hluboký dojem?

Štychování *Oidipa* s Janem Hájkem a Igorem Orozovičem. Hlavně jeden speciální štych bylo dost těžké se naučit. S herci jsme měli domluvu, že v dané scéně nesmí jít ani o milimetr jinam a ani o trochu rychleji, než jsme nazkoušeli. Musela jsem naprosto přesně vědět, kde právě na jevišti jsou, protože jsem štych otvírala z naprosté tmy. Postavu jsem musela okamžitě trefit a Oidipovi nasvítit jen půlku obličeje. A když na takovou dálku jedete se štychem, tak se nesmíte ani hlouběji nadechnout, natož kýchnout nebo zakašlat. Nachlazená jsem to štychovat vůbec nemohla. Když jsme pak *Oidipa* hráli v Brně, všichni se ptali, co to bylo za efekt. To nebyl efekt, byla to naprosto precizní kooperace.

Jaký je to pocit, když se v hledišti zhasne a vy pouštíte první světelnou změnu?

Dotedka cítím nervozitu ze zodpovědnosti. Ale myslím, že je to zdravé, kdyby si byl člověk moc jistý, tak se určitě hned něco podělá. Ale jakmile se představení rozjede a všechno klapě, tak to ze mě spadne.

Jaká je vaše oblíbená barva? A jaké barvy světel na jevišti máte ráda?

Červená. Tu mám ráda v detailech, když je jí jen malinko. Nějakou velkou pestrost nemusím, doma to mám laděno v přírodních odstínech. A na jevišti? Měla jsem ráda staré aparáty, jejich teplý nádech. Ale vyloženě jakou barvu světla, nad tím jsem nikdy nepřemýšlela. Na jevišti se teď hodně používá odstín 201, to je taková modrošedivá. A moc se nepoužívají teplé barvy jako oranžová, žlutá. I doma mám ráda teplé, klidné, měkké světlo, barevné blikáčky nebo zářivky přímo nesnáším.

Máte v životě něco, co byste chtěla „přesvítit“?

Nic bych nevracela. To, co se nepovedlo, se už nezmění a je dobré dívat se dopředu. Mám úžasného přítele, nepočítala jsem, že se mi něco takového v životě ještě přihodí. Teď jsme spolu osmnáct let, a jak se říká „v dobrém i ve zlém“, tak u nás to platí dvojnásob.

Co byste poradila někomu, kdo by se chtěl stát osvětlovačem?

Ať to určitě zkusí, ale upozornila bych ho, že je to profese velmi náročná na čas. A pokud by měl rodinu, tak se bude muset ona přizpůsobit divadlu.

Účinkujícím napomáháte při uměleckém výkonu, ale přímo se při své práci navzájem nepotkáváte. Co byste proto vzkázala Tomáši Jirmanovi? A potažmo všem hercům?

Konkrétně Tomášovi ke kulatinám hlavně zdraví a mnoho legrace jak v divadle, tak v rodinném kruhu. Zнала jsem ho mnohem dřív, než jsem přišla do divadla, protože o něm mluvívala moje babička, když hrál ve *Velkém sedle*. Říkávala: koukej na toho fešáka! A všem účinkujícím? Že za ně, i když to třeba ani netuší, kolikrát i dýcháme a držíme jim každý večer palce.

(at)

Ivana Nováková v roce 2012 v kabině u pultu zn. Phoenix Foto Roman Pokorný

TECHNICKÝ ÚSEK NDM

aneb koho můžete potkat v zákulisí...

Technický úsek DAD
Foto Roman Mrázek

V minulých číslech našeho časopisu jsem vás podrobně informoval o průběhu modernizace horní sféry jevištní technologie Divadla Antonína Dvořáka. Tato akce úspěšně skončila přesně dle harmonogramu, tedy 30. listopadu 2025 – první adventní neděli tohoto roku. To je pro mě až symbolické: slovo advent pochází z latinského adventus: česky „příchod“. A jeviště Divadla Antonína Dvořáka přichází s mimořádnými technickými novinkami! Modernizace proběhla k všeobecné spokojenosti. Divadlo Antonína Dvořáka tak dostalo předčasné vánoční dárek v podobě nových scénografických možností. Úspěšně jsme „přežili“ zkušební provoz a nyní naše operní, činoherní a baletní scéna jede již v provozu ostrém.

Pojďme nyní poodejít od technických zařízení a podívejme se na ty, kteří obsluhují celé zákulisí. A byť jsou vedeni pod pojmem „technický úsek“, často se jedná o pracovníky, jejichž činnost je v nemalé míře i umělecká. Čili lidově řečeno: přejdeme od strojů k lidem, tedy k tomu nejcennějšímu, co v divadle máme.

Když si užíváte uměleckých zážitků v hledištích všech našich současných scén, vidíte na první pohled umělce a jejich skvělé výkony. O tom koneckonců divadlo je: o hercích, zpěvácích a tanečnících, o inscenačních týmech, skvělých dílech a o jejich úžasných autorech. Avšak k tomu, aby onen umělecký zážitek

byl stoprocentní, je nutná součinnost pracovníků technického úseku NDM. Co to ale znamená v číslech? Počet kmenových zaměstnanců činí 110 úvazků, dále pak 20 externích zaměstnanců v různých smluvních podobách. Tito pracovníci se podílejí na všech představeních nejen na domovských scénách, ale i na všech zájezdech, podílejí se i na hostujících produkcích u nás. Bez nadsázky tak můžeme mluvit o pátém souboru NDM, který je k tomu všemu jedním z největších.

Nicméně se skládá z mnoha jednotek, tu větších, tu menších. Někdy se dokonce jedná pouze o jedince. Kdo tedy do technického úseku vlastně patří? Pojďme si to vypsat: pracovníci jeviště (jevištní mistři, strojníci jevištní technologie a stavěči scénických dekorací), osvětlovači, zvukaři, garderobiérky, vlásenkářky, správci počítačové sítě na různých úrovních, multimediální výroba, v neposlední řadě pak autodoprava a logistika. Na první pohled se může jednat o nesourodý seznam, ale ve skutečnosti jakákoliv produkce NDM může být úspěšná pouze díky vynikajícím interpretačním výkonům a perfektní součinnosti všech složek technického úseku. Ať jsou ta čísla pro vás, diváky, trochu lépe uchopitelná; pokud sledujete naše největší muzikálové, operní, baletní či činoherní inscenace, věřte, že v zákulisí, v tomtéž čase celé představení obsluhuje až 50 pracovníků technického úseku. Další 10 pracovníků téhož

úseku odvedlo svou práci při přípravě představení.

Již jsem psal, že technický úsek je složen z mnoha menších jednotek. Aby to nebylo tak jednoduché, tyto jednotky se dále dělí na samostatné celky zajišťující jevištní provoz zvlášť pro Divadlo Antonína Dvořáka a zvlášť pro Divadlo Jiřího Myrona společně s Divadlem „12“. Pak zde máme jednotky společné pro všechny scény a na závěr je dobré se zmínit o vedení této různorodé party, která v následujících dnech dozná jistých změn.

Nejenom v tomto článku, ale i v těch, které teprve vyjdou, vám podrobně představíme jednotlivé odborné týmy našeho technického úseku; zevrubně vás seznámíme s tím, co je jejich pracovní náplň a v jaké podobě můžete vidět či vnímat výsledky jejich práce. A věřte, jsou to zajímavé informace, které se netýkají pouze běžného provozu, neboť jistě dojde i na spoustu zákulisních perliček...

Co vás tedy čeká? V každém čísle časopisu NDM se zaměříme výhradně na jednu profesi, jakou je například garderoba. Představíme vám garderobiérky Divadla Antonína Dvořáka, Divadla Jiřího Myrona a Divadla „12“. Poptáme se dotyčných kolektivů na to, co je pro všechny scény stejné, ale hlavně na to, co je rozdílné, byť se jedná o stejnou pracovní pozici. Co pro ně znamená zájezd, co znamená velká produkce, ale i to, kolik pracovníků stačí na obsluhu těch technicky

nejjednodušších inscenací. Myslím, že bude pro vás pozoruhodným zjištěním, co který žánr vyžaduje a jak se požadavky zásadně změní, když vyjedeme na zájezd. Zjistíte, že například zvukař v muzikálu je úplně jiným zvukařem než ten v opeře. Můžeme to přirovnat k řidiči dopravního prostředku. Řidič tramvaje musí mít úplně jiné odborné předpoklady než řidič kamionu. Přitom oba jsou řidiči dopravního prostředku...

Samostatnou kapitolou jsou pak úseky obsluhující všechny scény – nejsou tedy „spřažení“ s jednotlivými scénami. To je dáno specifikem jejich činností, kdy například nemusí být u každého představení, ale jsou velmi intenzivně zapojení do přípravy inscenace nebo do úpravy jevištních technologií tak, aby nová inscenace mohla vůbec vzniknout. Takovým případem jsou multimédia, která vytváří například videoprojekce; dále se jedná o IT specialisty, jelikož drtivá většina současných technologií se bez podpory, ale i systémového řešení zkrátka neobejde. Neméně důležitou profesí je autodoprava našeho divadla. Převoz dekorací pomocí kamionů je kapitola sama pro sebe, zvlášť když se pohybujete po historických centrech významných evropských měst, kde správně takové kamiony ani jezdit nesmí, a tak není příslušná infrastruktura na naši techniku řádně připravena. Je neuvěřitelné, jak se naši řidiči těžko vypořádávají se „zaseknutým“ kamionem před tunelem, kde byla deklarována vyšší průjezdná výška, než ve skutečnosti je.

V poslední fázi se podíváme na činnost pracovníků zcela nových pozic – produkční

Komentovaná prohlídka technického zázemí v Divadle Antonína Dvořáka s šéfem techniky Otakarem Mlčochem
Foto Martin Kusyn

techniky Divadla Antonína Dvořáka, Divadla Jiřího Myrona a Divadla „12“. Práce produkčního je multidisciplinární a velmi náročnou záležitostí. Tito naši noví kolegové se budou teprve seznamovat s divadelním provozem, a tak si počkejme, jak se jejich pracovní náplň bude paralelně vyvíjet s naším novým seriálem a jak si oni sami povedou v plnění svěřených úkolů.

Vážení čtenáři, jistě i diváci našich divadelních scén! Jak jsem již předeslal, představování jednotlivých úseků bude probíhat formou diskuze s jednotlivými týmy dané profese. Víím, že jste velmi zvědaví, za což vám musím poděkovat. Pokud byste měli konkrétní dotazy na jednotlivá povolání, budu rád, když mi je zašlete na mail otakar.mlcoch@ndm.cz.

Vaše otázky budu v rámci možností ochotně tlumočit, takže alespoň některé z nich budou určité zodpovězeny.

Možná se pozastavíte nad tím, jak víím, že jste velmi zvědaví. Často se setkávám s mnoha otázkami na technický provoz NDM během prohlídek našich divadel, které se stávají běžnou součástí naší nabídky. Rád se s vámi potkám na libovolné prohlídce, kterou si předem domluvíte. Uvidíte se nejenom se mnou, ale i s mnoha mými kolegy, s jejichž profesemi vás právě tento seriál důkladně obeznámí. Více najdete na našem webu www.ndm.cz, záložka „o divadle“ – exkurze a prohlídky. Budu se na vás těšit! A to jak na prohlídkách, tak v hledištích našich současných i budoucích scén! NDM je tu pro vás!

Otakar Mlčoch, technický šéf NDM

Technický úsek DJM
Foto Miroslav Bláha

FRANTIŠEK SOKOL TŮMA

Na své poslední cestě

V prvních dnech roku 1926 se městem pomalu ubíral smuteční průvod. V hustých špalírech stály desetitisíce lidí a doprovázely na poslední cestě rakev Františka Sokola Tůmy – spisovatele, dramatika, novináře a organizátora ostravského kulturního života, od jehož úmrtí uplynulo sto let. Sokol Tůma zemřel 31. prosince 1925 ve věku sedmdesáti let na zápal plic a jeho pohřeb 3. ledna 1926 se proměnil v doslova mimořádnou veřejnou manifestaci. Pohřbu se účastnili starosta města, zástupci Sokola, legionářských organizací i hasičských sborů, nechyběli ani vyslanci prezidenta a vlády, představitelé úřadů, ostravští konzulové a důstojnický sbor. Přesto však největší část průvodu tvořili průmysloví dělníci a horníci – lidé, jimž Sokol Tůma věnoval svůj horlivý život. Před zpopelněním mu bylo vyjmuta a nabalzamováno srdce, které Ostravané pietně uložili v pamětní síni Hornického

domu. Jako by tím stvrdili, že srdce tohoto muže bude už navždy patřit jejich městu.

Ostravanem ze své vůle

Ostravané tehdy ztratili svého neúnavného zastávce. V době, kdy většina města žila v rytmu směn a továrního rachotu, tu stál někdo, kdo věřil, že i hornické město má právo na vlastní hrdost, kulturu a jazyk. Přitom vůbec nebyl zdejší, narodil se v Benešově uprostřed středočeské krajiny. Přesto svůj osud pevně svázal s Valašskem a Ostravskem a lidem těchto krajů naslouchal natolik pozorně, že se jejich řeč, zvyky i všednodenní starosti staly neuvěřitelně věrnou součástí jeho románů a divadelních her.

Svůj kočovný herecký a recitátorský život prokládal dlouhými cyklistickými výpravami „od ostravských šachet až po valašské paseky“ a svá poznání náležitě uplatnil:

z jeviště i v novinách se důsledně zastával chudých, stál po boku stávkujících horníků a s nezdolnou zarputilostí bránil český jazyk všude tam, kde bylo potřeba.

Už krátce po svém příchodu do Moravské Ostravy si Tůma povšiml, že zdejší české obyvatelstvo postrádá vlastní ochotnický spolek – jeviště tehdy patřilo především besedním slavnostem a hostujícím společnostem. Koncem roku 1897 se proto zasloužil o zrod Spolku ochotnického divadla, který svou činnost zahájil v sále nedávno dostavěného Národního domu. Tůma zde vytvrděle režisoval, vystupoval na jevišti a se stejným zápalem sepisoval proslovy k akademiím, slavnostem i dobročinným večerům. Až po první světové válce se ale konečně splnil Tůmův sen o české profesionální scéně v Ostravě – jeho vytrvalé volání po „české scéně pro české město“ se naplnilo vznikem Národního divadla moravskoslezského.

Pasekáři: studie lidu valašského

Není tedy náhodou, že se právě jeho hry brzy objevují na repertoáru nového divadla. V prvních čtyřech letech NDM bylo na ostravské scéně uvedeno celkem pět Tůmových her: *Staříček Holuša*, *Na šachtě*, *Gorali*, *V září milionů*, *Souciti*. A nesměla chybět ani jeho nejmilejší hra *Pasekáři* – hra plná valašského humoru, nářečí a vytrácejících se valašských písní a popěvků, ale také drsnosti i citu, která z autora udělala průkopníka „hornického“ a sociálně laděného dramatu. Přál si lidem přiblížit kousek Valašska tak, jak jej dobře znal z vlastních ochotnických štací. Není proto divu, že se hra rychle šířila mezi zdejšími amatérskými soubory a brzy se objevila i na jevišti Městského divadla. Obraz „pravého“ valašského muže zosobnil v hlavní postavě Štěpána Mikulenky, v poznámce charakterizovaného jako „*Statný padesátník, zdravý, osmahlý, vlasů malinko prošedivělých, má duběný kožich, klobouk, boty vysoké, černé gatě do bot, fajka, je bez vousů. V chování pevný, ale mnohdy i cit při tom potlačuje.*“, a svou představu posléze sám oživil na jevišti. Lednové poslední rozloučení s Františkem Sokolem Tůmou tak nemohlo být završeno ničím jiným, než co nejdřívejším obnovením inscenace *Pasekářů*, a to na jevišti jím tolik vysněného a prosazovaného profesionálního divadla v Ostravě. Před sto lety, necelé dva měsíce po Tůmově smrti, ji na počest autora divadlo uvedlo znovu – v roli Mikulenky už však místo něj zazářil Jiří Myron. (to)

Další zajímavé momenty ze života Františka Sokola Tůmy najdete ZDE

opera

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2025/2026

Philip Glass (1937)

PROCES

Opera o dvou jednáních z roku 2014
Libreto Christopher Hampton (1946)
podle stejnojmenného románu Franze Kafky (1883–1924) z roku 1914
Hudební nastudování: Bruno Ferrandis
Režie: Jiří Nekvasil

Premiéry 9. a 10. října 2025

v kostele sv. Václava

© 2014 Dunvagen Music Publishers Inc.

Used by Permission

Uvádíme v anglickém originále
s českými a anglickými titulky

Gioachino Rossini (1792–1868)

MOJŽÍŠ A FARAON aneb Přechod Rudého moře

Opera o čtyřech jednáních z roku 1827
Libreto Luigi Balocchi (1766–1832)
a Victor-Joseph Étienne de Jouy (1764–1846)
Hudební nastudování: David Švec
Režie: Vladimír John

Premiéry 12. a 14. února 2026

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme ve francouzském originále s českými
a anglickými titulky

Sergej Prokofjev (1891–1953)

HRAC

Opera o čtyřech jednáních
a šesti obrazech z roku 1917
Uvádíme v revidované verzi z roku 1927
Libreto napsal skladatel podle stejnojmenného
románu Fjodora Michajloviče Dostojevského
(1821–1881) z roku 1866
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil

Premiéry 21. a 23. května 2026

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v ruském originále s českými
a anglickými titulky

Opera NDM je na Facebooku:
Opera Národního divadla
moravskoslezského

FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK – Berk Dalkılıç (Fadinard),
Daniel Kfelír (Emilio), Miroslava Časarová (Anaide)
Foto Martin Popelář

REPERTOÁR OPERY (LEDEN – ÚNOR 2026)

Pauline Viardot
POPELKA

Hudební nastudování: Michal Bárta
Klavírní doprovod: Michal Bárta /
Martin Pančocha

Režie: Gabriela Petráková

**3. 1. (16.00), 4. 1. (16.00), 11. 1. (15.00),
20. 2. (17.00), 22. 2. (16.00), 26. 2. (18.00)**

Nino Rota

FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý

Režie: Jiří Nekvasil

9. 1. (19.00), 18. 2. (18.30), 21. 2. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Giacomo Puccini
TURANDOT

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jakub Klecker / Marek Šedivý
Režie: Rocc

13. 1. (18.30), 4. 2. (18.30), 27. 2. (18.30)

Bedřich Smetana

PRODANÁ NEVĚSTA

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Dirigent: David Švec

Režie: Jiří Nekvasil

29. 1. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Půl hodiny
před každým operním
představením v Divadle
Antonína Dvořáka jsou pro vás
připraveny ve foyeru 1. balkónu

**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**

k danému titulu

ÚVODNÍK HUDEBNÍHO ŘEDITELE OPERY

Vážení a milí čtenáři,

dovolte mi popřát Vám do nového roku
hodně zdraví a radostných chvil – třeba
těch, které můžete prožít s námi v opeře.

V lednu i únoru hrajeme skvělou komedii
Nina Roty *Florentský slaměný klobouk*.
Pokud jste ji ještě neviděli, neváhejte
inscenaci navštívit! Do konce sezóny
ji hrajeme ještě několikrát, ale čas letí!
V poslední době tento skvělý titul mohli
zhlédnout jen v milánské La Scale a u nás
v Ostravě. A tak – proč jezdit do Milána,
když ji máme doma? Doporučuji Vám
přečíst si recenzi z našeho pražského
pohostinského představení, kde se
mimo jiné píše, že ostravská inscenace
je zábavnější a má větší švih než ta v La
Scale. Přijďte se přesvědčit, zda tomu tak
skutečně je.

Rovněž Vás srdečně zvou na novou
velkou operu Gioachina Rossiniho *Mojžíš
a faraon*. Sám jsem zvědavý, jak si režisér

Vladimír John poradí s velkolepou scénou
přechodu Židů přes Rudé moře! Přijďte
si poslechnout nejen naše ostravské
pěvce a jejich obdivuhodnou bravuru
při zvládání mimořádně náročných
partů. Veronika Rovná, Martin Javorský,
Dominika Škrabalová, Martin Gurbal, Lada
Bočková, Martin Šrejma, Miloš Horák,
Daniel Kfelíř a mnoho dalších vynikajících
umělců se na Vás těší v nové inscenaci
operního souboru Národního divadla
moravskoslezského.

Marek Šedivý

Marek Šedivý

PRODANÁ NEVĚSTA – Václav Čížek (Vašek),
Soňa Godarská (Mařenka) a členky baletu NDM
Foto Martin Popelář

**NAPOSLEDY
V SEZÓNĚ
29. ledna**

PREMIÉRA

Scénický návrh Augusta Carona k 1. jednání premiérové inscenace
MOJŽÍŠ A FARAON (Opéra Paris, 1827)

Gioachino Rossini (1792–1868)

MOJŽÍŠ A FARAON aneb Přechod Rudého moře

Opera o čtyřech jednáních z roku 1827

Libreto Luigi Balocchi (1766–1832)
a Victor-Joseph Étienne de Jouy
(1764–1846)

Hudební nastudování **David Švec**
Dirigent **Lukáš Kovařík /
David Švec**
Režie **Vladimír John**
Scéna **Kristina Komárková**
Kostýmy a pohybová spolupráce
Barbora Rašková
Světelný design **Martin Krupa**
Dramaturgie **Juraj Bajús**

Obsazení:

Martin Gurbal / Andrii Kharlamov
(Mojžíš), **Miloš Horák / Daniel Kfelíř**
(Faraon), **Martin Javorský / Martin
Šrejma** (Amenofis), **Raman Hasymau**
/ **Ondřej Koplík** (Elieser), **Pavel Divín /
Petr Urbánek** (Osirid), **Václav Morys /
Vít Šantora** (Ofid), **Veronika Kaiserová**
/ **Magdaléna Rovenská** (Sinaida), **Lada
Bočková / Veronika Rovná** (Anaj), **Betty
/ Dominika Škrabalová** (Marie) ad.

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
– koncertní mistři **Jan Šošola** a **Lucie
Staňková**

Uvádíme ve francouzském originále
s českými a anglickými titulky

**Premiéry 12. a 14. února 2026 v 18.30
hodin v Divadle Antonína Dvořáka**

Repríza 17. 2. (18.30)

První operní premiérou probíhající
sezóny, která se uskuteční na domácí
scéně Divadla Antonína Dvořáka, bude
francouzská grand opéra (velká opera)
***Mojžíš a faraon aneb Přechod Rudého
moře*** (1827) **Gioachina Rossiniho**.
Po necelých dvou letech bude mít
ostravské publikum znovu možnost setkat
se na živo s dílem tohoto operního velikána
– tentokrát prostřednictvím titulu, který
se inscenuje jen zřídka a který nyní zazní
po více než sto třiceti letech v novodobé
české premiéře.

Rossini se již v mládí stal pomyslným
králem žánru, jehož kořeny sahají
k Monteverdimu a který později rozvíjeli
skladatelé jako Verdi nebo Puccini.
V této tradici si dokázal najít vlastní
tvůrčí hlas velmi brzy. Již za svého
života byl vyhledávaným tvůrcem
a těšil se nebývalému úspěchu a zájmu
veřejnosti. První operní zakázka přišla již
v roce, kdy mu bylo pouhých osmnáct
let – a právě tehdy se u něj naplno
rozběhla neuvěřitelná tvůrčí exploze.
Během následujícího desetiletí dokázal
komponovat až tři opery ročně. Z tohoto
mimořádně plodného období pocházejí
i tituly, které dodnes patří ke stálému
repertoáru světových operních scén,
například *Lazebník sevillský* nebo
Popelka.

Konec dynamické fáze Rossiniho
tvorby se nesl ve znamení velkých
francouzských oper. V té době ve Francii
žil i pracoval a svou hudební řeč postupně
přizpůsoboval proměňující se operní
estetice. Roku 1827 se vrátil k látce své

starší opery *Mojžíš v Egyptě* (1818),
kterou dále rozpracoval a vystavěl na jejím
základě nové dílo. Přestože obě opery
spojují některé hudební momenty, *Mojžíš
a faraon* není pouhou úpravou původní
partitury. Vzniklo nové francouzské
libreto a celkové pojetí bylo přizpůsobeno
zmíněným požadavkům pařížského vkusu.
V partituru se objevuje rozšířený orchestr,
baletní pasáže a výrazněji koncipované
sborové scény.

CO JE TO GRAND OPÉRA?

Termín **grand opéra** (velká opera)
označuje typ francouzské opery
19. století, který se vyznačuje
velkým rozsahem a monumentálním
hudebním i jevištním pojetím.
Pro tento žánr je typické: čtyři
až pět dějství, rozsáhlé sborové
a orchestrální scény, baletní čísla
a nejčastěji historické či politické
téma. Oproti dřívější operní tradici,
která kladla větší důraz na virtuozitu
jednotlivých pěvců, staví grand
opéra na celkovém dramatickém
a vizuálním účinku a na velkolepých
scénických obrazech. Právě
tato monumentalita odpovídala
očekáváním pařížského publika
Rossiniho doby.

Východiskem opery *Mojžíš a faraon* je
příběh z knihy Exodus, který zachycuje
vyvedení hebrejského lidu z egyptského
otroctví. Mojžíš, povoláný k tomu, aby
svůj lid vyvedl z Egypta, se opakovaně

KDO JE KDO V OPEŘE MOJŽÍŠ A FARAON

Mojžíš

Vůdce hebrejského lidu, pevný ve víře v jediného Boha. Žádá svobodu pro Izraelity a neochvějně věří, že je Bůh vyvede z Egypta.

Faraon

Vládce Egypta a Mojžíšův protivník. Opakovaně Hebrejcům slibuje svobodu, ale nakonec ustupuje pýše a strachu.

Amenofis

Faraonův syn. Miluje Hebrejku Anaj, ale vidí ji optikou své nadřazenosti – jako podřízenou „otrokyni“. Láska v něm zápasí s hrdostí a loajalitou k Egyptu.

Anaj

Hebrejka vychovaná na egyptském dvoře. Miluje Amenofise, zároveň však cítí povinnost k vlastnímu lidu a víře. Její vnitřní boj je jedním z emocionálních vrcholů opery.

obrací na faraona se žádostí o propuštění Hebrejců. Faraon však neústupně trvá na svém, i když se na Egypt valí jedna pohroma za druhou a situace v zemi je čím dál vypjatější. Rossini tuto situaci sleduje během krátkého a mimořádně vypjatého období; Hebrejci hledají cestu ze zajetí, zápasí se svými obavami i pochybnostmi a opírají se o Mojžíšovu neochvějnou víru, že zdárně dorazí do země zaslíbené.

V kontrastu k tomu stojí faraonova neústupnost a chaos, který postupně zachvacuje Egypt. V Rossiniho době se navíc téma útlaku a touhy po svobodě nabízelo jako paralela k tehdy sílícím ideám risorgimenta, jejichž ozvěny byly v italské společnosti citelné. Drama vrcholí přechodem Rudého moře, který v opeře nabývá podoby velkého hudebního i jevištního obrazu.

Vedle hlavního teologického rámce se v opeře objevuje také osobní rovina, která využívá oblíbený motiv zamilované dvojice stojící na opačných stranách konfliktu. Anaj, Hebrejka vychovaná na egyptském dvoře, a Amenofis, faraonův syn, ztělesňují napětí mezi osobním citem a příslušností k vlastnímu společenství.

Jejich vztah ukazuje, jak se otázky víry, identity a loajality promítají i do intimních rozhodnutí. Zároveň připomíná, že zápas o svobodu nemá pouze kolektivní – náboženský či politický – rozměr, ale také hluboce osobní.

Na pozadí slavného biblického příběhu se rozehrává drama o obecnějších otázkách víry, identity a odvahy vytrvat ve chvílích, kdy se společenské či osobní tlaky stupňují. Právě díky této vrstevnatosti působí dílo živě i dnes a jeho poselství neztrácí na síle.

Vedle hlavních postav se v opeře objevuje několik důležitých hlasů, které dokreslují náboženské i politické napětí příběhu. Mojžíšovi stojí po boku **Elieser**, věrný společník, který posiluje hebrejský lid, když propadá strachu. Na egyptské straně je výrazná královna **Sinaida**, snažící se mírnit faraonovu tvrdost, a **Ofid**, jeho neústupný rádce věrný státní moci. Náboženskou autoritu Egypta ztělesňuje kněz **Osirid**, který vyzývá domácí božstva v okamžicích, kdy zemi zasahují rány. Hebrejský tábor doplňuje Mojžíšova sestra **Marie**, tichá, ale pevná opora žen a hlas víry.

Foto Irena Štěrbová

DEBUT

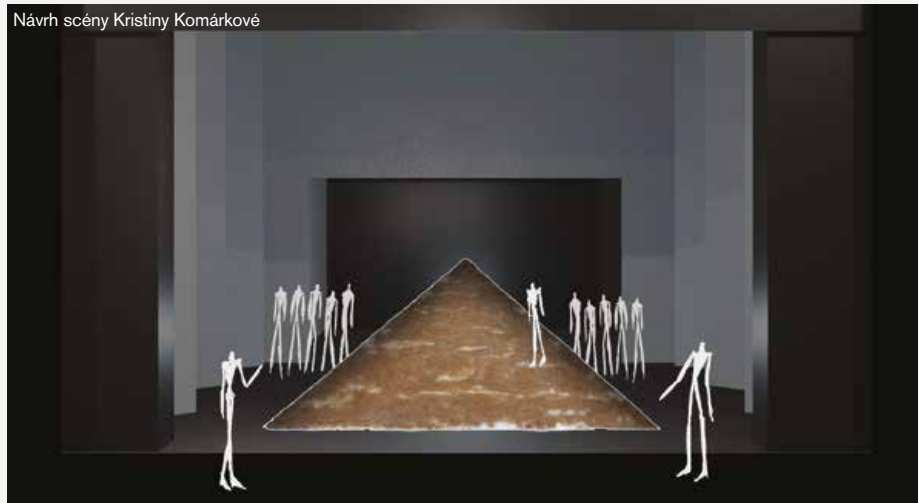
Andrii Kharlamov je ukrajinský basbarytonista, absolvent Oděské hudební akademie, který svou profesionální pěveckou dráhu zahájil v roce 2015 v Oděském divadle hudební komedie. Od roku 2016 působí jako host Operního divadla v Oděse a postupně se stal vyhledávaným sólistou také na českých scénách – spolupracuje s Divadlem J. K. Tyla v Plzni, operními soubory v Liberci, Opavě a Olomouci, ale také s Wexfordským operním festivalem v Irsku. V repertoáru má rozsáhlou škálu rolí – od Verdiho, Bizeta či Mozarta po Čajkovského, Dvořáka, Smetanu, Martinů a Borodina. V roce 2019 získal 1. cenu v písňové kategorii na Mezinárodní pěvecké soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

- První operní zakázku získal Rossini už v osmnácti letech.
- Mezi 20. a 30. rokem života stihl napsat téměř třicet oper – tempo, které už nikdo nepřekonal.
- Jeho slavné „Rossiniho crescendo“ – opakování téže fráze s postupným zesilováním a přidáváním hlasů – se stalo jedním z nejznámějších efektů v dějinách opery.
- Po *Vilému Tellovi* (1829) už nenapsal jedinou operu; obrátil se k salónním miniaturám, duchovní hudbě a... gastronomii.
- V Paříži byl natolik oblíbený, že se stal společenskou ikonou – a pověstně dobrým kuchařem.

S novou inscenací *Mojžíše a faraona* přichází i originální výtvarná koncepce, která propojuje biblický rámec příběhu s estetikou grand opéry. K podobě scény a kostýmů jsme požádali o krátký komentář jejich autorky.

Kostýmní návrhy Barbory Raškové (Egyptský muž a žena)

Jak jste při návrhu scény pracovala s biblickým rámcem příběhu a s monumentálností grand opéry?

Při práci na *Mojžíšovi a faraonovi* jsme s režisérem hledali obecnější rovinu než jen doslovný biblický příběh. Opera pro mě otevírala především téma střetu dvou filozofií a dvou dynamik, kdy nově přicházející struktura narušuje a zpochybňuje tu stávající. Důležitá pro nás byla čistota situací, proto je scéna koncipována jako symbolický prostor, který umožňuje číst tento konflikt v nadčasovém

kontextu. Pracujeme s pohybem postav, proměnami prostoru a symbolikou obou světů. Na biblický rámec odkazujeme výběrem materiálů a tvarů. Významnou roli hraje také dynamika davu proti vůdci, která vytváří rytmus celého prostoru.

Monumentálnost byla jedním ze základních pilířů inscenace. Nesnažila jsem se jí dosáhnout hmotou, ale pomocí elegantních vizuálních efektů ve spolupráci se světelným designérem Martinem Krupou. Hledali jsme materiály a světelné situace, které dokážou vyvolat pocit velkoleposti, aniž by narušily čistotu prostoru. Klíčové to bylo zejména ve scénách zázraků, kde jsme chtěli navodit dojem něčeho nadpřirozeného. Doufám, že se nám podaří alespoň na chvíli vyvolat dojem zázraku přímo na jevišti.

Kristina Komárková, scénografka

Čerpala jste pro návrhy inspiraci z historických pramenů, nebo jste hledala vlastní vizuální styl? A jak byste jej popsala?

Při navrhování kostýmů jsem vycházela z historických zdrojů, ale nešlo mi o rekonstrukci. Studovala jsem egyptskou módu doby Ramesse II., archeologické prameny i ikonografii spjatou s exodem. Inspirovaly mě také filmové adaptace a rešerše francouzské grand opéry 19. století, z jejíž estetické tradice Rossini vychází.

Historické materiály pro mě však byly pouze výchozím bodem. Hledala jsem vlastní vizuální styl – takový, který by byl pro dnešní publikum atraktivní a zároveň by respektoval charakter postav i dramatickou situaci. Výsledkem je jakási fúze starověkých forem a současného módního jazyka. Hebrejci jsou pojeti přirozeně, v zemitéch barvách a hrubších strukturách. Naproti tomu Egyptané působí subtilněji a luxusněji: hladké povrchy, světlejší odstíny a zdůrazněná linie těla.

Barbora Rašková, kostýmní výtvarnice (bs)

Sergej Prokofjev (1891–1953)

HRÁČ

Opera o čtyřech jednáních a šesti obrazech z roku 1917

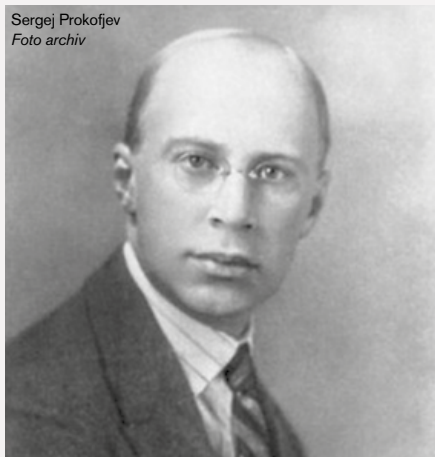
Ostrava v první polovině roku nabídne zajímavé setkání s tvorbou Fjodora Michajloviče Dostojevského. Krátce po lednové premiéře činoherního zpracování **Idiota** uvede operní soubor v květnu jeho **Hráče** – operní podobu románu, který autor napsal během pouhých 26 dní a do něhož promítl vlastní zkušenost se závislostí na hazardu. Je pozoruhodné, jak snadno se Dostojevského svět otevírá divadlu, přestože pro jeviště nikdy nepsal.

Hráč v tomto směru představuje výjimečnou předlohu. Jako jeden z mála Dostojevského románů je vystavěn téměř výhradně z dialogů, které nesou děj, mají rychlé tempo a samy o sobě vytvářejí scénické situace – což byl také jeden z důvodů, proč po předloze sáhl Sergej Prokofjev. Na rozdíl od většiny Dostojevského rozsáhlejších románů, založených převážně na vnitřním napětí postav, je **Hráč** psán v ich-formě, jako osobní záznam mladého muže, který postupně podléhá hazardu. Právě tato bezprostřednost a subjektivita propůjčují textu nečekanou divadelnost.

Není to náhoda – Dostojevskij psal často pod tlakem okolností, které jeho vlastní život posouvaly do krajních poloh. V mládí prošel vězením, nucenými pracemi a málem zemřel na popravisti – teprve v posledních minutách před provedením trestu se ukázalo, že trest smrti byl zrušen a nahrazen „pouhým“ vyhnáním a nucenými pracemi. Později zápasil s dluhy, nemocemi a neustálou potřebou psát, aby si udržel alespoň jakési existenční jistoty. Jeho postavy proto málokdy žijí v klidu: pohybují se v hraničních situacích, zažívají euforii, která se vzápětí střídá s drastickými pády, a neustále obnažují vlastní slabosti. Romány

jako **Zločin a trest**, **Idiot** nebo **Běsi** nejsou jen literární konstrukce, ale otisky událostí a emocí, které autorem opakovaně zmítaly. I proto bývá Dostojevskij tak přitažlivý pro divadelní i filmové tvůrce – podobně jako Franz Kafka, jehož díla se rovněž dočkala řady adaptací, aniž by napsal jedinou divadelní hru (ostatně operu na motivy Kafkova **Procesu** jsme uvedli na začátku letošní sezóny).

Příběh **Hráče** vyrůstá z Dostojevského zážitků z německých lázeňských měst, kde v 60. letech 19. století opakovaně hrával. Nejhlouběji se do jeho vzpomínek otiskla města Wiesbaden, Baden-Baden a Bad Homburg von der Höhe. Jejich společenské a herní prostředí později přetavil do fiktivního Roulettenburgu, města, které představuje svět posedlý rychlým ziskem, v němž se láska, moc i peníze stávají prostředky vzájemného ovlivňování. Alexej, ústřední postava románu a autorovo údajné alter ego, sleduje i sám prožívá postupnou sebeustrukturu – svou i těch kolem něj. Román psaný v první osobě působí jako záznam člověka, který nemá kam uhnout,

Sergej Prokofjev
Foto archiv

a právě tato otevřenost přitahovala i mladého Prokofjeva hledajícího látku pro svou první mistrovskou operu.

Cesta výsledného operního díla k publiku však nebyla jednoduchá. Opera byla dokončena již v roce 1916 a následujícího roku měla mít premiéru v Mariinském divadle. Ale pěvci odmítali zpívat údajně „nezpěvné“ partie, orchestr se bouřil proti disonancím a část tehdejší inteligence považovala titul za příliš futuristický. Revoluční rok 1917 pak připravované uvedení zcela znemožnil. Prokofjev se k opeře vrátil až o deset let později, revidoval ji a světové premiéry se dílo dočkalo v roce 1929 v Bruselu, ovšem ve francouzském překladu. V Sovětském svazu zůstávala opera dlouho nevídaná, protože neodpovídala estetice socialistického realismu, a jejího prvního domácího uvedení se skladatel nedožil.

Současná ostravská inscenace uvede právě revidovanou verzi z roku 1927. Dílo hudebně nastuduje hudební ředitel operního souboru **Marek Šedivý** a režie se ujme **Jiří Nekvasil**, který před dvanácti lety vytvořil mimořádně úspěšnou inscenaci Prokofjevova **Ohnivého anděla** – díla, které se v Ostravě stalo jedním z nejvýraznějších operních počinů poslední dekády. **Hráč** tak vstupuje do sezóny nejen jako literární i hudebně výjimečný titul, ale také jako další pokračování volné dramaturgické řady Operní hity 20. století, kterou jsme zahájili v roce 2011 premiérou opery Paula Hindemitha **Cardillac**. Na ostravské jeviště tak postupně přinášíme zásadní operní díla hudby 20. století, která jsou na mnoha světových operních scénách s úspěchem hrána, ale na těch českých téměř neuváděna. Vždyť

Lázně Baden-Baden v 19. století
Zdroj kurhaus-badenbaden.de

i Prokofjevův **Hráč** byl v Česku uveden pouze v jediné inscenaci v roce 1957 v Divadle J. K. Tyla v Plzni.

Baden-Baden: Společenská laboratoř 19. století

V 19. století představovala evropská lázeňská kasina specifický druh veřejného prostoru, který se výrazně liší od dnešní představy o hazardu. Kurhaus (víceúčelová lázeňská budova s koncertními sály, salónními prostory a kasinem) v Baden-Badenu byl integrován do širšího společenského rámce. Kasino zde nefungovalo jako izolovaná herna, ale jako místo setkávání, pozorování a kulturní výměny. Architektura

Památník Dostojevského v Baden-Badenu
(A. Savin, Wikipedia)

i doprovodné aktivity byly navrženy tak, aby hosty udržely v jednom sdíleném prostoru, kde se střídala konverzace s hrou. Tento typ „měšťanské sociability“ vytvářel prostředí, které fascinovalo dobové pozorovatele i spisovatele: emoce se zde uvolňovaly jinak než v chrámu nebo u soudního dvora a společenské role se často proměňovaly v rytmu rulety.

Hazard nebyl vnímán jen jako finanční risk, ale také jako způsob, jak testovat hranici mezi náhodou a vůlí. V devatenáctém století převládala víra v to, že štěstí lze do určité míry „pěstovat“ – prostřednictvím herních systémů, drobných rituálů či pověr, které měly přivolat příznivý výsledek a potvrdit iluzi, že člověk může aktivně ovlivnit, jak věci dopadnou. Právě tato směs společenského kontaktu, pozorování druhých a napětí mezi kontrolou a náhodou je důležitým pozadím Dostojevského **Hráče**. Do Baden-Badenu

tehdy mířila řada významných osobností, mimo jiné i pěvkyně a skladatelka Pauline Viardot (mimořádně autorka salónní operety **Popelka**, kterou máme aktuálně na repertoáru), jejíž vila s koncertním sálem byla jedním z kulturních center města. V její blízkosti pobýval Ivan Turgeněv a v létě 1863 za ním přijel i Dostojevskij – ve stejném období, kdy poznával prostředí, z něhož později vznikl román, jehož operní adaptaci uvedeme v květnu. (bs)

„Kdo se bojí vlků, nesmí do lesa.
Co, prohrál jsi? Vsaď znovu!“

„Byl jsem také hráč; v té chvíli jsem to pocítil. Ruce i nohy se mi třáslly, krev se mi nahrnula do hlavy.“

– F. M. Dostojevskij: **Hráč**
(překlad R. Havránková, 1970)

„The Last Days of Rouge and Noir“ (Poslední dny červené a černé). Dřevorezba Sydneyho Halla, 1872 – konec slavné éry lázeňského hazardu v Baden-Badenu

Na co se těšit v lednu a únoru

Po podzimním uzavření Divadla Antonína Dvořáka se provoz opět rozběhl naplno a na jevišti se postupně vrací repertoárové inscenace. Vedle dvou velkých klasických oper jsou v programu zastoupena i méně známá díla, která mohou přinést nejedno překvapení.

Popelka Pauline Viardot patří k titulům, které si zaslouží zvláštní pozornost. Komorní opereta z roku 1904 byla původně uváděna ve skladatelčině pařížském salónu. Viardot ji napsala pro své studenty a dodnes z ní vyzařuje lehkost, vtip i pregnantní práce s hlasem. Ostravská inscenace vznikla v rámci projektu Operní akademie Ostrava ve spolupráci s Fakultou umění Ostravské univerzity a spojuje profesionální vedení s energií mladého obsazení.

„Popelka je atraktivní, zábavné, vkusné a legrační hudební divadlo, které potěší jak děti nebo rodiny s dětmi, tak střední a starší generaci.“

(Milan Bátor, Ostravan.cz, 7. 2. 2025)

Florentský slaměný klobouk Nina Roty patří k titulům, které se objevují na jevištích spíše výjimečně. Přesto jde

o jednu z nejvtipnějších operních veselohr 20. století. Rota, známý především díky filmové hudbě k filmům Felliniho či Coppoly, zde uplatňuje hravý a melodický komický styl. Inscenace nabízí inteligentní humor, skvěle napsané ansámby a hudbu, která navazuje na tradici italské buffy.

„Nino Rota napsal hudbu ve stylu, jímž záměrně navazuje na mistry italské opery, především na Rossiniho, ale i Donizettiho, či dokonce Verdiho, či neoklasicismu, a dovoluje si též karikovat operní manýry. Především ale pomocí instrumentace trefně charakterizuje postavy i situace. A protože Rota vše umně propojil a stopáž je relativně umírněná, tato perlivá a šfavnatá komedie nestihne začít nudit. Orchestr pod taktovkou Marka Šedivého ji zahrál lehce, precizně a vytáhl z ní různé vtipné špilce, takže byla radost poslouchat.“

(Věra Drápelová, iDnes.cz, 17. 4. 2025)

Pucciniho Turandot patří k oporám repertoáru a ostravští diváci ji aktuálně znají v režii Rocca. Jeho inscenace kombinuje respekt k tradici s výraznou vizuální imaginací a soustředí se na příběh

o lásce, která dokáže překonat krutost i strach. Rocc pracuje s poetikou snu a fantazie, se symbolickou stylizací inspirovanou čínskou estetikou a s moderními prvky včetně QR kódů, které představují hádanky 21. století.

„Režisér Rocc prošel za svůj profesní život mnoha jevišti a také vlastním osobním vývojem režiséra. Od ztřeštěnosti a izolovanosti nápadů až po ucelenou vizi, kompaktní, s logickým vývojem, přinášející aktuální poselství. Ostravská opera tak získala repertoárový kus, který má šanci ještě několik let plnit hlediště divadla.“

(Karla Hofmannová, KlasikaPlus, 22. 12. 2024)

Ve **Smetanově Prodané nevěstě** inscenátoři vycházejí z autorova vlastního pohledu na dílo, které chápal jako odlehčenou komedii. Režie Jiřího Nekvasila na tuto charakteristiku navazuje hravým pojetím, přesnou prací s tempem a výraznou pohybovou složkou. Nechává vyniknout humor i melodickou invenci, jež řadí *Prodanou nevěstu* mezi nejlepší komické opery světového repertoáru. V lednu zazní naposledy v této sezóně, takže půjde o jednu z posledních příležitostí zažít tříhodinový večer plný energie a divadelní radosti.

„Ostravská inscenace Prodané nevěsty dokázala spojit různorodé prvky nenásilným a docela elegantním způsobem. Je to pořád klasika, ale nikoli suchopárná, zkostnatělá puritánská záležitost, která baví pouze tím, že Vašek koktá a Kecal balamutí lidi. Představení má interaktivní rozměr, který není vynucený. Pozorný divák si zřejmě všimne, že účinkující se na scéně cítí komfortně a mohou se vyjádřit i prostřednictvím výrazných individuálních výkonů.“

(Milan Bátor, Ostravan.cz, 18. 12. 2022) (bs)

FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK
– Roman Vlkovič (Beaupertuis), Berk Dalkilic (Fadinard)
Foto Martin Popelář

TURANDOT – Roman Vlkovič (Mandarin), Hana Wimmerová (Enigma), Ragaa Eldin (Kalaf), Petra Sejkorová (Enigma), Václav Morys (Pang), Maída Hundeling (Turandot), Juraj Nociar (Pong)
Foto Martin Popelář

Činohra

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2025/2026

Pavel Klusák (1969)
AGNETHA VOLÁ S.O.S.
Scény z manželského života
Režie: Josef Doležal
Premiéra 31. srpna 2025 v Divadle „12“

Neil LaBute (1963)
PODOBA VĚCI
Naše těla si začínají rozumět...
Režie: Josef Doležal
Překlad: Petra Hanáková
Premiéra 18. října 2025 v Divadle „12“

Alistair Beaton (1947) – Dietmar Jacobs (1967)
KARDINÁLNÍ CHYBA
Proč musí být najednou všechno mladý a moderní?
Režie: Vojtěch Štěpánek
Překlad: Iva Michňová
Česká premiéra 8. listopadu 2025 v Divadle „12“

Fjodor Michajlovič Dostojevskij (1821–1881)
IDIOOT
Krása, která spasí svět
Režie: Jakub Šmid
Překlad: Libor Dvořák
Premiéra 10. ledna 2026 v Divadle Antonína Dvořáka

Ferdinand von Schirach (1964)
BŮH
Kdo má právo rozhodnout?
Režie: Vojtěch Štěpánek
Překlad: Ondřej Šebesta
Česká premiéra 28. února 2026 v Divadle Antonína Dvořáka

Samuel D. Hunter (1981)
VELRYBA
Jaké to je vážit si sám sebe?
Režie: Aminata Keita
Překlad: Markéta Kočí Machačíková
Česká premiéra 18. dubna 2026 v Divadle Antonína Dvořáka

Činohra NDM je na Facebooku:
Činohra Národního divadla moravskoslezského

Činohra NDM je na Instagramu:
cinohrandm

KARDINÁLNÍ CHYBA – Jakub Samlík (Matteo Nowak) a Hana Píterková (Emma Lindová)
Foto Martin Kusyn

REPERTOÁR ČINOHRY (LEDEN – ÚNOR 2026)

Fjodor Michajlovič Dostojevskij
IDIOT
Režie: Jakub Šmíd
10. 1. (18.30) – premiéra,
14. 1. (18.30) – první repríza,
20. 1. (18.30), 6. 2. (18.30), 15. 2. (15.00)

Pavel Klusák
AGNETHA VOLÁ S.O.S.
Režie: Josef Doležal
13. 1. (19.00), 25. 1. (16.00), 13. 2. (19.00)

Alena Kastnerová
O LÍNĚ BABIČCE
Režie: Tomáš Jirman
14. 1. (10.00), 15. 1. (10.00),
8. 2. (16.00)

Georges Feydeau
TULULUM
Režie: Vojtěch Štěpánek
15. 1. (18.30), 10. 2. (18.30)

Federico García Lorca
KRVAVÁ SVATBA
Režie: Martin Františák
16. 1. (18.30), 4. 2. (18.30), 14. 2. (18.30)

Neil LaBute
PODOBA VĚCÍ
Režie: Josef Doležal
17. 1. (19.00), 21. 2. (19.00)

Florian Zeller
PRAVDA
Režie: Vojtěch Štěpánek
18. 1. (16.00), 31. 1. (19.00), 17. 2. (19.00)

Wajdi Mouawad
PTÁČCI
Režie: Aminata Keita
21. 1. (18.30) – naposledy v sezóně

Alistair Beaton – Dietmar Jacobs
KARDINÁLNÍ CHYBA
Režie: Vojtěch Štěpánek
21. 1. (19.00), 12. 2. (19.00)

Kamila Hladká – Václav Klemens
HORNICKÉ VDOVY
Režie: Václav Klemens
23. 1 (19.00), 5. 2. (19.00)

Eurípidés
MÉDEA
Režie: Jakub Šmíd
24. 1. (18.30), 2. 2. (18.30), 7. 2. (18.30)

Marius von Mayenburg
SOUMRAK NAD KRAJINOU
Režie: Vojtěch Štěpánek
27. 1. (19.00), 18. 2. (19.00)

Terrence McNally – David Yazbek
DONAHA! (Hole dupy)
Režie: Pavel Šimák
29. 1. (18.30), 3. 2. (18.30)

Tomáš Svoboda
**GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb
Sluha dvou pánů**
Režie: Tomáš Svoboda
30. 1. (18.30)

Andrzej Saramonowicz
TESTOSTERON
Režie: Vojtěch Štěpánek
28. 1. (19.00) – hostování v Domě kultury
Třinec, 19. 2. (18.30)

Ferdinand von Schirach
BŮH
Režie: Vojtěch Štěpánek
28. 2. (18.30) – česká premiéra

ÚVODNÍK ŠÉFA ČINOHRY

Vážení diváci,

v prvních dvou měsících nového roku Vás zveme hned na dvě premiéry. Desátého ledna se na repertoáru zabydlí dramaturgie Dostojevského *Idiota* s Robertem Fintou v hlavní roli. Režisér Jakub Šmíd s výtvarníky Petrem Vítkem a Martinem Chocholouškem svými realizacemi vždy vzbuzují velká očekávání, a jak již dokázali svou inscenací *Médea*, dokáží odvyprávět hluboká témata strhujícím způsobem.

Od 28. února se pak na repertoáru usídílí *Bůh*, hra německého dramatika a právníka Ferdinanda von Schiracha. Naše publikum jej dobře zná, neboť jsme po několika sezónách hráli jeho hru *Teror*, v níž diváci hlasovali o vině pilota, který v zájmu záchrany desítek tisíc osob

obětoval životy několika stovek pasažérů dopravního letadla. Schirachovy hry se postupně staly světovým fenoménem pro svou úžasnou schopnost rozproudit v řadách diváků zajímavé diskuze. V české premiéře uvádíme jeho podle mě nejsilnější a nejzásadnější hru *Bůh*, kde se členové etické komise – v níž zasedá například právník, lékař, ale také biskup – přou o to, zda má mít člověk právo požádat svého lékaře či svůj stát o eutanazii. Jak s takovým požadavkem nakládá právo? Jak naše

etické normy? A kdo je tím „Bohem“, který nás může zbavit života, pokud už dál žít nechceme? Pokud jsme vedli důstojný život, zasloužíme si důstojný odchod. Kvalita života se zvyšuje, ale co kvalita dožití? V rukou Schiracha a v hlavách a srdcích publika se hra *Bůh* proměňuje v povznášející a osvobozující zážitek.

Vojtěch Štěpánek

MÉDEA – v popředí vpravo Filip Škandera (Médeino dítě), Petra Kocmanová (Médea), Mateo Fajgl (Médeino dítě)
Foto Maxim Bajza

PREMIÉRA

Fjodor Michajlovič Dostojevskij (1821–1881)

IDIOT

Kráska, která spasí svět

Vizuál inscenace – Robert Finta
Foto Petr Chodura

Překlad Libor Dvořák
Dramatizace Norbert Závodský
Režie Jakub Šmíd
Dramaturgie Pavel Gejguš
Scéna Petr Vítek
Kostýmy Martin Chocholoušek
Hudba Ivan Acher

Obsazení:
Robert Finta, Petr Panzenberger,
Kamila Janovičová, Hana Piterková,
Martin Dědoch, Sabina Muchová, Petr Houska, David Viktora, František Strnad,
Magdaléna Kubatková, Kateřina Breiská,
Tomáš Jirman, Sára Erlebachová,
Vojtěch Johaník, Vít Roleček, Jakub Samlík, Mateo Fajgl, Filip Škandera

Premiéra 10. ledna 2026 v 18.30 hodin
v Divadle Antonína Dvořáka

Reprízy 14. 1. (18.30) – první repríza,
20. 1. (18.30), 6. 2. (18.30), 15. 2.
(15.00) v Divadle Antonína Dvořáka

Vášnivý hráč

Kdo vlastně byl autor *Idiota*, slavného románu, který uvádíme v dramaturgii Norberta Závodského? Fjodor Michajlovič Dostojevskij, jeden z největších světových romanopisců a anatomů lidské duše, se narodil 11. listopadu 1821 v Moskvě do rodiny vojenského lékaře. Dětsví prožil v prostředí chudobince, kde jeho otec působil, mezi nemocí, smrtí a lidskou bídou, které se otiskly do jeho pozdějšího vnímání světa. Jeho otec byl mužem surové povahy, své děti ponižoval, bil a často trestal. Velmi násilnický se choval také ke svým nevolníkům, kteří ho v hněvu brutálně zavraždili. V mladém Dostojevském tato událost zanechala hluboké trauma, které se později v jeho díle promítlo do neustálého zkoumání hranic mezi vinou, trestem a vykoupením. Už v dětství však poznal, že svět není rozdělen jen na dobro a zlo, ale že lidské nitro je plné rozporů, temnot i světla. Proto jsou i jeho románové postavy celým vesmírem emocí.

Po studiích na vojenské akademii, určené k výchově budoucích úředníků carské

armády, se rozhodl vzdát jistoty úřednické kariéry a zcela se oddat literatuře. Jeho prvotina *Chudí lidé* (1846) vzbudila nadšení literárních kruhů – mladý autor byl oslavován jako nový Gogol. Brzy však následoval pád. Dostojevskij se zapletl do kruhu utopických socialistů kolem Petraševského, do Petraševského spolku. Šlo o skupinu intelektuálů, kteří se scházeli, aby diskutovali o politice a sociálních reformách společnosti. Členové se zabývali otázkami liberalismu a zrušení nevolnictví. Členy spolku byli převážně studenti, spisovatelé či úředníci, kteří chtěli změnit Rusko mírovou cestou diskuzemi o vzdělání. Podle carského zákona však jejich aktivity byly ilegální a hrozil za ně těžký žalář, nebo dokonce trest smrti. Dostojevskij byl v roce 1849 společně s ostatními členy skutečně zatčen a všichni byli odsouzeni k trestu smrti.

Jednoho mrazivého dne vedli svázaného Dostojevského s páskou přes oči na popraviště. Už slyšel výstřely, kterými byli popraveni ostatní členové spolku. Čekal, kdy přijde řada i na něj. Jen několik okamžiků před jeho popravou však dorazil nečekaně carský posel s udělenou milostí. Rozsudek smrti byl změněn na vyhnanství, čtyři roky nucených prací na Sibiři. Dostojevskij tak těsně přežil svou smrt.

Ve vyhnanství trpěl těžkými epileptickými záchvaty, které jej pak provázely po celý život a často jej přiváděly na hranici mezi šílenstvím a mystickým vytržením. Tyto čtyři roky nucených prací v drsném lágru mezi kriminálníky, zloději a vrahy byly pro Dostojevského obdobím neustálé hrůzy a bolesti. Každý den byl zápasem o přežití. Mrazivé počasí, tvrdá práce, hlad, nemoci, ale především odloučení od možnosti četby a psaní, které pro něj tolik znamenaly. Ve společnosti mužů, kteří byli odsouzeni za vraždy, se Dostojevskij setkával denně s lidskou temnotou v její nejdrsnější podobě. Ve spoluvězních zkoumal duše svých

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

budoucích literárních postav, jejich strachy, zoufalství i touhu po vykoupení. Tyto sibiřské dny Dostojevského hluboce formovaly, odhalil, že lidské srdce může nést velké utrpení, a přesto zůstat schopné soucitu,

lásky a naděje. Z každodenního života v lágru mezi zločinci vyšel jeho hluboký a empatický portrét lidské duše, který později popsal v *Zápiscích z Mrtvého domu*, *Zločinu a trestu* či *Idiotovi*.

Po návratu z vyhnanství se znovu pustil do psaní – tentokrát s vědomím, že poznal nejhlubší dno lidské existence. Začal vydávat vlastní časopisy, ale jeho život zůstal poznamenán neustálým chaosem, zadlužením a vášní pro hazard. Po letech vězeňské disciplíny, ticha a vnitřního sebezpytování se vrhl do víru života s vášní, která často přerůstala v sebezničující horečku. Psaní mu bylo jediným zdrojem obživy, ale zároveň jej pohltila i nová posedlost – hazard.

Zpočátku měl obrovskou vůli začít nový život a s velkou pílí se věnoval vydáváním časopisů. Jenže ruská cenzura, finanční neúspěchy a jeho vlastní neurotická povaha mu nedaly pokoj. Po smrti bratra, s nímž společně časopisy vydával, se ocitl v těžké krizi. Ztratil nejen oporu, přítele a společníka, ale i všechny příjmy. Zůstal zadlužen, pronásledován věřiteli, nemocen, vyčerpán. Hledal další nový začátek, a aby unikl tlaku, odjel do Evropy – do Německa, do lázní v Baden-Badenu, Wiesbadenu, později pokračoval do Švýcarska a Itálie. Měl odpočívat, léčit se a psát, ale neustále utíkal sám před sebou. Hráčské stoly v německých lázních, kde ztrácel celé jmění, se staly symbolem jeho vnitřního boje mezi sebezničením a touhou po vykoupení. Právě z těchto zkušeností vznikl román *Hráč* (1866), napsaný ve spěchu, aby mohl autor splatit dluhy. Skladatel Sergej Prokofjev našel v tomto díle námět pro svou první zralou operu. V hudebním nastudování Marka Šedivého a režii Jiřího Nekvasila ji v ruském originále uvedeme v premiéře 21. května 2026 v Divadle Antonína Dvořáka.

Evropa Dostojevského zpočátku fascinovala, ale brzy ho začal tísnit pocit cizoty. V září kasin na lázeňských

promenádách našel své útočiště a plně se projevila jeho vášeň k hazardu. V noci sedával u rulety, hltal pohyb kuličky po číselných polích, v náhodě hledal Boha a zoufalství se střídalo s euforií. Chtěl vyhrát tolik, aby se domů vrátil jako vítěz, splatil dluhy, zachránil svou čest. Ale čím více prohrával, tím více se propadal do opojení z rizik, do stavu, který popsal slovy: „*Hazard je jediný okamžik, kdy člověk cítí, že žije.*“

Toto evropské exilové období, plné finančního chaosu, vášní a nemocí, se nakonec stalo neplodnějším obdobím jeho tvorby. Napsal zde *Zločin a trest*, *Hráče*, *Idiota*, *Běsy* i *Bratry Karamazovy*. Evropa ho zničila i zachránila, stala se místem, kde si musel projít vnitřními běsy, aby z nich vzešly romány, které navždy proměnily svět literatury.

Dostojevskij zkoumá lidské nitro mikroskopem a zachycuje člověka v okamžicích, kdy se mu svět hroutí. I proto je mezi divadelníky tak oblíbený a jeho díla se často objevují na jevištích – přestože sám nenapsal ani jedinou divadelní hru. (pg)

PREMIÉRA

Ferdinand von Schirach (1964)

BŮH

Kdo má právo rozhodnout?

Vladimír Čapka (Richard Gärtner)
Vizuál Petr Chodura

Překlad **Ondřej Šebesta**
Režie a scéna **Vojtěch Štěpánek**
Dramaturgie **Pavel Gejguš**
Kostýmy **Hana Kellar Knotková**

Obsazení:
Vladimír Čapka, Petra Kocmanová, František Strnad, Kamila Janovičová, Alena Sasínová-Polarczyk, Vít Roleček, Petr Houska a Jan Fišar

Česká premiéra 28. února 2026 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Předsedkyně etické rady:

Dámy a pánové, jde o následující případ: Pan Richard Gärtner deklaroval, že si chce vzít život. Mimořádně na této situaci je, že pan Gärtner není nevyléčitelně nemocen, ani netrpí bolestmi, ale je naprosto zdrav. Otázka, která před námi, dámy a pánové, leží, zní jednoduše: Člověk, který už nechce dál žít, požádá o lékařskou pomoc při svém odchodu z tohoto světa. Smí lékař takovému člověku pomoci?

Pan Richard Gärtner je muž ve věku sedmdesáti osmi let. Prožil dlouhý,

naplněný život. Pracoval jako architekt, má dva syny (jeden je poslancem v parlamentu, druhý je také architektem) a tři vnoučata. Dvaatřicet let byl ženatý, ale jeho manželka Elisabeth před třemi lety zemřela. Měla nádor na mozku velký jako pingpongový míček. Zemřela v nemocnici a její konec nebyl ani jednoduchý, ani bezbolestný. Po její smrti se v životě pana Gärtnera vše změnilo. Přestal pracovat a získal pocit, že z něj zbyla jen půlka... Ačkoliv miluje svá vnoučata i syny, dospěl k rozhodnutí, že už prožil vše, co chtěl, a rozhodl se, že opustí svět ze své vlastní vůle, že chce skončit v nejlepším, dokud je ještě zdravý a netrpí vážnou nemocí.

A právě s tímto rozhodnutím představuje před etickou komisí, aby bojoval za své právo. Požaduje, aby mu společnost a lékaři umožnili zemřít důstojně a bezbolestně pod odborným dohledem. Má jedinec právo požadovat sebeusmrcení na základě vlastního rozhodnutí? A kdo má právo mu v tom zabránit, nebo naopak pomoci jeho přání vyplnit? O těchto nelehkých etických otázkách se pan Gärtner pře s etickou komisí. K těmto složitým filozofickým tématům se vyjadřují znalci v oboru lékařství i práva nebo také znalec v oboru teologie. Kdo má právo rozhodnout o naší smrti? Stát, Bůh, lékařská komora, či jen naše svobodná vůle? Jak byste panu Gärtnerovi odpověděli vy? (pg)

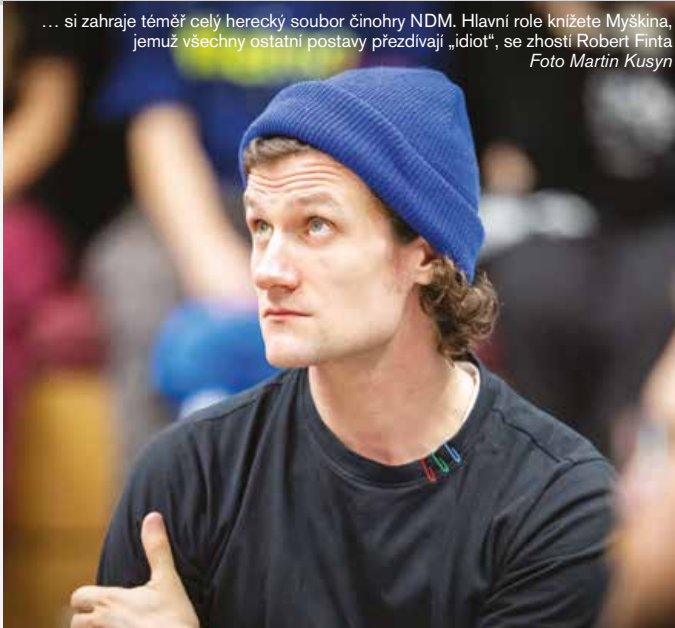
Zahajovací zkouška inscenace *Idiot*
 proběhla 30. října 2025 ve zkušebně Divadla Antonína Dvořáka

Divadelní adaptace rozsáhlého románu, jejímž autorem je Norbert Závodský, je velkým plátnem, ve kterém...

... si zahraje téměř celý herecký soubor činohry NDM. Hlavní role knížete Myškina, jemuž všechny ostatní postavy přezdívaly „Idiot“, se zhostí Robert Finta

Foto Martin Kusyn

Samuel D. Hunter (1981)

VELRYBA

Jak divadelní hra o lidské křehkosti uchvátila publikum i kritiky

Brendan Fraser jako Velryba
Zdroj: Latimes.com

Překlad **Markéta Kočí Machačíková**
 Režie **Aminata Keita**
 Dramaturgie **Norbert Závodský**
 Scéna a kostýmy **Ján Tereba**
 Hudba **Martin Hůla**
 Světelný design **Karel Šimek**

Obsazení:
Martin Dědouch (Charlie), **Petra Kocmanová** (Liz), **Alois Bartoň** (Starší Thomas), **Hana Piterková** (Ellie) a **Kateřina Breiská** (Mary)

**Česká premiéra 18. dubna 2026
 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka**

Jen málokterá současná divadelní hra vzbudila takovou vlnu pozornosti jako *Velryba*. Psychologické drama, které se soustředí na vnitřní svět člověka žijícího na okraji společnosti, si získalo diváky svou nekompromisní emotivností i detailně přesnou prací s tématy, jako jsou obezita, sociální izolace a rodinná traumata. Proč má tato hra takový úspěch a čím oslovuje dnešní publikum?

V jádru *Velryby* stojí příběh člověka, který bojuje nejen s vlastním tělem,

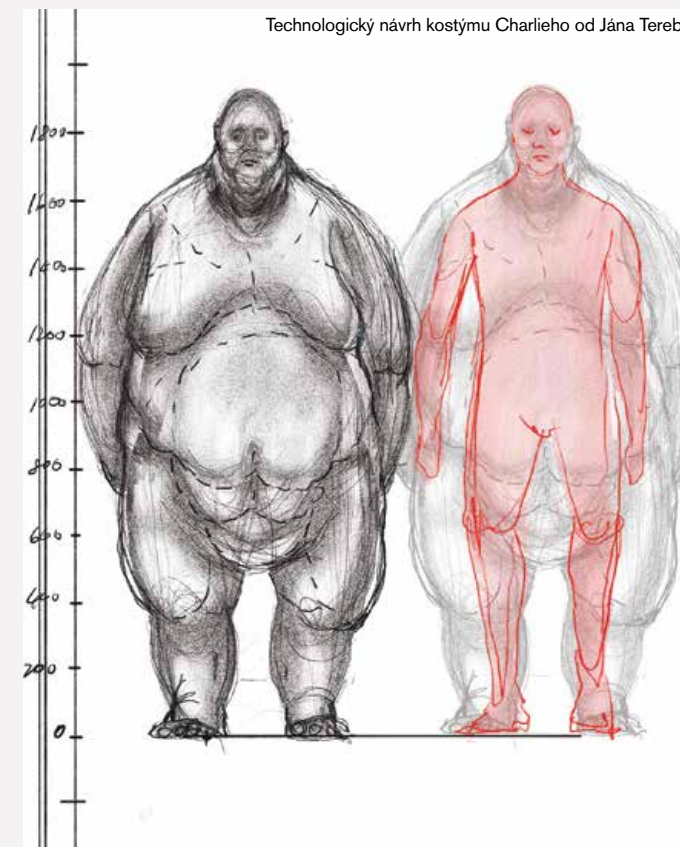
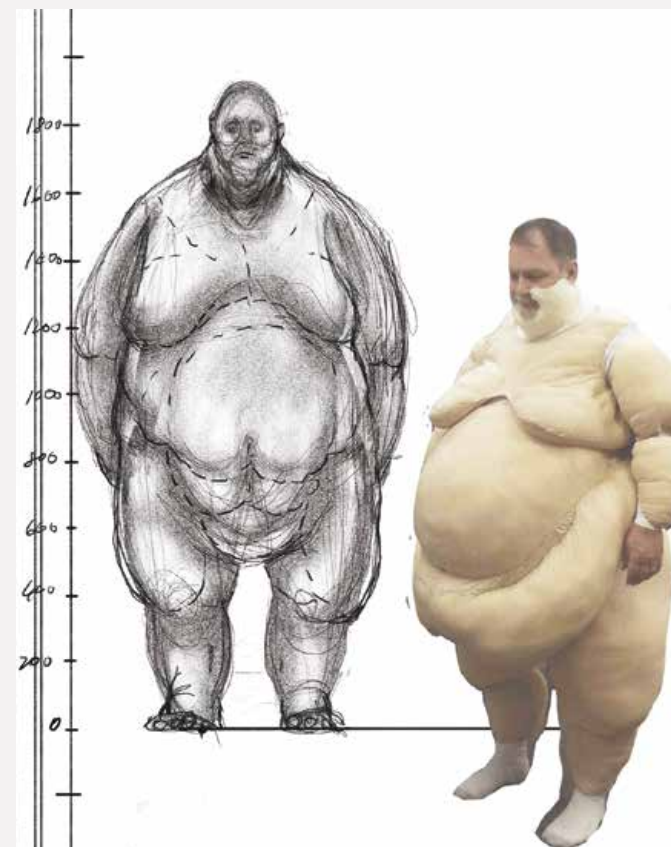
ale i s pocitem viny, narušenými vztahy a s otázkou, zda si ještě zaslouží lásku. Na předměstí v americkém Idahu se ve svém bytě schovává téměř třisetkilový Charlie a pomalu se ujíždá k smrti. Kvůli své váze trpí problémy se srdcem a dýcháním. Živí se poskytováním on-line kurzů tvůrčího psaní, ale nikdy se svým studentům neukazuje. Jediným blízkým člověkem, který ho navštěvuje, je jeho nejlepší kamarádka Liz. Jednoho dne se Charlieho zdravotní stav natolik zhorší, že se rozhodne setkat se se svou dávno odcizenou dcerou – sedmnáctiletou cynickou Ellie. Proměnění blízkost smrti jejich vztah?

Tělo jako vědecký i symbolický objekt

Jedním z hlavních motivů hry je extrémní obezita hlavního hrdiny. Autor Samuel D. Hunter ji konzultoval s odborníky na metabolismus i klinickou obezitologií, aby se vyhnul stereotypům. Výsledek? Velmi realistické zobrazení toho, jak se člověk a jeho tělo chová, když se ocitne na hranici svých fyzických možností. Zároveň však tělo ve *Velrybě* funguje i jako symbol zatěžkané minulosti, celý příběh Charlieho pak odkazuje k biblickému příběhu Jonáše a velryby a samozřejmě také ke slavnému románu

Bílá velryba. Divadlo tak spojilo vědecky přesná fakta s metaforickou rovinou, což se ukázalo jako mimořádně silná kombinace.

„Velryba vychází z mých velmi osobních zážitků. Nic ve hře není přímo autobiografické, ale stejně jako Charlie jsem vyrůstal jako gay v Idahu

Martina Dědouch jako představitel Charlieho
čeká velká fyziognomická změna
Foto ByLorena Photography

Technologický návrh kostýmu Charlieho od Jána Tereby

a chodil jsem na náboženskou školu. Byl jsem z ní vyloučen a upadl jsem do deprese. Od raného věku mě učili, že si zasloužím peklo. To, co mě zachránilo, bylo, že jsem vždycky miloval druhé lidi a vždycky jsem nacházel spásu v druhých a v kontaktu s nimi. A měl jsem pocit, že k druhým můžu být velkorysý, i když jsem nemohl být velkorysý k sobě samému,” odhaluje pozadí vzniku hry Hunter. „*To je základní věc na Charlieho – on miluje druhé lidi. Jeho tragédie je, že tu samou lásku a velkorysost nedokáže nabídnout sám sobě. Mně bylo vštěpováno, že jsem odporný jako gay, jako člověk s větším tělem – a v určité chvíli jsem tomu začal věřit. To jsem chtěl ve hře zobrazit.“*

Mezinárodní úspěch

Hra byla poprvé uvedena v lednu 2012 v divadelní společnosti Denver Center Theatre Company v Coloradu. Získala několik významných ocenění, jako např. Drama Desk Special Award, a její úspěch se rychle rozšířil i mimo americký kontinent. Divadla po celém světě hlásí rekordně rychle vyprodané termíny, což je u psychologického dramatu neobvykle intenzivní odezva. Hlavní role bývá často nominována či oceňována v hereckých anketách. Kritici vyzdvihují nejen fyzickou náročnost role, ale i schopnost herce pracovat s extrémní citovou otevřeností, a přitom se vyhnout patosu. Diváci budou nejspíš znát i filmové zpracování *Velryby* z roku 2022 v režii proslulého

Darrena Aronofskyho, které vyhrálo na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách Zlatého lva za nejlepší film roku; Brendan Fraser za svůj výkon v roli morbidně obézního Charlieho obdržel Oscara pro nejlepšího herce v hlavní roli.

Popularita *Velryby* ukazuje, jak silně dnešní společnost reaguje na témata, která se dotýkají osamělosti a hledání lidské blízkosti. Publikum v hlavním hrdinovi nachází jak odraz moderních úzkostí, tak touhu po přijetí. S překvapivým spojením humoru a smutku jsme tak nuceni přemýšlet o lidech na sociálním okraji, o vztazích, které nás definují, a o vnitřních bitvách, kterým čelíme v zásadních chvílích našich životů.

Úspěch hry je jasným signálem, že nejvíce se nás dotýkají hluboké, pravdivé příběhy – a že divadlo stále dokáže otevírat témata, o kterých se jinak bojíme mluvit. Co je však nejdůležitější: autorovi hry Samuelu D. Hunterovi se povedlo neztratit humor a naději ani v těch nejtěžších chvílích: „*Fascinuje mě Charlieho neochvějná víra v ostatní lidi a jeho jasné světlo humanismu a lásky. Samozřejmě by bylo možné vyprávět jeho příběh tak, aby hlavní postava byla cynická nebo našťvaná, ale prostě jsem věděl, že hodnotnější příběh je o někom, komu byly dány všechny důvody ztratit víru v ostatní lidi, ale kdo si ji přesto uchovává až do úplného konce. To je něco, co chci do světa vnést jak jako člověk, tak i jako dramatik.“* (nz)

REŽISÉRKA AMINATA KEITA

Rodačka z Havířova; část jejích předků pochází ze západoafrické Guinejské republiky. Vystudovala činoherní režii na pražské DAMU (závěrečná inscenace Čechovova *Višňového sadu*). Již od roku 2021 pravidelně spolupracuje s Národním divadlem Brno, diváci mohou znát její rukopis z inscenací *Amfitryon*, *Feminista*, *Lhář* nebo *Noční krajina*, kromě toho také pracuje pro Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni nebo Východočeské divadlo Pardubice. Své inscenace často staví na hudební složce a propojuje v nich herectví s výraznou pohybovou stylizací, dosud nejzřetelněji v Corneilleově *Lhář*; inscenace *Like Lovers Do* (*Paměti Medúzy*) je zase spojením dvou hlavních proudů v jejím umění – poezie a angažovanosti. V našem divadle již loni režírovala úspěšnou inscenaci *Ptáčí*.

Alistair Beaton (1947) – Dietmar Jacobs (1967)

KARDINÁLNÍ CHYBA

Proč musí být najednou všechno mladý a moderní?

Tomáš Jirman (Konrád Glöckner)
a David Viktora (Helmut Koch)
Foto Martin Kusyn

Překlad **Iva Michňová**
Režie a výběr hudby **Vojtěch Štěpánek**
Dramaturgie **Norbert Závodský**
Scéna a kostýmy **Ján Tereba**

Obsazení:
Tomáš Jirman, David Viktora, Vít Roleček, Alena Sasínová-Polarczyk, Hana Piterková a Jakub Samlík

Reprízy 22. 1. (19.00) a 12. 2. (19.00) v Divadle „12“

Dne 8. listopadu 2025 uvedlo Národní divadlo moravskoslezské na své komorní scéně v Divadle „12“ českou premiéru hry *Kardinální chyba* od autorů Alistaira

Beatona a Dietmara Jacobse. Režie se ujal Vojtěch Štěpánek, který v inscenaci plně inteligentního humoru a svižných dialogů zhmotňuje zásadní otázky o pokrytectví, zneužívání moci a morální zodpovědnosti. Děj hry se odehrává v malé německé diecézi, kam po sedmi letech má přijet papež – a právě to vyvolá řetězec intrik, lží i morálních dilemat. Inscenace má silnou hereckou sestavu, v jejímž čele stojí v roli biskupa Tomáš Jirman. Výprava scénografa Jána Tereby podtrhuje komorní charakter Divadla „12“, díky čemuž diváci mají pocit, jako by byli přímo v biskupově kanceláři. Pokud máte chuť na chytrou, lehce provokující a zároveň zábavnou podívanou, *Kardinální chyba* je ideální volbou.

(nz)

Vít Roleček (Martin Miller),
Tomáš Jirman (Konrád Glöckner)
a Jakub Samlík (Matteo Nowak)
v ulicích Ostravy
Foto Miroslav Bláha

LUKÁŠ KOWALA PRO OSTRAVAN.CZ

Režisér Vojtěch Štěpánek opět potvrdil, že mu komorní prostory Divadla „12“ Národního divadla moravskoslezského vyhovují. Společně s dramaturgem Norbertem Závodským přinesl divákům překladovou komedii, která však více než překotným humorem oslňuje svou prostou přímočarostí. Odkrývat palčivé problémy katolické církve, která je již po staletí zatížena bojem o vlastní přežití, a zároveň aktivisticky nedehtovat její nejvyšší představitele, to chce pořádnou dávku kuráže. Režisér Štěpánek ji našel a vytvořil tak dílo laskavé, humorné, intimní a s velkým prostorem k hlubšímu zamyšlení, aniž by se komedie zbavila své podstaty – bavit diváky.

Závěrečná děkovačka po premiéře
Foto Martin Kusyn

balet

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2025/2026

NEJEN MOZART!

Magie hudby – krása pohybu – chvála humoru
Choreografie: Jiří Kylián, Angelin Preljocaj,
Eric Gauthier, Lea Bessoudo Greck
Premiéra 5. března 2026 v Divadle Jiřího Myrona

K výročí
narození
W. A. Mozarta

BABYLON BALET

Ztraceno v překladu – nalezeno v pohybu
Koncept: Jiří Nekvasil
Režie a libreto: Rocc
Choreografie: Natalia Adamska, Rei Masatomi a další
**Světová premiéra 13. června 2026
v Divadle „12“**

Balet NDM je na Facebooku:
Balet Národního divadla
moravskoslezského

Balet NDM
je na Instagramu:
baletndm

Pas de deux z LABUTÍHO JEZERA
– Gwendolin Nagy (Odetta) a Maxwell Davies (Siegfried)
Foto © Hanfilm / Seoul Ballet Festival

REPERTOÁR BALETU (LEDEN – ÚNOR 2026)

Edvard Hagerup Grieg
PEER GYNT
Choreografie: Jeroen Verbruggen
Hudební nastudování: Sander Teepen
Dirigent: Jiří Habart / Sander Teepen / Filip Urban
31. 1. (18.30), 3. 2. (18.30)

Petr Iljič Čajkovskij
LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA
Choreografie: Youri Vámos
Hudební nastudování: Adam Sedlický
Dirigent: Lukáš Kovařík / Marek Šedivý
16. 1. (18.30), 17. 1. (18.30), 18. 1. (16.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Půl hodiny
před každým
baletním představením
jsou pro vás připraveny
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK ŠÉFKY BALETU

Vážený diváci,

začátek nového roku je vždy časem nových příležitostí a výzev a jinak tomu není ani v našem baletním souboru. Než se ale pustíme do toho, co nás čeká, dovolte mi krátké ohlédnutí za tím, co se u nás událo v závěru roku 2025.

V listopadu jsme měli tu čest vystoupit na prestižním galavečeru *Roberto Bolle and Friends* v Miláně, kde jsme po boku hvězd ze světových baletních souborů představili choreografii *Sofa* Itzika Galiliho. Byla to nejen skvělá příležitost ukázat kvality našeho souboru, ale také nezapomenutelný zážitek, na který budeme dlouho vzpomínat.

Zároveň jsme se před Vánocemi rozloučili s naší úspěšnou inscenací *ČISTÁ RADOSTance*, která po více než roce od svého uvedení zamířila do derniéry. Večer tvořila slavná díla světově uznávaných choreografů Jiřího Kyliána, Itzika Galiliho, Marca Goeckeho, Justina Pecka a mladé choreografky Ley Bessoudo Greck. A byla to právě dramaturgie této inscenace, která byla diváky i odbornou veřejností velmi oceňovaná. Za všechny zmíním slova choreografa Zdeňka Prokeše, podle kterého „celý večer ukázal, jak se mají dramaturgovat složené večery: rovnocenné vysoce kvalitní choreografie i interpreti přinášející pestrost, kontrast, optimismus, drama, humor i abstrakci“.

V letošním roce na úspěšnou inscenaci navážeme chystanou premiérou, opět

složeným večerem s názvem *Nejen Mozart!* Ten bude pokračováním uvádění těch nejlepších choreografií Jiřího Kyliána – po *Křídlech z vosku* divákům nabídneme hned dvě choreografie z jeho slavného černobílého období: *Petite Mort* a *Sechs Tánze*. Právě těmto dílům jsme pak věnovali i následující strany časopisu. Podívali jsme se na ně jak očima asistenta Jiřího Kyliána Stefana Žeromského, tak několika tanečníků, kteří aktuálně choreografii zkouší.

Kromě Kyliánových choreografií pak nová inscenace nabídne také další díla od Angelina Preljocaje, Erica Gauthiera

a novou choreografii Ley Bessoudo Greck, která vznikla speciálně pro tuto příležitost. Mně už nezbývá než Vás všechny srdečně pozvat na premiéru, kterou chystáme na 5. března. Do té doby můžete navštívit některé z představení *Louskáčka – Vánoční koledy* či *Peera Gynta*.

Děkuji Vám za Vaši přízeň.

Lenka Dřímlová

Mark Griffiths, Simone Giroletti a Ida Frau představili choreografii SOFA Itzika Galiliho na ROBERTO BOLLE AND FRIENDS GALA v milánském divadle Teatro degli Arcimboldi
Foto Vito Lorusso

ROZHOVOR

Fotografie ze zkoušky – Stefan Žeromski (asistent choreografa), Maria Carla Ognisanto a Gene David Goodman
Foto Serghei Gherciu

STEFAN ŽEROMSKI

Kyliánovy choreografie jsou jako básně

Již 5. března bude mít v Divadle Jiřího Myrona premiéru nová inscenace baletu NDM *Nejen Mozart!* V dramaturgii komponovaného večera, složeného z pěti choreografií, jsme se zaměřili především na významnou tvorbu Jiřího Kyliána. Díla tohoto světově uznávaného choreografa s českými kořeny uvádíme v ostravských divadlech pravidelně, v minulosti mohli návštěvníci vidět například choreografie *Po zarostlém chodníčku*, *Falling Angels* nebo *Křídla z vosku*. Nyní na tuto kontinuální spolupráci navazujeme nastudováním dalších Kyliánových choreografií *Petite Mort* a *Sechs Tánze*, které jsou považovány za vrcholná díla jeho tvorby a nepochybně tak budou i vyvrcholením celého večera. O tom, co mohou diváci od choreografií očekávat, jak se mění svět baletních souborů i jak probíhá spolupráce s Jiřím Kyliánem, jsme hovořili s jeho asistentem Stefanem Žeromským.

Pro chystanou inscenaci *Nejen Mozart!* aktuálně zkoušíte s tanečníky baletu NDM Kyliánovy choreografie *Petite Mort* a *Sechs Tánze*. Máte některou z nich radši?

Nemám. Obě jsou skvělé, ale velmi odlišné. Titul *Sechs Tánze* je zábava plná fantazie, jako karneval. Ale i přesto musí být tanečníci precizní ve svých pohybech a krocích. Není to vůbec nahodilé, celá choreografie je velmi muzikální a čistá, přesná. Titul *Petite Mort* je oproti tomu

mnohem vážnější, ale i tam je humorná část, u které se lidé smějí.

Je obtížné tančit humorné choreografie tak, aby se diváci skutečně smáli?

Myslím, že třeba právě choreografie *Sechs Tánze* je vtipná sama o sobě. Ale když přidáte i něco ze své osobnosti, ožije ještě víc. Tanečníci nemohou přidat kroky, ale mohou dodat své emoce, výrazy nebo pohledy.

Celých 18 let jste byl sólistou v nizozemském souboru *Nederlands Dans Theater (NDT)* a obě choreografie jste mnohokrát tančil. Dokázal byste říct, kolikrát?

Mnohokrát. Bude to určitě víc než stokrát; řekl bych, že zhruba dvousetkrát.

Jaké pro vás je být dnes nikoli v roli tanečníka, ale asistenta choreografa – tedy někoho, kdo už netančí, ale předává kroky dál a dohlíží na jejich správné provedení?

Je to moc hezké, protože mám pocit, že jsem díky tomu s dílem stále propojený, pořád jsem jeho součástí. Zároveň pokaždé, když choreografie v souborech učím, o trochu víc jim porozumím. Jako tanečník ne vždy chápáte všechny záměry a významy různých detailů. Když ale poodstoupíte a vidíte vše zvenčí, zjistíte, jak dobře je choreografie vystavěná, a pochopíte její hodnotu.

Závidíte někdy tanečníkům, že oni mohou tančit, a vy už ne?

Ano, rozhodně. Tanec miluji a chybí mi. Jsem rád, že dnes mohu choreografie předávat dál a učit, protože díky tomu zůstávám fyzicky aktivní. Ale být tanečníkem je určitě příjemnější. Ten pocit v těle při tanci je nenahraditelný.

Jak vnímáte dnešní generaci tanečníků ve srovnání s dobou, kdy jste tančil vy?

Určitě se liší to, jak trénují. V mé době byl trénink velmi zaměřený na klasický balet. Tanečníci si byli mnohem víc vědomi klasických tanečních pozic, techniky

Fotografie ze zkoušky – Stefan Žeromski (asistent choreografa), Laura Moreno Gasula a Maxwell Dawies
Foto Serghei Gherciu

Fotografie ze zkoušky PETITE MORT – Madalena Judas, Jacopo Biancucci a Stefan Stefan Žeromski (asistent choreografa)
Foto Serghei Gherciu

a estetiky. Dnes je to více o dynamice. Tanečníci se umějí velmi dobře hýbat, ale někdy nedokážou vytvořit takové taneční pozice, které jsou potřeba hlavně u děl, jako je třeba *Petite Mort*.

Změnil se z vašeho pohledu i svět tanečních souborů, například kvůli časté migraci tanečníků?

Ano. Třeba v NDT dříve tanečníci zůstávali dlouho – alespoň sedm deset let. Teprve pak přešli jinam nebo skončili. V dnešní době je běžné, že ze souboru každou sezónu mnoho tanečníků odchází a další přicházejí. Složení souborů se tak neustále mění.

V NDT jste byl mnohokrát u tvůrčího procesu choreografií Jiřího Kyliána, který byl ve své době i uměleckým ředitelem souboru. Jak na práci s ním vzpomínáte?

Velmi výrazně do procesu zapojoval tanečníky. Vždycky měl nějakou představu – vizuální styl, strukturu, věděl, jaká bude hudba. Ale samotné kroky ne. Přišel do studia a tvořil je s tanečníky. Měl velmi obecnou kostru, představu o tom, kolik lidí bude tančit, jak se to bude vyvíjet.

Kroky ale vznikaly přímo s tanečníky, což bylo skvělé. V tomto je opakem řady jiných choreografů, jako je například Mats Ek (*švédský choreograf, tanečník a režisér – pozn. red.*), který přijde do studia a zná každý krok. Ví přesně, co po tanečnících chce.

Co je pro vás nejtěžší, když s novým souborem začínáte zkoušet Kyliánovy choreografie?

Výzvou je, pokud je soubor hodně baletní. Tanečníkům trvá, než si zvyknou na „nebaletní“ pohyb a přirozenost. A stejně je to i opačně: když je soubor hodně moderní, potřebuje čas, než se vrátí do tvarů klasické estetiky. Snažím se je dostat někam doprostřed těchto dvou světů.

Choreografie Petite Mort a Sechs Tänze jsou už více než třicet let staré, a přesto se stále uvádí po celém světě. Proč si myslíte, že jsou pořád tak populární?

Protože jsou brilantní. Jsou to úžasná díla. Jako Mozartova hudba, která je také krásně vystavěná a promlouvá k lidem. Pokud je něco dobré, nestárne to. Anebo zestárne, ale neztratí hodnotu.

Vnímají lidé tanec podle vás dnes jinak než před třiceti lety?

Současný tanec se rozvíjí. Choreografové jako Sharon Eyal (*izraelská choreografka a tanečnice – pozn. red.*) nebo Crystal Pite (*kanadská choreografka a tanečnice – pozn. red.*) přinášejí nové přístupy. Ale lidé obecně mají rádi klasické příběhové balety. Často mají strach z abstraktních věcí a cítí se nekomfortně, když inscenaci nerozumí. Jiří Kylián má vždy nápad, nějakou myšlenku, kterou chce předat. Nejsou to jasné dané příběhy,

ale lidé mají možnost se něčeho chytit a najít si svůj vlastní příběh. Je to jako báseň – jsou tam emoce a idea. A proto jeho díla fungují. (hh)

Foto @rahirezvani

STEFAN ŽEROMSKI

Polský tanečník, pedagog a asistent choreografa Jiřího Kyliána. Po studiích ve státním baletu v Poznani působil jako sólista Velkého divadla ve Varšavě, kde získal cenu Leona Wójcikowského. Následně byl sólistou v souboru Německé opery v Berlíně a poté působil v nizozemském souboru Nederlands Dans Theater, kde se stal jednou z výrazných a nezapomenutelných osobností. V NDT byl u vzniku mnoha originálních děl Jiřího Kyliána, Paula Lightfoota a Sol Leónové, Matse Eka, Williama Forsytha, Johana Ingera, Ohada Naharina a dalších. V současné době působí jako tanečník, baletní mistr a pedagog na volné noze.

TÉMA

FALLING ANGELS – vlevo Barbora Šulcová, Yu Matsumoto. Choreografie byla nastudována v rámci inscenace DVA SVĚTY / JEDEN SVĚT (premiéra 17. listopadu 2016)
Foto Martin Popelář

ČERNOBÍLÉ OBDOBÍ JIŘÍHO KYLIÁNA

Krása těla a světla

„Falling Angels vypráví o tanečnicích a umění interpretace, o eleganci, úzkosti, zranitelnosti, komplexech méněcennosti a humoru. Je symbolem sporu mezi sounáležitostí a nezávislostí, dilematem, které doprovází každého z nás od kolébky do hrobu.“

Jiří Kylián, 2008

V tvorbě Jiřího Kyliána existuje období, které se zapsalo do taneční historie svou radikální jednoduchostí a neobyčejnou hloubkou. Říká se mu černobílé a datuje se na přelom 80. a 90. let 20. století. Právě v dílech z této doby – mezi něž patří choreografie *Sechs Tänze*, *Falling Angels*, *Petite Mort* nebo pozdější *Whereabouts Unknown* – se Kylián odklání od velkolepé scénografie a pestrých kostýmů předchozích let a obrací se přímo k tanečníkům, jejich tělům, pohybům, jež zdůrazňuje pomocí promyšleného nasvícení.

Proměna tvůrčího stylu Jiřího Kyliána nevznikla náhle. Kořeny sahají do 80. let, kdy bylo v Haagu otevřeno nové divadlo Nederlands Dans Theater (NDT) s mimořádnými technickými možnostmi především v oblasti světelného designu. Scéna najednou umožňovala to, po čem Kylián dlouho intuitivně toužil – spojit čistotu pohybu s plastickým, dramaticky modelovaným světlem. Z jeho choreografií téměř zcela zmizela scénografie a zůstala jen těla, gesta, rytmus a prázdný prostor, který nechává vyniknout tomu nejdůležitějšímu – tanci.

Mezi nejvýraznější choreografie této éry patří *Petite Mort*. Kylián ji vytvořil v roce 1991 pro soubor Salzburger Festspiele a je dokonalou ilustrací jednoduchosti a výrazové čistoty. Šest mužů s flerety se v zahajovací části pohybuje s maximální přesností. Erotika, na niž odkazuje název *Petite Mort*, který lze přeložit jako malá smrt nebo také orgasmus, je zde přítomna v jemných nuancích a nikdy nepůsobí

lacině. V šesti duetech se prolíná radost, něha, smyslnost i melancholie. Tanečníci se objevují a mizí za pohybujícími se černými krinólinami – jediným výraznějším scénickým prvkem, který umocňuje téma odkrývání a skrývání lidské podstaty.

Do samotného počátku černobílého období pak můžeme zařadit i o pět let starší choreografii *Sechs Tänze*. Přestože její charakter je zcela odlišný a hlavní slovo zde má humor a hravá absurdita, s choreografií *Petite Mort* má jedno společné; nelze ji tančit povrchně. Je to dílo, které vyžaduje preciznost pohybů, přesnou muzikalitu, smysl pro načasování, a především schopnost zapůsobit na publikum zdánlivou lehkostí, která je ve skutečnosti pevně strukturovaná a promyšlená.

Černobílé období ukazuje Jiřího Kyliána jako tvůrce, který dokázal odhodit vše nadbytečné a ponechat jen to podstatné. Tělo, pohyb a světlo se staly rovnocennými partnery, jež se navzájem dokonale doplňují. Cokoli dalšího navíc už je v celkovém zážitku zbytečně rozptylující a odvádí pozornost diváka od toho podstatného, co se na scéně odehrává.

Přestože jsou tituly *Petite Mort* a *Sechs Tänze* staré více než tři desetiletí, působí dodnes překvapivě současně. Díky své syrovosti, hravosti a precizní jednoduchosti si stále získávají diváky po celém světě – a i proto se k nim taneční svět znovu a znovu vrací. (hh)

Text vychází z materiálů Elviry Němečkové

JIŘÍ KYLIÁN

Patří k nejvýznamnějším světovým choreografům. Po studiích na pražské konzervatoři a Královské baletní škole v Londýně začal svou profesionální dráhu ve Stuttgartu pod vedením Johna Cranka, který zásadně ovlivnil jeho tvorbu. V roce 1975 přijal nabídku stát se hlavním choreografem Nizozemského tanečního divadla (NDT) a brzy jej proměnil v soubor světového věhlasu. Je autorem přibližně stovky baletů a řady dalších projektů pro světové taneční scény. Za svou práci získal desítky mezinárodních ocenění včetně cen Prix Benois de la Danse, Laurence Olivier Award či francouzského Řádu čestné legie (Légion d'honneur). V roce 2018 se stal také členem francouzské Akademie krásných umění (Académie des beaux-arts), která kvůli němu založila novou kategorii choreografie. V Česku obdržel mimo jiné zlatou medaili Za zásluhy a v roce 2024 také Řád bílého lva, který mu udělil prezident Petr Pavel za zásluhy o stát v oblasti kultury a umění.

Choreografie Jiřího Kyliána OČIMA TANEČNÍKŮ BALETU NDM

Baletní soubor NDM uvádí na svém repertoáru choreografie Jiřího Kyliána pravidelně. Zatímco pro některé tanečníky tak jeho styl tance není ničím novým, pro jiné je zkoušení choreografií *Petite Mort* a *Sechs Tänze* pro připravovanou inscenaci *Nejen Mozart!* prvním setkáním s díly tohoto světově uznávaného choreografa. Jak tanečníci jeho pohybový jazyk vnímají? A jak náročné pro ně je tančit choreografii *Petite Mort*, jež je složená ze šesti hlavních duetů? Na to jsme se zeptali čtyř z nich – sólistů Barnabyho Jamese Packhama a Gena Davida Goodmana a sboristek Marie Carly Ognisanto a Madaleny Judas.

Gene David Goodman – sólista baletního souboru NDM

KYLIÁNŮV POHYB JE JEDNODUCHÝ NA POVRCHU, ALE MÁ OBROVSKOU HLOUBKU

Již dříve jste tančil v choreografii Křídla z vosku, nyní zkoušíte Petite Mort. Jak byste popsal charakteristické rysy Kyliánova pohybového jazyka?

Myslím si, že charakter jeho pohybu vychází především z organičnosti a poezie. Kroky jsou jednoduché, ale každý z nich má velkou hloubku. Zároveň mám pocit, že Kylián velmi přemýšlí o „architektuře“ pohybu – je to patrné jak v tanečních pozicích v duetech, tak ve způsobu, jakým tyto pozice vznikají.

Jak náročné je pro vás tančit tyto choreografie?

Technická náročnost Kyliánových choreografií je mimořádně vysoká, ale zároveň neuvěřitelně obohacující. Mám pocit, že vyžadují maximální preciznost v jednoduchých pasážích a zároveň jednoduchost ve složitých, komplexních částech. A také velký respekt – už jen

Ze zkoušky choreografie PETITE MORT
– Barnaby James Packham, Shino Sakurada
Foto Serghei Gherciu

proto, že víte, jak neuvěřitelně talentovaní umělci „stáli na stejném místě“ před vámi.

U titulu Petite Mort se často mluví o tom, že dílo nechává velký prostor pro interpretaci. Jak vnímáte roli diváka v této choreografii?

Věřím, že Kyliánova tvorba – a zvláště *Petite Mort* – může být pro diváka velmi emotivní. Ale podle mě spočívá genialita tohoto díla především v tom, že divákovi umožňuje vložit do něj vlastní význam, místo aby mu choreografie vnucovala jeden konkrétní pocit. Pohyby mohou vyvolávat smutek nebo radost, ale jsou to diváci, kteří si skrze tanec tyto emoce interpretují. A to je podle mě přesně to, co by mělo skutečné umění dělat.

Barnaby James Packham – sólista baletního souboru NDM

TANEC MÁ TÉMĚŘ BRUTALISTICKOU POVAHU

V choreografii Petite Mort tančíte duet číslo 5. V čem podle vás spočívá jeho hlavní podstata a jak v něm pracujete s vlastním výrazem?

Duet pro mě nemá žádný konkrétní emocionální tón, který by se měl vyjadřovat výrazem. Sám pohyb, se svým velkým rozsahem a energií, má až brutalistickou povahu – a myslím, že by mu příliš nepomohlo, kdyby se na něj ještě vrstvil

výrazové emoce. Podstatu duetu tak vnímám ve zdůraznění taneční formy a významu, který každý pohyb nese, spíše než v přidávání další emocionální vrstvy.

Není to vaše první zkušenost s Kyliánovým dílem – tančil jste například i v choreografii Křídla z vosku. Jak osobně vnímáte tanec v jeho choreografiích?

Pocit, který mám při zkoušení a tančení Kyliánových děl, je v jistém smyslu slova rozpolcený. Přestože partnerské pasáže jsou neuvěřitelně technické, choreografie fyzicky náročné a pohyby velmi intenzivní, současně se v nich pracuje překvapivě snadno. U jiných choreografií bych s podobnými kroky velmi bojoval, ale u Kyliána zjišťuji, že jsou natolik přirozené, že jejich náročnost jakoby ustupuje samotné povaze pohybu.

Titul Petite Mort je považován za jedno z nejkoničtějších Kyliánových děl. Co podle vás tuto choreografii činí tak výjimečnou?

Vytvořit choreografii na Mozartovu hudbu je v mých představách nesmírně těžké i snadné zároveň: hudba je čistou inspirací, ale zároveň jsou zde velká očekávání, aby s ní umělec pracoval důstojně a nevyužíval jen její kvality pro to, aby byla choreografie dobře zapamatovatelná. Ačkoli mnoho choreografií je postaveno na Mozartově hudbě, myslím, že Kylián v *Petite Mort* hudbu ani nepřehluší, ani neoslabuje. Spíš jako by ji slyšel tak jasně, že do hudební partitury jednoduše přidal další typ nástroje – taneční pohyb.

Madalena Judas – sboristka s povinností sóla v souboru baletu NDM

KAŽDÝ POHYB DOKONALE ZAPADÁ DO HUDBY

Zkoušení díla Petite Mort je pro vás první zkušenost s tvorbou Jiřího Kyliána. Jaký byl váš prvotní dojem z choreografie?

Když jsem začala zkoušet *Petite Mort*, okamžitě mě ohromila jemnost a plynulost pohybů. Všechno na sebe přirozeně navazuje – další nádech, gesto, pauza – a působí to jako vstup do úplně nové úrovně preciznosti a vnímavosti pohybu. Tančit toto dílo bylo vždycky mým snem, takže první zkoušky působily téměř neskutečně. Byla to směs vzrušení, respektu a obrovské odpovědnosti.

Mnoho tanečníků popisuje Kyliánovy choreografie jako „klamavě jednoduché“. Citila jste tuto dualitu

– že tanec působí lehce, ale zároveň vyžaduje velmi precizní provedení?

Ano, rozhodně. Divákovi to může připadat snadné, hladké a téměř bez námahy, ale pro nás tanečníky je každý pohyb nesmírně detailní a kontrolovaný. Právě napětí mezi zdánlivou jednoduchostí a skrytou komplexností činí tuto práci náročnou, ale zároveň hluboce naplňující.

Jak se vám osobně choreografie tančí? Je něco, co vás na Kyliánově pohybovém jazyku zaujalo nebo překvapilo?

Na povrchu je velmi čistý a jednoduchý, a přitom plný nuancí. Každý pohyb dokonale zapadá do hudby – nic nepůsobí nepatřičně, jako by tělo jen následovalo dech. Duety to ještě umocňují: pohyb je tak citlivý a sladěný, že mám chvílemi pocit, jako bychom byli jedno tělo. Tanec je jemný, detailní a neuvěřitelně příjemný.

Maria Carla Ognisanto – sboristka s povinností sóla v souboru baletu NDM

CHOREOGRAFIE PETITE MORT NEDÁVÁ PROSTOR PRO PŘETVÁRKU – JE UPŘÍMNÁ A NESMÍRNĚ LIDSKÁ

V díle Petite Mort tančíte duet číslo 2. Jak se v této roli cítíte?

Jsem ohromně vděčná, že mohu být součástí tak výjimečného díla, jako je *Petite Mort*, a že jsem dostala příležitost tančit druhý duet. Na mě tento duet působí tak, jako bych na jeviště vstupovala zcela bez masky. Nepřicházím jen jako tanečnice, ale jako člověk – v celé své zranitelnosti, upřímnosti a samotné podstatě toho, kým jsem.

Celá choreografie se nese v jemném napětí mezi kontrolou a odevzdáním, silou a křehkostí. Duet je intimní rozhovor dvou těl a duší. Není to „romantický“ duet v tradičním smyslu, ale je hluboce lidský. Jemnost se v něm střídá s kontrastními momenty, jako by se dvě těla neustále snažila porozumět jedno druhému, zatímco se mění ve formě i záměru. Je to výměna založená na důvěře a hlubokém naslouchání – dvě těla a dvě duše, které se pohybují jako jedno. Je to křehké, upřímné a nesmírně lidské.

Jak zásadní roli pro vás hraje Mozartova hudba, na níž je choreografie vytvořena?

Hudba je podle mě nedílnou součástí Kyliánových děl a svým způsobem vede samotný pohyb. Nejenže choreografii doprovází, ale do jisté míry ji utváří a umocňuje její emocionální hloubku. U Mozarta vše působí přirozeně, téměř nevyhnutelně. Když tančím *Petite Mort*, nechávám se hudbou vést: sama udává načasování i můj emocionální stav. Působí to, jako by moje tělo bylo jen nástrojem, skrze který se hudba rozhodla promluvit.

Petite Mort patří mezi vůbec neznámější díla Jiřího Kyliána. Čím je pro vás toto dílo mimořádné?

Choreografie *Petite Mort* je výjimečná tím, že nenechává prostor pro přetváрку. Na jeviště přináší člověka stojícího za tanečníkem – se všemi jeho slabostmi a upřímnými emocemi. Duety jsou pak hluboce lidskými dialogy mezi partnery, téměř jako odraz samotného života vyprávěného skrze pohyb. Je to tedy právě kombinace odhalené lidskosti, intimního spojení a živé přítomnosti Mozartovy hudby, která činí choreografii nezaměnitelnou.

(hh)

BALET NDM V SOULU

Baletní soubor se letos opět představil na říjnovém Seoul Ballet Festivalu, jedné z nejvýznamnějších tanečních událostí v Jižní Koreji. Tanečníci Gvendolin Nagy a Maxwell Davies zde zatančili ikonické „bílé adagio“ Odetty a Siegfrieda ze II. dějství baletu *Labutí jezero* v choreografii podle Mariuse Petity a Lva Ivanova v nastudování Gianvita Attimonelliho.

Festival se konal v jihokorejském Soulu pod širým nebem, symbolicky přímo u jezera. „*Prostředí bylo neuvěřitelně autentické. Tančit Labutí jezero před vodní*

hladinou bylo prostě dokonalé,“ popisuje Maxwell Davies, který se na festivalu představil již loni. „*Byla to moje druhá účast na Seoul Ballet Festivalu, a i tentokrát*

jsem se cítil nesmírně vítaný. Sdílet jeviště s tanečníky z celého světa bylo opravdu výjimečné,“ dodává.

Možnost účastnit se podobných akcí je samozřejmě přínosem nejen pro samotné tanečníky, ale také pro celý soubor, který tím získává výrazné mezinárodní renomé. Potvrzením tohoto mezinárodního uznání jsou ostatně i ohlasy diváků, kteří vystoupení našich tanečníků ocenili dlouhým potleskem. „*Korejské publikum na tento ikonický kus klasického baletu reagovalo s velkým nadšením a vystoupení bylo skutečným úspěchem,*“ hodnotí baletní mistr baletu NDM Gianvito Attimonelli. (hh)

ROBERTO BOLLE AND FRIENDS GALA

Reprezentovat český balet na jednom z nejprestižnějších galavečerů světa je pocta, která nepřichází každý den. Balet NDM měl tu čest představit se na sérii galapředstavení, jež se pod názvem *Roberto Bolle and Friends Gala* konala od 14. do 16. listopadu 2025 v milánském divadle Teatro degli Arcimboldi. Naši tanečníci Ida Frau, Mark Griffiths a Simone Giroletti zde vystoupili po boku hvězd ze souborů Paris Opera Ballet, La Scala Ballet, Nederlands Dans Theater či American Ballet Theatre.

Tanečníci z ostravského baletu na gala-večeru vystoupili s choreografií *Sofa* Itzika Galiliho, kterou mohou ostravští diváci znát z inscenace *ČISTÁ RADOSTance*. Právě izraelský choreograf Itzik Galili se podílel i na celé dramaturgii galapředstavení a stojí za tím, že tanečníci z našeho souboru mohli jeho dílo na akci zatančit. „*S Lenkou (Lenka Dřimalová, šéfka baletu NDM – pozn. red.) máme moc dobré vztahy, moc rád se souborem spolupracuji, a tak mě napadlo choreografii do galavečera zařadit. A vě-*

řím, že tuto spolupráci brzy zopakujeme,“ dodává.

Pozvání na tak prestižní událost bylo pro soubor obrovskou ctí, pro některé tanečníky však i splněný sen. „*Pro mě osobně má tento zážitek hluboký význam. Jako italská tanečnice jsem Roberta Bolleho vždy vnímala jako ikonickou osobnost tanečního světa. Byl pro mě jedinečný, nenapodobitelný vzor a zdroj inspirace už od školních let. Mít možnost být součástí takové události a po jeho boku je jako*

sen, který se konečně stal skutečností,“ popisuje Ida Frau.

Choreografie v podání našich tanečníků měla podle všeho velký úspěch. „*Skutečnost, že náš soubor byl pozván na tak prestižní galavečer, jasně ukazuje, že díla, která uvádíme doma pro naše publikum, mají hodnotu a jsou žádaná i na mezinárodní úrovni. A potvrdila to také odezva publika, která byla u našeho čísla patrně jednou z nejsilnějších reakcí celého večera,*“ uzavírá Mark Griffiths. (hh)

HOSTOVÁNÍ V PRAZE

V neděli 23. listopadu 2025 se v pražském Divadle na Vinohradech odehrála mimořádná událost – galapředstavení k 50. výročí vzniku Pražského komorního baletu. Hosty tohoto významného programu byli i sólisté baletních souborů Národního divadla moravskoslezského, Divadla J. K. Tyla v Plzni a Národního divadla Brno.

Slavily se skutečně pozoruhodné narozeniny. Přesně před 50 lety totiž choreograf Pavel Šmok, jeden z nejzásadnějších průkopníků moderního baletu u nás, položil základní kameny

souboru, který byl především v období před sametovou revolucí hlavní alternativou velkým baletním tělesům a dodnes pečuje o poetiku a ducha jeho tvorby. Hosty slavnostního programu byly tři soubory, které v posledních letech uvedly na repertoáru právě díla Pavla Šmoka, gratulovaly ale svým současným repertoárem. Balet NDM uvedl duet z *Ptáka Ohniváka* v choreografii Marca Goeckeho. V publiku zasedla řada bývalých členů Pražského komorního baletu, tvůrci i teoretici. Představení osobně navštívil i choreograf Jiří Kylián, který je patronem Pražského komorního baletu.

Lucie Kocourková

TRIO G MOLL v choreografii Pavla Šmoka na hudbu Bedřicha Smetany bylo součástí inscenace *NAVRATY DOMŮ* (premiéra 21. listopadu 2013). Inscenaci jsme představili i na 56. ročníku festivalu Smetanova Litomyšl. Foto Martin Popelář

muzikál

PREMIÉRA V SEZONĚ 2025/2026

Tomáš Vůjtek (1967) – Zdeněk Král (1971)

TAK SE NÁM STALO...

Život je jako rozbité zrcadlo – buď se v něm poznáš, nebo se pořežeš

Námět a režie: Gabriela Petraková

Hudební nastudování: Marek Prášil

Choreografie: Ladislav Cmorej

Světová premiéra 23. dubna 2026

v Divadle Jiřího Myrona

Muzikál NDM je na Facebooku:
Muzikál Národního divadla
moravskoslezského

Muzikál NDM
je na Instagramu:
muzikalndm

OLIVER! – Rostislav Radeckí (Oliver Twist),
Filip Škandera (Lišák Dodger), Marek Holý (Fagin)
Foto Martin Popelář

REPERTOÁR MUZIKÁLU (LEDEN – ÚNOR 2026)

Lionel Bart
OLIVER!

Český text: Jiří Josek
Úprava a aktualizace českého textu:
Michael Prostějovský
Režie: Lumír Olšovský
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Joel Hána / Marek Prášil
Choreografie: Denisa Komarov Kubášová,
Lumír Olšovský
**3. 1. (18.30), 4. 1. (16.00), 20. 2. (18.30),
21. 2. (18.30), 22. 2. (16.00)**

Cyndi Lauper – Harvey Fierstein
KINKY BOOTS

Český text: Pavel Bár, Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petránková, Marek David
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Jiří Janík / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
Choreografie high heels: Antonín Blahuta
**6. 1. (18.30), 7. 1. (18.30), 8. 1. (18.30),
24. 2. (18.30), 25. 2. (18.30), 26. 2. (18.30)**

John Kander – Fred Ebb – Bob Fosse
CHICAGO

Překlad: Ivo T. Havlí
Úprava českého překladu: Hana Nováková
Režie: Gabriela Petránková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej,
Simona Machovičová
**9. 1. (18.30), 10. 1. (18.30), 11. 1. (16.00),
17. 2. (18.30), 18. 2. (18.30)**

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Michael Kunze – Sylvester Levay
ELISABETH

Český text: Michael Prostějovský
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Tomáš Stanček
Choreografie: Ladislav Cmorej
**13. 1. (18.30), 14. 1. (18.30), 15. 1. (18.30),
30. 1. (18.30), 31. 1. (18.30), 1. 2. (16.00)**

Andrew Lloyd Webber – Don Black
LIP SE LOUČÍ V NEDELI

Český text: Pavel Vrba a Michael Prostějovský
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
**16. 1. (19.00), 10. 2. (19.00), 11. 2. (19.00),
27. 2. (19.00), 28. 2. (19.00)**

Tim Rice – Andrew Lloyd Webber
JESUS CHRIST SUPERSTAR

Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ivana Hannichová
17. 1. (18.30), 18. 1. (16.00)

Mel Brooks – Thomas Meehan
PRODUCENTI

Překlad a české texty: Adam Novák
Režie: Gabriela Petránková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
**21. 1. (18.30), 22. 1. (18.30), 12. 2. (18.30),
13. 2. (18.30)**

Björn Ulvaeus – Benny Andersson –
Catherine Johnson
MAMMA MIA!

Český text: Adam Novák
Režie: Gabriela Petránková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Choreografie: Antonín Blahuta, Ladislav Cmorej
**23. 1. (18.30), 24. 1. (18.30), 25. 1. (16.00),
27. 1. (18.30), 5. 2. (18.30), 6. 2. (18.30),
7. 2. (18.30)**

Jiří Suchý – Jiří Šlitr
JONÁŠ A TINGL-TANGL

Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
**28. 1. (19.00), 14. 2. (19.00), 15. 2. (16.00),
19. 2. (19.00)**

Zdeněk Král – Marek David – Tomáš Novotný
INTERVIEW

Režie: Marek David
Hudební nastudování: Jakub Židek
29. 1. (19.00), 3. 2. (19.00), 4. 2. (19.00)

ÚVODNÍK ŠÉFKY MUZIKÁLU

Milí příznivci muzikálu,

v okamžiku, kdy čtete tyto řádky, vstupujeme do roku 2026. Co pro náš soubor znamenaly poslední měsíce loňského roku a co nás čeká dále? Jak víte, letošní sezóna je, z již mnohokrát uvedených důvodů, skromnější, pokud jde o nové premiéry. O to větší péči tak můžeme věnovat naší původní novince *Tak se nám stalo...* a také dalším aktivitám souboru. Na sklonku roku 2024 náš soubor uvedl muzikál *Elisabeth*, který je nejúspěšnějším muzikálovým titulem, jaký

kdy vznikl na půdě kontinentální Evropy. Jeho autoři – libretista Michael Kunze a skladatel Sylvester Levay – líčí osudy rakousko-uherské císařovny, známé pod přezdívkou Sisi, z pohledu dvou jejích osudových bytostí: atentátníka Luigiho Lucheniho a věrného půvabného průvodce jejím životem, kterým není nikdo jiný než Smrt. Všechny nás potěšilo, kolik naši herci získali užších i širších nominací na Cenu Thálie, a hlavně skutečnost, že si toto ocenění nakonec odnesl Lukáš Adam – a to právě za postavu Lucheniho. Muzikálem *Elisabeth* bude náš muzikálový soubor reprezentovat NDM na Národním festivalu Smetanova Litomyšl v roce 2026, a to hned dvěma představeními. Také jsme se rozhodli skladby z této výjimečné inscenace zaznamenat a vydat na CD. V tuto chvíli máme souhlas nositelů práv. Nahrávka vznikne ve spolupráci s Českým rozhlasem, se kterým jsme již v minulosti spolupracovali na CD muzikálu *Rebecca*. Tehdy šlo jen o záznam několika ústředních melodií, tentokrát máme v úmyslu nahrát průřez celým muzikálem.

Samozřejmě mám radost, že naprostou většinu našich muzikálových představení hrajeme před vyprodaným hledištěm. Slavné tituly jako *Jesus Christ Superstar*, *Chicago*, *Producenti*, *Oliver!*, *Kinky Boots* i novinky loňské sezóny – *Elisabeth* a *Mamma Mia!* – získávají oblibu nejen v Ostravě, nýbrž i daleko za hranicemi města.

Nakonec bych chtěla upozornit, že se na konci sezóny rozloučíme, po třech a půl letech úspěšného uvádění, s „nekorektním“, o to však zábavnějším muzikálem *Producenti*. V příštích týdnech tedy na Vás čeká několik jeho posledních repríz.

Příjemnou zábavu v roce 2026 přeje
Vaše
Gabriela Petránková

Gabriela Petránková

Gabriela Petránková

DERNIÉRA

OLIVER!

Děti zazáří v muzikálu naposledy

Marek Holý (Fagin)
Foto Kristýna Junková

Muzikál *Oliver!* se díky svému silnému příběhu a neodolatelným dětským hrdinům zařadil v inscenaci režiséra Lumíra Olšovského mezi stálíce našeho repertoáru. Blíží se však chvíle, kdy se s ním rozloučíme; derniéra je naplánována už na 8. března 2026.

Odborná veřejnost oceňovala na inscenaci především herecké výkony. Marek Holý byl za roli Fagina, protřelého vůdce zlodějské bandy, nominován na Cenu Thálie. Jeho alternant Juraj Čiernik za stejnou roli získal Cenu Jantar. V roli

Nancy, dívky z prostředí londýnské spodiny, září Michaela Horká a Andrea Gabrišová.

Nejvíce pozornosti si ale zajisté zaslouží výkony dětské. Muzikál *Oliver!* se totiž podobně jako jeho předloha, román Charlese Dickense *Oliver Twist*, zaměřuje na osudy malého sirotka, který strádá nejprve v chudobinci pod dohledem krutých bachařů, následně je prodán do služby do pohřebního ústavu, než se mu podaří uprchnout, jen aby poznal další nekalé praktiky v chování hamižného Fagina a jeho bandy dětských zlodějíčků. Shodou náhod

se však během Oliverových nešťastných dobrodružství začne odhalovat jeho skutečný původ...

Oliver! se stal vůbec první inscenací muzikálového souboru, ve které děti ztvárňují přímo hlavní roli. Sirotka s čistým srdcem hrají s odzbrojující citlivostí a bezprostředností v alternaci Jan Pražák a Rostislav Radeckí; v době premiéry jim bylo pouhých osm či sedm let. Další důležitou roli malého, ale životem protřelého a sebejistého Lišáka Dodgera potom s elánem ztvárňují Filip Škandera nebo Lukáš Bátor. Skvěle se se svým úkolem vypořádala také dvacetičlenná dětská company, složená převážně z členů pěveckého sboru Permoník a Operního studia NDM.

Zatímco pro muzikálový soubor byla tato inscenace skutečným unikátem, ve světě již od doby *Olivera!* slavily úspěch i další muzikály zaměřené na dětské hrdiny. Například muzikál *Annie* z roku 1977 je příběhem dívky, která se podobně jako Oliver dostává ze sirotčince do bohatší společnosti. Skutečnou senzací se stal v londýnském West Endu i na Broadwayi novější *Billy Elliot* z roku 2005: příběh chlapce z industriální oblasti severní Anglie, který se rozhodne stát tanečníkem baletu. Role mimořádně pohybově nadaného Billyho pochopitelně přináší nesmírně náročnou, efektní příležitost také pro své dětské představitele. Dalším zajímavým úkolem je pak titulní role *Matildy*: důvtipné dívenky, která v sobě postupně nachází výjimečnou schopnost, jak čelit lhostejným, až tyranským lidem kolem sebe.

Komu by po březnové derniéře dětští představitelé Olivera Twista chyběli, může je vidět v menší roli také v muzikálu *Elisabeth*. A ve výhledu několika příštích sezón už přemýšlíme, ve kterém z dalších titulů dát prostor novým dětským talentům!

(hn)

Uprostřed Jan Pražák (Oliver Twist), Michaela Horká (Nancy),
Lukáš Bátor (Lišák Dodger) a dětská company
Foto Kristýna Junková

Rostislav Radeckí (Oliver Twist),
Filip Škandera (Lišák Dodger)
Foto Adam Živnůstka

Tomáš Vůjtek (1967) – Zdeněk Král (1971)

TAK SE NÁM STALO...

Život je jako rozbíté zrcadlo – buď se v něm poznáš, nebo se pořežeš

Když tenkrát padal radioaktivní déšť.
Hana Fialová (Vychovatelka), Jan Vlas (Ředitel),
Jarmila Hašková (Učitelka)
Foto Adam Živnůstka

Námět a režie **Gabriela Petráková**
Hudební nastudování **Marek Prášil**
Dirigent **Marek Prášil / Matěj Voda**
Choreografie **Ladislav Cmorej**

Obsazení:

Andrea Gabrišová / Martina Vlčková (Hana), **Veronika Prášil Gidová** (Gába), **Michaela Horká** (Lída), **Lukáš Adam / Tomáš Krpec** (Připosránek – syn Hany), **Roman Harok / Adam Živnůstka** (Strýc Hany), **Tomáš Savka / Lukáš Vlček** (Otec Hany), **Eva Zbrožková** (Matka Hany), **Lenka Bartolšicová / Jarmila Hašková** (Učitelka), **Hana Fialová / Lenka Háčková** (Vychovatelka), **Libor Olma / Marcel Školout** (Kníže – otec Gáby), **Tomáš Novotný / Jan Vlas** (Ředitel), **Jakub Bagin, Jan Drahovzal, Jiří Fiala, Petr Miller** (Andělé), **Peter Svetlík** (Režisér porna), **Veronika Boráková / Tereza Dostalová** (Sestřička)

**Světová premiéra 23. dubna 2026
v Divadle Jiřího Myrona**

Na těchto stránkách pokračujeme v našem seriálu věnovaném novému autorskému muzikálu *Tak se nám stalo...* Postupně vás seznamujeme s historickými momenty,

z nichž náš příběh vyrůstá. Tyto události netvoří jen kulisu, jsou živou součástí děje, ovlivňují osudy postav a otevírají témata, která jsou i dnes překvapivě aktuální. Fotoseriál zachycuje nejen zásadní okamžiky dějin, které se v muzikálu odrážejí, ale také jednotlivé postavy a herce, kteří je na jevišti ztvární. *(mad)*

Jaderné mlžení

V sobotu 26. dubna 1986 došlo v časných ranních hodinách během technické

zkoušky v černobylské jaderné elektrárně na severu Ukrajiny k abnormálnímu vzrůstu výkonu a následnému prudkému zvýšení tlaku páry v jaderném reaktoru ve 4. bloku elektrárny. V 01:23:45 moskevského času odhodila mohutná parní expanze víko reaktoru a vyústila v požár, sérii dalších explozí a roztavení reaktoru. Do atmosféry se uvolnil radioaktivní mrak, který postupoval západní částí Sovětského svazu, východní Evropou a Skandinávií do celé severní polokoule. Široké okolí

Z výpustí stoupal metan a s ním i podivné vidiny, které měnily svět v něco snového a neklidného. Zleva Veronika Prášil Gidová (Gába), Michaela Horká (Lída), Andrea Gabrišová (Hana)
Foto Adam Živnůstka

Jan Vlas (Ředitel), Lenka Bartolšicová (Učitelka), Lenka Háčková (Vychovatelka)
Foto Adam Živnůstka

elektrárny, včetně blízkého města Pripjať, bylo evakuováno a změněno v uzavřenou zónu. Budova reaktoru byla ještě téhož roku obestavěna železobetonovým sarkofágem, který měl zamezit další kontaminaci okolního prostředí. V letech 2010–2019 byl postaven nový kryt, který obklopuje ten původní.

Vědci při vyšetřování havárie zjistili, že exploze v Černobylu byla stonásobně silnější než obě atomové bomby svržené na Hirošimu a Nagasaki. Představitelé Sovětského svazu však odmítali veřejně přiznat, co se v elektrárně stalo. O havárii informovalo zbytek světa Švédsko, které v neděli naměřilo na svém území rychle se zvyšující radiaci z radioaktivního mraku. Vítr zavál radioaktivní mrak v noci z 29. na 30. dubna i nad území tehdejšího Československa a radioaktivní spad zasáhl pruh území táhnoucí se od severní Moravy přes Vysočinu do jižních Čech. Na severní Moravě navíc této noci intenzivně pršelo a následujícího dne padal příjemný májový dešťíček, proto šlo o nejvíc zasažené území.

Klíčovým úkolem pro vládní instituce bylo zajistit, aby se občané Československa toho dozvěděli co nejméně a aby se tak předešlo „davové psychóze“. A tak si lidé užívali jarního sluníčka a „jásali“ v prvomájovém průvodu, zatímco v sousedním Rakousku se likvidovala dětská venkovní pískoviště, byla zakázána konzumace mléka a lidé byli státem poučováni, jak mají chránit své zdraví. Vládní havarijní komise, která měla problém řešit, vznikla 30. dubna. Sešla se až 1. května, kdy už se radioaktivní mrak rozptýloval i na západ od Německa. V jejím čele stál místopředseda federální vlády Ladislav Gerle a zpočátku bylo její prioritou

zamezit panice a zabránit šíření informací ze Západu.

Pokud někdo tehdy sledoval jen oficiální zdroje, tak se 30. dubna dozvěděl, že se nic neděje; 5. května dostal informaci, že je mírná radiace, a 8. května, že tato mírná (původně nulová) radiace už klesá. Ale už 3. května dostali zmatení zemědělci, kterým v televizi tvrdili, že všechno je v nejlepším pořádku, zákaz vyhánět dobytek na pastvu a šokování pastevci dobytka dokonce dostali jedové preparáty. Ani vedení Komunistické strany Československa si nebylo jisté, zda v takové situaci povolit prvomájové oslavy. Zabývalo se tím i samotné politbyro, které asi po pěti minutách osvětlených úvah rozhodlo, že ohrožení je minimální a že odvolání tak zásadní oslavy by se politicky těžko vysvětlovalo, a tak se usneslo, že lidé vyjdou do ulic, jako by se nic nestalo.

Pravda ale je, že se skutečně až tak

Rozsahem následků je černobylská havárie jednou ze dvou jaderných havárií ohodnocených podle Mezinárodní stupnice jaderných událostí nejvyšším stupněm sedm (druhou je havárie elektrárny Fukušima v Japonsku v březnu 2011).

Energie z jádra měla být nanejvýš bezpečná, a proto vláda vůbec nechtěla připustit, že je ve vzduchu něco nebezpečného.

A tak se občané účastnili prvomájových průvodů a cyklisté Závodu míru, jehož první tři etapy vedly kolem Kyjeva, tedy pouhých 100 kilometrů od elektrárny.

Kromě toho byly všechny zmínky o havárii odsuzovány jako antisovětské a antisocialistické.

Turistické výpravy do Pripjati (město ležící na dohled od elektrárny) byly před vypuknutím ruské invaze na Ukrajinu velmi oblíbené.

Optimismus však není namístě, protože poločas rozpadu radioaktivního plutonia 239 je 24 100 let, což je minimální doba, po kterou bude toto město trvale neobyvatelné.

Rozumné to rozhodně nebylo, ale jeden z inženýrů přišel na „zlepšovák“, který mohl zvýšit výkon elektrárny asi o dvě procenta, a aby mohl svůj projekt vyzkoušet, rozhodli se ve velíně vypnout několik bezpečnostních systémů. Hrůza, která následovala, nás děsí dodnes.

moc nestalo. Množství spadu bylo jen 3,1 procenta. Pro srovnání: Švédsko a Finsko měly kolem 4 procent, ale Bělorusko už se vyšplhalo až na 33 procent. Jenomže to lidé nevěděli, protože jakékoliv informace tohoto druhu jim stát zatajil. V tomto režim naprosto selhal a toto selhání mu občané nikdy neodpustili. O tři roky později to v listopadu dali rázně najevo.

Tomáš Vůjtek

Kdo by netoužil stát se letuškou. Zleva Veronika Prášil Gidová (Gába), Martina Vlčková (Hana), Michaela Horká (Lída) a členové a zaměstnanci souboru muzikálu
Foto Adam Živnůstka

ADAM ŽIVNŮSTKA

– herec s foťákem

Autoportrét

Kdy jsi objevil svou vášeň pro fotografování?

Fotit mě bavilo odjakživa. Vždycky jsem měl potřebu něco tvořit. Ale hlouběji jsem se k focení dostal během covidu. Nemohl jsem svou kreativitu uplatňovat v divadle – všechno bylo zavřené – a já jsem cítil, že se potřebuji realizovat jinak. To byl ten impuls. Půjčil jsem si foťák od sestry a začal fotit. Do té doby jsem fotil jen na mobil. Jakmile jsem začal, úplně mě to pohltilo. Během covidu jsem fotil prakticky pořád. Byl to vlastně „pokus-omyl“. Učil jsem se všechno sám, zkoušel, hledal kompozice, experimentoval a díval se kolem sebe. Bavilo mě to a naplňovalo; byl to způsob, jak využít čas, když nešlo dělat skoro nic jiného. Nikdy by mě předtím nenapadlo, že bych se focením mohl živit. Začalo to vyloženě jako koníček a přirozeně se z toho stala obživa. Za to jsem strašně rád.

Proč tě focení baví?

Na focení mě baví, že můžeš zachytit podstatu okamžiku. Když něco vidíš, hlava má tendenci všechno pojmenovávat a analyzovat. Ale když tu hlavu vypneš a vnímáš jen pocitově, můžeš vidět věci mnohem hlouběji. Já fotím hodně pocitově. Nesnažím se nad tím moc přemýšlet, ale spíš vnímat. Zachytit energii, atmosféru, něco nepojmenovatelného. Když fotím lidi, vnímám jejich energii. Chtěl bych se časem naučit hlouběji ponořit do jejich příběhu. Dělat fotky, na kterých je vidět životní kontext.

Vnímáš nějaké podobnosti mezi prací fotografa a herce?

Ano. Myslím, že obě profese spojuje jedna velká věc: ani herec, ani fotograf

nejsou nikdy „hotoví“. Je to celoživotní práce na sobě. Nikdy si neřeknu: Tak a teď jsem úplně skvělý, teď už to umím. Spíš si člověk uvědomuje vlastní nedostatky a vidí, kde se může zlepšovat. A právě to je motor – ta vědomá nedokonalost, ten prostor k růstu. Ať jde o herectví, nebo fotografii, pořád je kam se posouvat. To mě na tom baví.

Co se týče procesu, v herectví je potřeba nejdřív přemýšlet o roli, o logice postavy. Ale když pak stojím na jevišti, přepínám do pocitu. U focení je to podobné. Technika je důležitá, ale hlavní je být přítomný, vnímat a cítit.

A zároveň věřím, že jakmile je někdo se svou prací stoprocentně spokojený, začne stagnovat. Vytrácí se radost z pokroku. Já jsem vůči sobě dost kritický, a to jak ve fotografování, tak v divadle. Když se podívám na práci, kterou jsem dělal před rokem nebo dvěma, často si řeknu, že

OLIVER! – Jan Pražák a Rostislav Radecký (Oliver Twist)
Foto Adam Živnůstka

bych to dneska udělal úplně jinak. A to je vlastně dobře. Znamená to, že se posouvám. To jsou určité podobnosti těch profesí.

Fotil jsi plakáty k muzikálům Oliver!, Chicago, Kinky Boots, Mamma Mia!, Elisabeth anebo pro činohry Agnetha volá S.O.S a Krvavá svatba. Jaká jsou specifika focení plakátu? Dokážeš říct, který plakát byl nejsložitější?

U plakátů většinou plním zadání. Tým má jasnou vizi a já ji převádím do fotky, s přidáním vlastní invence. Nejtěžší jsou vždycky skupinové fotky: čím víc lidí, tím víc komplikací, detailů a koordinace. Naopak největší volnost jsem měl třeba u *Olivera!* Fotili jsme venku, u Dolu Michal, v prostředí, které samo o sobě působilo jako ten špinavý, starý Londýn. Bylo důležité dostat se do atmosféry té doby a do příběhu malého sirotka. Tam to šlo samo – ta atmosféra nás vedla. Z výsledku *Olivera!* mám asi i největší radost. Ale obecně jsem byl spokojený se všemi plakáty. Výsledek je vždy zásluhou celého týmu. Hodně spolupracujeme

ADAM ŽIVNŮSTKA

Rodák z Havířova, už od raného věku se věnoval hudbě a zpěvu. Navštěvoval základní školu s hudebním zaměřením, kde od 6 let zpíval ve sboru. Prvních pěveckých úspěchů dosáhl na ZUŠ Leoše Janáčka v Havířově pod vedením ředitelky Markéty Jankové, zúčastnil se mnoha celostátních soutěží a koncertů. V roce 2004 dostal za příkladnou reprezentaci ocenění Talent města Havířova. Ve studiu hudby pokračoval dále na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, kde vystudoval obor klasický zpěv pod vedením Jaroslava Kosece. V NDM už při svém studiu účinkoval v řadě inscenací a od roku 2015 je zde v angažmá jako člen dnešního souboru muzikál. Za tu dobu ztvárnil řadu rolí, jako jsou například *Romeo a Julie, poselství lásky*), Billy Crocker (*Děj se co děj / Anything Goes*), Richard (*Thrill Me / Vzruš mě!*), Frank Crawley (*Rebecca*), Paul (*Kiss Me, Kate / Kačenka, pus!*), Darmašlap (*Kočky*), Chino (*West Side Story*), Kleant (*Harpagon je lakomec?*), Politrak (*Producenti*), Noe Claypole (*Oliver!*), Fred Casely (*Chicago*), Anthony (*Sweeney Todd: Dábelský lazebník z Fleet Street*) a Harry Hlasatelka (*Kinky Boots*).

s Mírou Bláhou, který dělá finální grafické zpracování, takže to, co vidíme, je z velké části jeho práce.

Nejnověji jsi fotil kampaň k novému autorskému muzikálu Tak se nám stalo..., který bude mít premiéru v dubnu. V čem to bylo pro tebe nové?

Asi v tom, že jsme používali jen jeden externí blesk a snažili se napodobit dobovou fotografii tak, aby to působilo, jako by to někdo fotil malým analogovým foťákem s bleskem. Fotili jsme spíš situace, což je pro mě možná jednodušší než předem naaranžované záběry. Děje se tam nějaký příběh, lidé spolu komunikují a já jen hledám správný úhel a čekám na ten nejzajímavější moment. Takže v tomto ohledu to bylo asi méně náročné než focení plakátu, ale o to zábavnější.

Kterou z lokací pro tento titul sis nejvíce užil?

Nejzajímavější bylo letadlo. Šlo o nové prostředí, a to mě na té práci taky baví, že se dostaneš na místa, kam se běžně nepodíváš. Měli jsme možnost si tam projít i ty haly, kde se letadla opravují. To byl zážitek. Prostor interiéru letadla je sám o sobě fotogenický. A když to člověk spojil

TAK SE NÁM STALO... – zleva Andrea Gabrišová (Hana), Veronika Prášil Gidová (Gába), Michaela Horká (Lída) a členové a zaměstnanci souboru muzikálu
Foto Adam Živnůstka

i s kostýmy letušek a s pasažéry, vznikla zábavná situace, kterou bylo fajn fotit.

Je něco, kam by ses chtěl ve fotografii a herectví posouvat?

Ve fotografii mám pořád spoustu oblastí, ve kterých si nejsem jistý a ve kterých se chci zlepšovat. Učím se pracovat se světlem, s lidmi... a čím dál víc zjišťuju, že nejdůležitější je vytvořit tu správnou atmosféru. Aby se člověk, kterého

fotím, cítil co nejvíc v pohodě. Focení lidí je vlastně to, čemu se věnuju nejvíc. A v herectví? Rád bych si zahrál roli, která by mi byla takzvaně „na tělo“. Z titulů, ve kterých jsem si vždycky chtěl zahrát, bych určitě zmínil *Rent*. To je pro mě taková srdcovka.

Adame, díky moc za rozhovor, těším se na tvoji další práci, ať už na jevišti, anebo za objektivem. (mad)

INZERCE

OSTRAVA.HYGGE

boutiqueostravica

Unikátní prostory v bývalém obchodním domě Ostravica-Textilia

- Kanceláře
- Coworkingové centrum Hygge Ostrava
- Zasedací místnosti
- Kavárna Cokafe
- Klub Etáž
- Eventové prostory
- Prostory pro firemní focení, natáčení

boutiqueostravica.cz
dobryden@boutiqueostravica.cz

LUKÁŠ ADAM

Nepodléhám žádnému triumfalismu

Lukáš Adam získal nedávno svou první Cenu Thálie za roli Luigiho Lucheniho v muzikálu Elisabeth. Není to však zdaleka první z jeho klíčových rolí, která je spojena s Národním divadlem moravskoslezským. Lukáši, kde tvoje muzikálová cesta začala?

Studoval jsem herectví na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Po maturitě jsem odešel na poslední dva ročníky do Prahy na Pražskou konzervatoř. A v tu chvíli se konal konkurs na *Fantoma Londýna*, na který jsem šel, a roli dostal. Takže hned s první muzikálovou rolí začalo přejíždění: šel jsem v Praze a jezdil hrát do Ostravy.

Hrál jsi mladíka, který je na konci příběhu odhalen jako Jack Rozparovač. Jaké pro tebe bylo získat hned na začátku kariéry takto výraznou příležitost?

Byl to můj první úspěšný konkurs, takže pocit vítězství. Z dnešního zpětného pohledu bych si troufal tvrdit, že to nebyla až tak náročná role, v porovnání s jinými. Ale tehdy to pro mě bylo nesmírně těžké, protože jsem se poprvé dostal k orchestru, poprvé před dirigenta, všechno jsem zažíval poprvé. Dnešní studenti, kteří třeba studují muzikálový obor, už rozumí zákonitostem hudebního nastudování, jsou více zaměřeni na muzikalitu. Já jsem byl absolutně nepopsaný list, učil jsem se za pochodu.

Přesto jsi za roli získal hereckou cenu na mezinárodním festivalu v Jižní Koreji.

Tehdy mi bylo dvaadvacet nebo třidvacet. Čekal jsem, že přiletíme

z Koreje a budeme se prodírat zástupem fotoaparátů. Samozřejmě se nic takového nedělo, tady po tom víceméně neštěkl pes. Myslím si, že mě to naučilo nepodléhat triumfalismu. Když je člověk mladý, plný ideálů a nadšení, tak si někdy při prvním náznaku úspěchu myslí, že dosáhne v životě všeho. Ale pak se zase vrátí na zem a zjistí, že to je opravdu jenom obláček, který trvá ve vesmírném čase pár pikosekund, a jede se dál.

V Ostravě jsi pak brzy dostal zásadní roli Jidáše v rockové opeře Jesus Christ Superstar. Jaké přinesl výzvy?

Pěvecky to byla role úplně opačná. Jestliže ve *Fantomovi* jsem hledal hloubky, tady jsem se musel naučit zpívat ve vysokých polohách. Myslím si, že to tehdy byl risk od všech, kdo se rozhodli mi tu roli dát. A vlastně je dobře,

že u mě ještě dozníval pocit, že určitě dokážu všechno. Protože kdybych měl svůj současný arzenál pochyb o sobě samém, tak bych tu roli nevzal. Byl to můj první „celozpívaný“ titul, rocková opera, náročná, těžká role. Zpětně to považuji za roli, která mě do světa muzikálu hodila už „navážno“, říkám o ní, že je iniciační. Když jsem pak ale slyšel záznam z premiéry, chtěl jsem volat na všechna možná čísla, aby se to skartovalo, zničilo a nikdy víc to nikdo neslyšel. Teď už je archivní záznam našťestí z nějaké novější reprízy!

Opět z úplně jiného soudku byl potom muzikál Thrill Me (Vzruš mě!), uváděný na malé scéně Divadla „12“.

V podstatě jej ani nepovažuji za muzikál broadwayského stříhu, ale za činohru, která se zvolna prolíná s pěveckým projevem. Není tam žádná hitovka nebo ústřední melodie,

Anarchista Luigi Lucheni v muzikálu ELISABETH
Foto Kristýna Junková

všechno jde opravdu na vrub ději, podporuje dramatickou linku a psychologii postav. Takže ano, pro mě nejherečtější muzikál, a velmi zásadní. Mimořádně zásadní. Dodneška je pro mě příjemné v něm existovat. Muzikály jsou často klipovité, rychlé. Ale tady je hromada času na to, aby se opravdu jednalo slovem, hereckou akcí. Byla to pro mě taková příjemná zkušenost, kde se dalo užítkovat to, co jsem po cestě nasbíral.

Měl jsi už zkušenost s hraním na komorní scéně?

Měl. Ve Staré aréně jsem dělal inscenaci *Pekingská kachna*, to bylo ještě o něco intimnější vzhledem k jevištnímu zpracování, kdy jsem byl asi 10 minut bez jakéhokoli oblečení. To člověka zase o něco víc zbaví hereckého studu.

Zmínil jsi, že Thrill Me hraješ dodnes. Proč ses rozhodl stát se divadelním producentem?

S Richardem Pekárkem jsme si po derniéře moc přáli hrát ten titul dál. On byl tím motorem, ale mě začalo produkování také bavit. Mám totiž rád tabulky, čísla, statistiky. Takže *Thrill Me* stále hrajeme v Divadle v Celetné v Praze, plus jedeme na turné. A vrátíme se i do Ostravy, 16. dubna budeme hrát v Domě kultury Poklad.

V Českých Budějovicích zase několik let hraješ v muzikálu Evita. Kdo bys řekl, že je tvůj Che?

Che je postava v linii Jidáš–Che–Lucheni, svádí to být v nich trochu podobný. Je potřeba je odlišit. Jsou to komentátoři, kteří jsou často v opozici vůči hlavní postavě, takoví antihrdinové. Mají v sobě nadsázku, ironii, mají v sobě těžké zpívání. Ale současně je každá postava něčím jiná. Ostravský Jidáš je takový sexy floutek, macho, který jde proti umírněnému, oduševnělému Ježíšovi. Zatímco Che jde proti ženě. Je tam trošičku jiná energie, Jižní Amerika, takže je to pro mě celé takové ležérnější.

Jak jsi se svým kočovným životem zvládl covidové období?

To bylo moje první období velkých pochyb a pocitů, jestli nejsem trošku za zenitem. Poslední rok před covidem jsem měl asi 8 premiér, a najednou mi nenabízel nikdo nic. Ale myslím si, že pocit dílčího zmaru a neúspěchu je často větší motor, než se celý život plácet po ramenou. Ta doba mě ponoukla jít studovat, nastoupil jsem na Masarykovu univerzitu. Jenomže pak přišlo práce zase více. Asi i proto, že jsem jí začal dávat víc úsilí. V rámci přípravy na konkurs *Kinky Boots* jsem navázal spolupráci s novou vokální koučkou, naší

Jedinečná Lola v muzikálu KINKY BOOTS
Foto Martin Popelář

Elisabeth Betkou Bartošovou, díky níž se mi momentálně zpívá nejlépe, jak se mi kdy zpívalo. Myslím si, že investice do jakékoli oblasti v životě se vždy vrátí.

V Kinky Boots hraješ dokonce dvě role, jedna z nich je ústřední drag queen Lola. Musel ses naučit nějaký nový typ vyzařování?

Samozřejmě jsem si říkal, to bude těžká práce. A ne že by nebyla, zejména tanečně a pěvecky. Ale ta ženská energie, ta šla ven přirozeně. Nebylo pro mě těžké najít to „dragqueenovství“, umělecké vyjádření muže skrze ženskou postavu. Nebylo to na sílu, naopak jsem se v postavě od začátku cítil dobře.

Dotýká se příběh něčeho, co je pro tebe opravdu důležité sdělit?

Ano, je to pro mě zásadní sdělení, celospolečensky i osobně. O tom, jak je potřeba sám sebe přijmout, jak je důležité přijmout kohokoli bez ohledu na to, jak chce žít. To si myslím, že je naprosto zásadní sdělení. A je potřeba o něm mluvit dnes a denně. Proto jsem osobně nadšený, že ta inscenace na repertoáru je a že na konci i starší ročníky stojí na nohou, tancují, zpívají si, křičí. Zjišťuju, jak moc je pro mě důležité něco divákovi předat. To mě naplňuje úplně nejvíce. Myslím, že člověk musí najít svoje téma v životě, a moje téma je komunikace, argumentace, schopnost odhalit manipulaci, najít v sobě laskavý způsob komunikace vůči druhým lidem i přesto, že spolu třeba nesohlasíme. Proto mě naplňuje, když si divák z divadla něco odnese. A když mi chodí děkované zprávy třeba po *Kinky Boots* nebo po *Thrill Me*, což jsou moje dvě inscenace, které podle mě nejvíce pudí k dialogu, k myšlenkám, otázkám a odpovědím.

Prestížní Thálii jsi získal za roli v Elisabeth. V čem je Lucheni odlišný

od zmiňovaných komentátorů, které jsi hrál v jiných muzikálech?

Otázka je, jestli je v něčem diametrálně odlišný v rámci hudby a libreta, když je na papíře. Myslím si, že příliš ne. Podobně jako Jidáš a Che je i Lucheni napsaný jako sympatický, mladý interpret. Ale mě baví hledat odlišnosti. Nijak jednoduše jsem ho hrát nechtěl. Podpořili jsme jeho roli brechtovského vypravěče, který se napřímo obrací k publiku: i tím, že je celou dobu na jevišti, i ve chvílích, kdy nemá text. A zásadní pro mě byl jeho reálný historický předobraz. Anarchista, který byl i mezi anarchisty spodina. Který se chtěl jakýmkoli způsobem zapsat, aby ho lidé vnímali. Přitom špinavý, hnusný člověk. Proto ho i líčíme jako škaredého, zuby si líčím na špinavo, vlasy mastné. Chci, aby si lidé odnesli pocit zmařeného života. Že je na jevišti postava, která má třeba potenciál, dokáže děj reflektovat, komentovat, dokáže být vtipná, vlastně šarmantní, ale současně si vybrala špatnou stranu dějin. Vybrala si temnou stranu, zlo. Chci ukázat, že i ta postava s potenciálem spadla do úplné žumpy. Nevím, jestli to vůbec z libreta samotného plyne, ale snažím se tam tohle poselství přidat.

Vnímáš tu roli jako dosavadní vrchol, v němž jsi mohl předchozí zkušenosti užítkovat?

Zdráhám se jakkoli používat slovo vrchol. Myslím si, že pokud člověk řekne, že je na vrcholu, tak už mu nezbyvá nic jiného než spadnout dolů. Takže jsem si létal na obláčku třeba 10 minut a jedeme dál. Hned druhý den po předávání jsem jel hrát. Ano, jsem ve fázi svého hereckého života, kdy jsem se vnitřně uklidnil. Kdy jsem našel tvůrčí svobodu, kdy se nebojím projevit. Současně jsem se naučil zákonitosti muzikálového žánru, vím, kde má svoje hranice a co si můžu dovolit. Je to úlevné, ale rozhodně tomu neříkám vrchol. (hn)

S Richardem Pekárkem jako student a zločinec Nathan Leopold v muzikálu THRILL ME (VZRUŠ MĚ!)
Foto Martin Popelář

... TŘEBA V ROZHLEASE

Část II.

Dobový mikrofon, který je vystaven v prostorách Českého rozhlasu v Ostravě
Foto František Tichý, Český rozhlas Ostrava

„V době angažmá v Ostravě jsem poznal práci s mikrofonem líp. Tehdy v ostravském rozhlasu působil F. K. Zeman. Ohromný a velice pohotový improvizátor, i když bychom způsob jeho práce považovali za dost divoký. Dělal například relaci o jaru. V jeho provedení to znamenalo, že vytahal z knihovny všechny knížky, v nichž byla nějaká básnička o jaru, sestavil pásmo a někdy v časové tísní, při vysílání, vše se tenkrát vysílalo živě, začal pohotově škrtat a upravovat. My herci jsme byli samozřejmě radostí bez sebe. Díky jemu jsem však přestal mít strach z imaginárního prostoru rozhlasových vln a naučil jsem se brát mikrofon jako součást profese.“

Takto vzpomínal na ostravské rozhlasové začátky jeden z nejosobitějších českých herců, Miloš Nedbal, ve 30. letech člen činohry Národního divadla moravsko-slezského. V Ostravě byl účastníkem rozjezdu zdejší pobočky Radiojournalu, která se pro něj stala kvalitní školou pro budoucí mistrovskou práci, kdy dokázal recitovat verše moderních básníků tak, že dojetím rozplakal i Františka Halase.

z divadla, čímž zásadním způsobem pozvedl úroveň slovesné práce ostravské pobočky Radiojournalu a poskytl jí impuls pro další vývoj. Přínosem také bylo, že éter obohacoval zcela jinými díly, než která režíroval na jevišti, čímž dále rozšiřoval divácké kulturní povědomí. V rozhlasu také přednášel své úvahy o divadle, hodnotil uplynulé sezóny nebo naopak představoval dramaturgické plány do budoucna. Byl tak jedním z prvních „insiderů“, kteří divadlo v rozhlasu prezentovali i jinak než jen prostřednictvím samotné tvorby, a nabízeli tak posluchačům možnost o něm přemýšlet i v širších souvislostech.

Chcete to vidět, nebo slyšet?

Dynamicky se vyvíjející nové medium, na jehož růstu a kultivaci se podílelo stále víc osobností z divadla a kulturní fronty obecně, intenzivněji pociťovalo potřebu vytvářet vlastní hudební i dramatické útvary. Závislost na umělecké produkci zvenčí pořád méně uspokojovala tvůrce i posluchače. Přenosy z divadel, které se setkávaly s řadou problémů, či studiová prezentace krátkých skečů nebo úryvků dramatických textů nemohla naplnit rostoucí požadavky zvětšujícího se publika u aparátů.

Dramatická tvorba se tak postupně rozvinula ve velmi silnou odnož ostravského rozhlasu, na níž aktivně spolupracovali regionální autoři, a stala se vedle divadla další oblastí pravidelné práce pro herce, režiséry a dramaturgy. Například román Vojtěcha Martínka *Stavy rachotí* vyšel knižně až v roce 1939, nicméně posluchači se s teprve vznikajícími kapitolami mohli seznamovat už od října 1937 v cyklu speciálních rozhlasových vyprávění. Jeho stěžejní dílo, trilogii *Černou zemí*, rozhlas uvedl

Člen činohry NDMS
Miloš Nedbal v roce 1935
Foto archiv

Jiří Myron (v brýlích) v ostravském rozhlasu, přelom 30. a 40. let 20. století
Foto Slezské zemské muzeum Opava

až v 50. letech. První díl, *Jakuba Obervu*, zdramatizoval pro rozhlas Jan Havlásek a druhý díl, *Země duní*, režisér Miloš Hynšt. Třetí díl, *Plameny*, pak spisovatel František Čečetka. První i druhý díl trilogie uvedlo i Státní divadlo v Ostravě, ovšem v opačném sledu. Nejprve se inscenovala Hynštova dramatizace *Země duní* (1958) a v roce 1975 Havláskův *Jakub Obera*. Třetí díl samostatně nikdy uveden nebyl. A příkladů, kdy ostravští diváci i posluchači mohli zažít různé verze jednoho díla, byla celá řada. Třeba *Její pastorkyňa* se v roce 1972 inscenovala v rozhlasu s Vlastou Vlasákovou coby Kostelničkou a Milenou Asmanovou jako Jenůfou. Pod názvem *Jenůfa* se v roce 1975 hrála v DPB se Štěpánkou Ranošovou a Renátou Doleželovou a nakonec ji ještě v rozhlasu v roce 1982 načetla Zora Rozsypalová. Naopak Goldoniho *Zpívající Benátky* přesně kopírovaly svou ostravskou divadelní verzi. V Divadle Petra Bezruče měly premiéru v roce 1963, o rok později je s kompletním obsazením a s alternací Ljuba Hermannová (v divadle i Nina Divišková) a Jiří Kodet (v divadle i Petr Čepek) natočil rozhlas.

Když se hudba étericky vlní

Rovněž hudebníky a zpěváky rozhlas intenzivně využíval od počátku. Legendární dirigent Vladimír Brázda vstoupil do rozhlasu už v roce 1937 coby sedmnáctiletý gymnazista doprovázející na klavír. Posléze zde dirigoval, improvizoval, psal a rovněž vystupoval v celé řadě pořadů. Po válce se pak účastnil veřejných nahrávek s rozhlasovým orchestrem. Ten pravidelně dirigovali i další divadelníci jako Rudolf Vašata, Mirko Hanák, Josef Kuchinka či Antonín Kašper. A také s ostravským divadlem intenzivně spolupracující Rudolf Kubín, který působil i jako hudební režisér

studia. Nejen že rozhlas uvedl třeba jeho *Pasekáře*, ale Rudolf Kubín složil i vůbec první rozhlasovou operu *Letní noc* (1931). S rozhlasem měl rozsáhlé zkušenosti, protože už jako osmnáctiletý zběhlý student Pražské konzervatoře se stal violoncellistou Pražského rozhlasového orchestru řízeného Otakarem Jeremiášem. A třeba písně z Kubínovy hornické operety *Děvčátko z kolonie* (1942) často uváděla jak ostravská, tak i brněnská pobočka.

Ostravský rozhlas vstává z popela

Konec války citelně zasáhl nejen město, ale i ostravský rozhlas, jehož budova, studia i vysílačka ve Svinově byly nacisty zničeny a vypáleny. Tehdy také došlo k fatální ztrátě dosavadního archivu. A tak přesto, že se už v roce 1940 začaly používat studiové magnetofony a o rok později i magnetofony reportážní,

dovolující záběry i mimo prostředí studia a uchování zápisů, hlasové záznamy řady starších umělců se díky tomu nedochovaly. A tak například hlas velké osobnosti ostravského divadla, Jiřího Myrona je, alespoň dle dostupných zdrojů, celkově zaznamenán jen třikrát. Jeden z těchto záznamů je rozhlasový a pochází ze stříhového pořadu z roku 1960. Je v něm využit historický audio záznam herecké práce Jiřího Myrona v krátkém úryvku ze *Ztřeštěných námluv* Vladimíra Brázdy. Zajímavé je, že titul ostravský operetní soubor uvedl v čs. premiéře v roce 1950, kdy Jiří Myron ještě žil, ale nebyl v něm obsazen. A neúčinkoval ani v činoherní předloze této zpěvohry, ve hře Franka Tetauera *Úsměvy a kordy*, činohrou Českého divadla moravsko-ostravského inscenovanou v roce 1942. Je tedy zřejmé, že šlo o původní rozhlasovou verzi jednoho z těchto děl, a ne záběr pořízený z divadelní inscenace.

Po osvobození se z provizorního působiště v Bráfově ulici ostravský rozhlas poprvé ozval už 11. května a za půl roku se uskutečnilo první slavnostní vysílání z urychleně rekonstruovaného původního sídla na dnešní ulici dr. Šmerala. Během války a krátce po ní prošel rozhlas řadou změn. Z Radiojournalu se v roce 1938 přejmenoval na Česko-slovenský rozhlas a posléze se rozdělil na dva samostatné subjekty. V červenci 1948 pak vznikl státní podnik Československý rozhlas, který se, stejně jako divadla a celá společnost, vrhl do budování „nových zítřků“...

(at)

Dirigent Vladimír Brázda (druhý zprava) s kolegy před mikrofonem v roce 1944
Foto archiv

Foto rodinný archiv

VZPOMÍNKA NA IVA KLIMEŠE... ... na jeho architekturu, která provokuje i fascinuje

Ostravané si budovy našich divadel už málokdy spojí se jménem Iva Klimeše (3. 4. 1932 Opava – 27. 9. 2025 Ostrava), s architektem, jenž osobitě a odvážně navrhl v letech 1967–1971 přestavbu a dostavbu Divadla Antonína Dvořáka a který po ničivém požáru Divadla Jiřího Myrona v roce 1976 deset let pracoval na novostavbě s charakteristickým červeným obkladem. Jelikož nás nedávno opustil, rádi bychom připomenuli jeho tvůrčí podíl na podobě obou divadel. Klimešova pečlivá práce na ostravských divadlech představuje výrazný zlom v architektuře kulturních budov ve městě. Ve svých projektech dokázal skloubit respekt k historickému dědictví s inovativním řešením prostoru a použitých

materiálů, čímž posouval divadla vstříc tehdejší moderním požadavkům.

„Že budu projektovat divadla, to mě tehdy nenapadlo.“ (Ivo Klimeš)

Opavský rodák, absolvent Fakulty architektury a pozemního stavitelství VUT v Brně, se v roce 1959 zúčastnil architektonické soutěže na novou operní budovu Státního divadla v Ostravě, která měla pojmut až 1400 diváků v které měla hlediště. Projekt se sice z finančních důvodů nerealizoval, ale ono vítězství mladého začínajícího architekta Iva Klimeše významně ovlivnilo směr jeho další tvorby, kterou zasvětil především divadelním budovám. K jeho dalším pozdějším úspěšným realizacím, vedle ostravských divadel, patřila novostavba mosteckého divadla a přestavba opavského divadla. V roce 1957 Ivo Klimeš nastoupil do Stavoprojektu v Ostravě, kde se stal vedoucím projektantem se specializací na veřejné a kulturní stavby. V době, kdy se stavěly paneláky, doznávalo období „sorely“, oslovovaly Iva Klimeše mnohem více funkcionalistické obytné domy jeho profesora Bohuslava Fuchse s dlouhými okny, působícími jako štěrbin, které například později použil jako jeden z hlavních prvků bočního průčelí Divadla Antonína Dvořáka. **Jeho cit pro detail, touha po inovacích a schopnost dosáhnout harmonie nového vzhledu s původním přinesly Divadlu Antonína Dvořáka expresivní kamennou architekturu a funkční uspořádání prostor, zatímco u Divadla Jiřího Myrona vytvořil soulad mezi historickou fasádou a odvážnou novostavbou.** (kp, dk)

Naše dvě největší ostravská divadla v proměnách architekta Iva Klimeše

Jeho architektura se vyznačovala progresivním přístupem, který, jak sám řekl, nepřináší teorie, ale nečekané objevy v podobě neotřelých forem a prostorových řešení.

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

„Čelní fasádu jsem nakonec ale ponechal a navrhl jsem větší blok přístavby, do kterého se vešlo celé zázemí divadla.“ (Ivo Klimeš)

Architekt Ivo Klimeš vstupoval do projektu s jasnými úkoly. Bylo potřeba rozšířit provozní zázemí divadla a zároveň navrhnout novostavbu, která by vyřešila havarijní stav zadního jeviště, poškozeného poddolováním. Klimeš problém vyřešil obestavěním boční i zadní části objektu, čímž vznikly nové prostory pro tehdejší celé zázemí divadla, a zároveň odhlučnil budovu od stále intenzivnější okolní dopravy. Nová přístavba upoutá svou mohutností a pevností. Klimeš zde kombinuje geometrické tvary s prvky neoexpresionismu a brutalismu v kamenném provedení z šedé žuly. Hlavní průčelí zůstalo zachováno ve své klasicistní podobě z předchozí rekonstrukce v padesátých letech, přestože původně zamýšlel Klimeš tuto část stavby zcela přetvořit. **Tento návrh, jeden z průlomových v tehdejší Československu, zůstal pouze v podobě studií renomovaných architektů.** Do nově přistavěné zadní části divadla umístil zkušebny, baletní sál, sklady kulis a v jejím suterénu kotelnu. Svému účelu posloužily korepetiční zkušebny i velká zkušebna nad zadním jevištěm, ta se však při pozdější přestavbě proměnila v příruční sklad kostýmů, k němuž vede schodiště. Zachovaná zůstala Grafova barokní osa hlediště a jeviště, pocházející z dob výstavby divadla, která umožnila výhled na scénu z každého tehdy modrého sedadla v hledišti.

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

„Za neorenesanční fasádou českého Národního domu nás překvapivě čeká mramorové foyer a ještě dál: veliký okrově hnědý sál a jantarově žlutá opona. Za ní jedno z největších jevišť v České republice.“ (Radovan Lipus)

Původní baletní sál v Divadle Antonína Dvořáka navržený Ivem Klimešem dodnes prosvětluje pásavá okna
Foto archiv NDM

Po požáru DJM stál před Klimešem nelehký úkol: navrhnout zcela novou budovu tak, aby respektovala historický význam místa i okolní prostředí a zároveň byla schopna plně sloužit potřebám moderního divadelního provozu. Na rozdíl od Divadla Antonína Dvořáka, v němž architekt Klimeš preferoval ostře geometrické tvary, u Divadla Jiřího Myrona kladl důraz na měkké válcové, oválné a kruhové formy. Dominantou nové architektury se stala věžovitá stavba, připomínající sakrální budovu, která byla zahalená do červeného keramického hábitu. Na výsledné podobě interiéru Divadla Jiřího Myrona se nakonec z časových důvodů podílel

„Klimešova architektura nepočítá s kompromisem, nesnaží se zalíbit všem.“

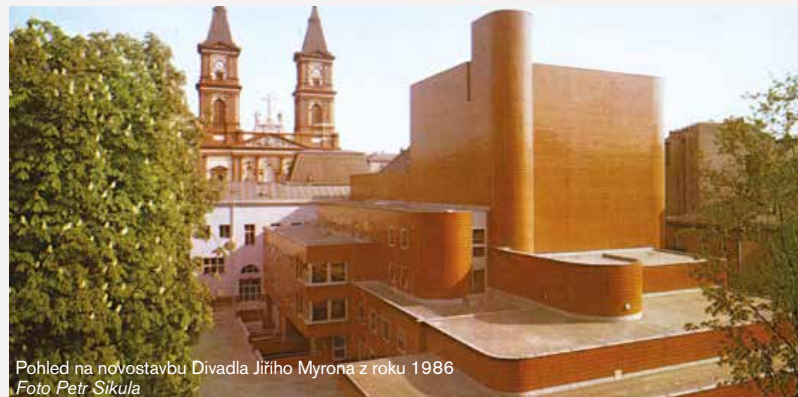
(Szymon Rozwałka)

Na to, jak jeho dílo vnímat v kontextu doby a proč je dodnes inspirativní, jsme se zeptali architektů **Jaroslava Sedláka** a **Szymona Rozwałky**, kteří byli součástí týmu vítězného návrhu revitalizace vnitrobloku DJM. Ve svých odpovědích přibližují nejen svůj vztah ke Klimešově tvorbě, ale i to, jak se vyrovnávali s její specifickou architektonickou identitou.

Kdy jste se poprvé setkali se jménem architekta Iva Klimeše?

J. S.: Architekta Ivo Klimeše vnímám v souvislosti s jeho ikonickým mosteckým divadlem. Během studií ve finském Tampere jsem narazil na podobně tvarovanou stavbu, kostel Reimy Pietiläy, a uvědomil si, že znám podobnou stavbu v Česku. Jde o architekturu, která je často nepochopená a odmítaná. Mně je však tato „heroická“ architektura blízká.

S. R.: Musím přiznat, že s dílem architekta Klimeše jsem se setkal až při práci na této soutěži. Osobně mi je DJM bližší než architektura DAD. Patrně proto, že z projektu

Pohled na novostavbu Divadla Jiřího Myrona z roku 1986
Foto Petr Sikula

Ivo Klimeš společně s Radimem Ulmannem. Ústředním motivem foyeru s hladkými stěnami z bílé omítky, zrcadly a mramorovými podlahami je průhled kruhovým světlíkem, v jehož ose se nachází zavěšený skleněný lustr. Ten nejen osvětluje obě podlaží, ale zároveň doplňuje vstupní halu a dodává jí impozantní atmosféru. Prostor foyeru nabídl zcela nové možnosti využití vyžadující značnou fantazii uměleckých tvůrců. Symbolickým příkladem může být například činoherní inscenace *Pěna dní*, v níž se foyer proměnil v improvizované jeviště. Zároveň se stal ideálním místem pro instalaci výstav, jež zde probíhají dodnes.

(dk, kp)

Dvořákova divadla byla realizována pouze část, bez nejvýraznější složky původního konceptu – přední fasády, která působí do určité míry uměle a neautenticky.

Co byste vyzdvihli na Klimešově práci na ostravských divadelních budovách?

J. S.: Cením si Klimešovy architektury pro její promyšlenou rafinovanost. DJM nese výraz sakrálnosti díky své věži. Jde zároveň o „rudou“ stavbu, evokující reprezentativní charakter města socialismu.

S. R.: Prostor bloku DJM má za sebou spleť historii, kterou díky architektonické různorodosti dokážeme vnímat. Pro ty, kdo od architektury očekávají homogenní krásu a nekonfliktní kulisy, může být rozmanitost rušivá. Je radikální a odvážná. Ostrava by měla být na toto dílo hrdá.

Jakým způsobem jste navazovali na stávající Klimešovu architekturu budov DJM a nechali jste se jí inspirovat ve své nové přístavbě?

J. S.: Přístavbou jsme se snažili sjednotit složitý a rozvětvený komplex do jednoho funkčního celku. V rámci vnitrobloku vytváříme tvar připomínající haldu, který reaguje na výšku štítu historické budovy.

NAVAZUJÍCÍ VELKÁ PROMĚNA NA PŘELOMU TISÍCILETÍ

Na konci devadesátých let dozrál čas na další velkou proměnu, kterou připravil syn Iva Klimeše Vít společně s kolegou architektem Josefem Havlíčkem. Modernizace a nová přístavba Divadla Antonína Dvořáka plynule navázala na otcovu předchozí razantní rekonstrukci a přístavbu. Obohatili ji o technické a scénické vybavení a zvětšili prostor pro diváky i zákulisní provoz divadla.

Více se dočtete ZDE

Směřem ke „kachlíkovému“ objektu se hmota postupně snižuje, čímž umožňuje při pohledu ze Zahradní ulice vyniknout věžím katedrály Božského Spasitele. Zároveň jsme se snažili vnést do provozního dvora prvek zeleně, aby vznikl prostor, který zvyšuje komfort zaměstnanců a kultivuje jinak skrytý provoz „za scénou“.

S. R.: Náš projekt reaguje na jemnou monumentalitu Klimešova díla. Chceme vytvořit novou kompozici, v níž ani staré, ani nové nepřebírá dominantní roli.

Byl Ivo Klimeš ve své době pokrokový architekt? A v čem?

J. S.: Byl to architekt, který se nebál experimentovat a dokázal si uchovat hluboký smysl pro detail, materiál i prostor. V případě DJM vstupujete nejprve historickou budovou, abyste se následně ocitli v úplně jiném časoprostoru.

S. R.: Byl to bezpochyby výrazný a silný tvůrce. V současné české architektuře nám takové osobnosti chybí.

Více o realizacích
Iva Klimeše a celý
rozhovor s architekty
si můžete přečíst ZDE

Impozantní atmosféra foyeru Divadla Jiřího Myrona s jeho charakteristickým lustrem
Foto Petr Sikula

NDM EXTRA

MIMOREPERTOÁROVÉ AKCE, PŘEDNÁŠKY, DEBATY, BESEDY A VÝSTAVY

NDM EXTRA (LEDEN – ÚNOR 2026)

CYKLUS KOMORNÍCH KONCERTŮ

Virtuosové na dosah: světové talenty dorazí do Ostravy!

V pondělí 26. ledna přivítáme ve slavnostním sále Divadla Jiřího Myrona německou houslistku **Evu Wetzel**, výjimečnou interpretku a laureátku prestižních soutěží napříč Evropou i USA. Její hra vyniká ohromující technikou, hlubokým citem a osobitým zvukem, který si získává publikum po celém světě. Po jejím boku usedne ke klavíru **Jakub Sládek**, jeden z nejvýraznějších mladých českých

Eva Wetzel

pianistů. Září na mezinárodních soutěžích, koncertuje po Evropě a jeho energické, charismatické interpretace zanechávají silný dojem. V programu koncertu s názvem *Hudba z nitra mládí* zazní hudba skladatelů Ludwiga van Beethovena, Gabriela Faurého, Alfreda Schnittkeho nebo Eugèna Ysaÿeho. Pestrý a špičkový program slibuje večer plný emocí, kontrastů i brilantních výkonů. Pokud milujete hudbu, která dokáže být něžná i divoká, moderní i romantická – nenechte si ujít lednový koncert.

Ve středu 11. února vystoupí **Martin Kasík**, jeden z nejuznávanějších českých pianistů současnosti. Jeho koncerty ve světových sálech – od Carnegie Hall až po Tokyo Suntory Hall – dokazují, že patří ke špičce svého oboru. Interpretace Martina Kasíka jsou proslulé noblesou, hloubkou i ohromujícím klavírním zvukem. Spolu s ním vystoupí jeho talentovaný žák **Zbyněk Pilbauer**, držitel řady ocenění a absolvent prestižních mezinárodních kurzů. Jejich společný večer nabídne jedinečné srovnání dvou uměleckých generací a zároveň mimořádnou souhru dvou pianistů, kteří se vzájemně inspirují. Těšit se můžete na program plný lyriky, vášně

Martin Kasík

i české hudební tradice. Zazní skladby autorů Fryderyk Chopin, Vítězslav Novák, Ondřej Závadil. Čeká vás večer, na němž klavír doslova promluví...

Přijďte zažít hudbu zblízka! (hf)

Vstupenky jsou k dispozici v prodeji vstupenek NDM – doporučujeme včasný nákup, kapacita sálu je omezená.

Cyklus se koná pod záštitou člena rady MS kraje Petera Harváňka, náměstkyně primátora SMO Lucie Baránkové Vilamové a starosty městského obvodu MOaP Petra Veselky.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY DIVADELNÍHO ZÁKULISÍ

Nabízíme exkluzivní skupinové tematické prohlídky divadelního zákulisí. Cena pro celou skupinu (kapacita do 30 osob) je 2.000 Kč. Termíny prohlídek zveřejňujeme průběžně na webu podle aktuálních provozních možností našich budov.

Připraveny jsou pro vás tři typy prohlídek:

Když jde herec na šichtu – herci činohry NDM vás provedou zákulisím očima interpreta. Nahlédnete do šaten, zkušeben, na jeviště i do každodenního hereckého života.

Historie a technika – detailní prohlídka Divadla Antonína Dvořáka s výkladem

o jeho vzniku v souvislosti s vývojem města Ostravy. Zvědaví návštěvníci ocení možnost doptat se na technické detaily týkající se osvětlení, zvuku či stavby dekorací.

Vznik scénických dekorací – návštěva Provozní budovy umělecko-dekoračních

Podzemní prohlídka v Divadle Antonína Dvořáka
Foto Martin Kusyn

dílen za Divadlem Antonína Dvořáka spojená s ukázkou výroby dekorací a profesí, které zůstávají divákům skryté. Představíme vám malířnu, truhlárnu, zbrojírskou i šperkařskou dílnu a mnoho dalších tvůrčích míst.

(ks)

ÚVODNÍ SLOVO KURÁTORA VÝSTAVY

MARTIN FROULÍK: REZIDUA PAMĚTI
17. února – 21. dubna 2026
v Galerii současné malby
Divadla Antonína Dvořáka
Vernisáž 17. února 2026 v 17 hodin

Když před deseti lety **Martin Froulík** (*1986; 2010 absolvent Fakulty umění OU, Ateliér Nová média, Ostrava, doc. Mgr. J. Surůvka) vystavil své obrazy v Galerii současné malby ve foyeru Divadla Antonína Dvořáka poprvé, bylo pro jeho plátna typické dominantní zacházení s akrylovou barvou, sprejem a papírovými šablonami, do kterých vyřezával lecky velmi komplikované siluety tvarů a věcí a přes které stříkáním nanášel barvu na samotná plátna. Vznikala tak barevně redukováná a zároveň bohatě strukturovaná vizuální pole, v nichž se tvary vzájemně mísily a prolínaly a výrazně tendovaly od konkrétní k hranici abstraktního tvarosloví. Divák po plochách Froulíkových obrazů očima těkal od jednoho motivu k druhému, od fragmentu k fragmentu. Mnohoznačnost vizuálního sdělení a synchronicita vidění se vzájemně prolínaly a podporovaly. Kombinace „šablonových“

linií a obrazců přitom do obrazové plochy vnášely intenzivní pocity odcizení a neuchopitelnosti.

Autor se na stejné výstavní místo vrací po celé jedné dekádě a o připravované výstavě říká, že se pro něj i pro diváky může stát jakýmsi průzkumem, kam se jeho tvorba za tu dobu posunula. Froulíkův způsob práce se skutečně znatelně proměňuje. Jeho malířský rukopis je klidnější. Motivy stříkané přes šablony působí redukovaneji a přehledněji, ačkoli nakládání s ambivalentním vizuálním náznakem je stále dominantně přítomné. Do pozadí ale ustoupil nádech abstraktního pojetí. Zachycované motivy autor častěji zasazuje do čitelněji naznačených krajinných rámců, které vytváří pozadí pro práci se specificky laděnou linearitou zvolených motivů. Zároveň se mu nadále daří uplatňovat jeho hlavní témata odcizení, ztráty, neuchopitelnosti a proměnlivosti, byť se silnou dávkou nadsázky a ironického odstupu. I na jeho současných obrazech můžeme vidět pro něj tak typické pokroucené „roxorové“ linie, v nichž můžeme identifikovat rezidua fantomatických figur a anekdotických událostí. K jednomu ze

svých obrazů sám autor podotýká: „V obraze *„Nevstoupíš dvakrát do stejné řeky“* je zimní krajina přímým odkazem na to, že při svých cestách po horách vidím ve stromech, větvích a sněhových návějích siluety připomínající bytosti či duchy. A když jdu stejnou cestou několikrát, pokaždé se objeví někdo nový. Rezidua času, událostí a příběhů se tu vzájemně prolínají a nepatřičnost setkání lyží, deštníků, nafukovacích lehátek a kožených kalhot vytváří silný poetický moment stejně jako zárodek narativní linky“.

Martin Mikolášek

Nevstoupíš dvakrát do stejné řeky

mladý divák

ZÁKULISÍ BEZ TAJEMSTVÍ – PROHLÍDKA DJM
Foto Margaréta Kulbagová

KURÁTOR U VÝSLECHU
Foto Margaréta Kulbagová

CARPE(T) DIEM, MOVE Ostrava
Foto Kamil Hauptmann

Klub pro mladé 15-25 let

**Jeden klub.
Tolik večerů,
na které nezapomeneš!**

**Mladý divák je komunita
mladých, kteří chtějí zažívat
smysluplné kulturní večery.**

**Potkáváme se, vyrazíme spolu
na akce, sdílíme dojmy
a dáváme si tipy, kam vyrazit
příště.**

**Když se k nám přidáš, nezískáš
jen členskou kartu, ale hlavně
partu, se kterou si z každého
večera odneseš víc.**

Naskenuj QR kód a přidej se
do klubu Mladý divák.
Členství je zdarma.

Uprostřed zleva dramaturg činohry NDM Norbert Závodský, muzikálový herec a zpěvák Lukáš Adam a lektorka Ateliéru Tereza Štírnisková
Foto Maxim Bajza

ZAŽIJ DIVADLO VŠEMI SMYSLY

Projekt **Zažij divadlo všemi smysly** rozšiřuje vzdělávací nabídku Ateliéru Národního divadla moravskoslezského o nové kreativní programy reagující na aktuální změny rámcových vzdělávacích programů (RVP).

V autentickém prostředí divadelního zákulisí propojuje uměleckou a vzdělávací oblast a nabízí žákům základních a středních škol možnost učit se prostřednictvím zážitku a vlastní tvorby.

Během **tříhodinového interaktivního workshopu** se účastníci aktivně zapojují do práce s textem, prostorem, pohybem

i kostýmem. V roce 2025 jsme pro školy připravili workshopy s těmito názvy: *Vznik divadla a antika*, *Shakespeare*, *Absurdní divadlo* a *Vznik inscenace*.

(ts)

Za finanční podporu projektu děkujeme statutárnímu městu Ostrava a Ministerstvu kultury.

Workshop VZNIK DIVADLA A ANTIKA s dramaturgem činohry NDM Norbertem Závodským pro ZŠ Horymírova

Workshop VZNIK DIVADLA A ANTIKA pro ZŠ Horymírova

Foto Maxim Bajza

VÝLET – inscenace pro mateřské školy

O tom, že v Ateliéru NDM chystáme zbrusu nový projekt určený dětem z mateřských škol, jsme informovali v minulém čísle časopisu NDM. V listopadu proběhla premiéra a v současné době už máme za sebou i první reprízy. Navštívily nás děti a paní učitelky z MŠ Poděbradova, MŠ Dvořákova, MŠ Ostrčilova a ze Školičky u lesa a my se moc těšíme na další reprízy v novém roce. Informace o interaktivní inscenaci *Výlet* najdete na **ndm.cz** v záložce **Ateliér / pro mateřinky**.

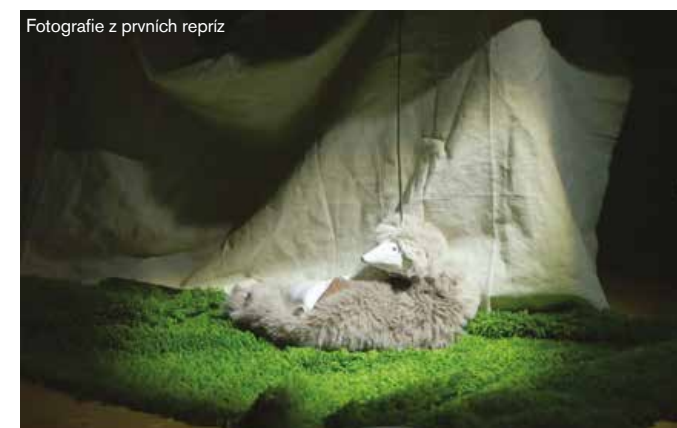
(dj)

Robert Finta a Kamila Janovičová

Robert Finta a Kamila Janovičová

Fotografie z prvních repríz

Martin Dědouch

Fotografie z prvních repríz

Kamila Janovičová a Robert Finta

Aneta Kaluža Klimešová

Foto Johana Šulík Bárová

f Ateliér NDM je na Facebooku:
Ateliér pro divadelní vzdělávání při NDM

i Ateliér NDM je na Instagramu:
atelier.ndm

Spolufinancováno
Evropskou unií

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

MINISTERSTVO
KULTURY

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

OSTRAVA!!!

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

PROGRAM – LEDEN 2026

9.	FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK	D	19.00	O
10.	IDIOT – premiéra	PP	18.30	Č
13.	TURANDOT	V.	18.30	O
14.	IDIOT – první repríza	II.	18.30	Č
15.	ŤULULUM	ČP	18.30	Č
16.	LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA		18.30	B
17.	LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA		18.30	B
18.	LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA		16.00	B
20.	IDIOT	E	18.30	Č
21.	PTÁČCI		18.30	Č
24.	MÉDEA		18.30	Č
29.	PRODANÁ NEVĚSTA		18.30	O
30.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů		18.30	Č
31.	PEER GYNT	PS2	18.30	B

Změna programu vyhrazena!

Červeně označené dny – so, ne, svátky
O – opera, Č – činohra, B – balet, M – muzikál,
K – koncert, Z – zadáno

Předplatitelské skupiny: E, F, D, N, V., II., VII., IV., PP, MP, PS, PS2,
MS, ČP

Zvýhodnění až -60% z ceny vstupenek

Více divadla za méně peněz...

- karta bude **automaticky uplatňovat výši zvýhodnění**
- jednorázová investice** do nákupu karty 80 Kč
- je **přenosná** a můžete ji **darovat**
- uplatnění **slev** při nákupu vstupenek i **on-line**
- platnost **1 rok** od data zakoupení a **bezplatná aktivace** karty na další období

PROGRAM – ÚNOR 2026

2.	MÉDEA		18.30	Č
3.	PEER GYNT	E	18.30	B
4.	TURANDOT	F	18.30	O
6.	IDIOT	D	18.30	Č
7.	MÉDEA		18.30	Č
10.	ŤULULUM		18.30	Č
12.	MOJŽÍŠ A FARAON – premiéra	PP	18.30	O
14.	MOJŽÍŠ A FARAON – druhá premiéra	MP	18.30	O
15.	IDIOT	N	15.00	Č
17.	MOJŽÍŠ A FARAON	V.	18.30	O
18.	FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK	II.	18.30	O
21.	FLORENTSKÝ SLAMĚNÝ KLOBOUK	PS2	18.30	O
27.	TURANDOT		18.30	O
28.	BŮH – česká premiéra	PP	18.30	Č

ON-LINE REZERVACE, NÁKUP VSTUPENEK I PŘEDPLATNÉHO NA WWW.NDM.CZ

Přes on-line nákup lze využít zvýhodnění pro seniory, ISIC a ITIC

MOJE ABO

- zvýhodnění **-30% z celkové částky**
- lze zakoupit **on-line** nebo **osobně** v prodeji předplatného
- zvolte si **počet představení, termíny, sedadla i počty vstupenek**
- zakupte vstupenky na **minimálně 4 různá představení**
- MOJE ABO je přenosné**

Šetřete svůj čas a namíchejte si své vlastní předplatné

www.ndm.cz

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

PROGRAM – LEDEN 2026

3.	OLIVER!		18.30	M
4.	OLIVER!		16.00	M
6.	KINKY BOOTS		18.30	M
7.	KINKY BOOTS		18.30	M
8.	KINKY BOOTS		18.30	M
9.	CHICAGO		18.30	M
10.	CHICAGO		18.30	M
11.	CHICAGO		16.00	M
13.	ELISABETH		18.30	M
14.	ELISABETH		18.30	M
15.	ELISABETH		18.30	M
16.	KRVAVÁ SVATBA	IV.	18.30	Č
17.	JESUS CHRIST SUPERSTAR	MS	18.30	M
18.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		16.00	M
21.	PRODUCENTI		18.30	M
22.	PRODUCENTI		18.30	M
23.	MAMMA MIA!	D	18.30	M
24.	MAMMA MIA!		18.30	M
25.	MAMMA MIA!		16.00	M
27.	MAMMA MIA!		18.30	M
28.	Soubor činohry hostuje v Trinci s inscenací TESTOSTERON			
29.	DONAHA! (Hole dupy)		18.30	Č
30.	ELISABETH		18.30	M
31.	ELISABETH		18.30	M

DIVADLO PRO VÁS – newsletter

Budte s námi v kontaktu a nenechte si ujít informace z divadla: novinky, bonusy, speciální akce.

PROGRAM – ÚNOR 2026

1.	ELISABETH		16.00	M
3.	DONAHA! (Hole dupy)		18.30	Č
4.	KRVAVÁ SVATBA	II.	18.30	Č
5.	MAMMA MIA!	VII.	18.30	M
6.	MAMMA MIA!	IV.	18.30	M
7.	MAMMA MIA!	MS	18.30	M
12.	PRODUCENTI		18.30	M
13.	PRODUCENTI		18.30	M
14.	KRVAVÁ SVATBA	PS	18.30	Č
17.	CHICAGO		18.30	M
18.	CHICAGO		18.30	M
19.	TESTOSTERON		18.30	Č
20.	OLIVER!		18.30	M
21.	OLIVER!		18.30	M
22.	OLIVER!		16.00	M
24.	KINKY BOOTS		18.30	M
25.	KINKY BOOTS		18.30	M
26.	KINKY BOOTS		18.30	M

Změna programu vyhrazena!

VYUŽIJTE SVÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

K nákupu vstupenek akceptujeme tyto benefitiní platby:

PLUXEE
EDENRED
UNIŠEK
BENEFIT PLUS
GALLERY BETA

Poukázky mohou být použity pro nákup vstupenek na všechna představení NDM, více na www.ndm.cz.

PROGRAM – LEDEN 2026

3.	POPELKA	16.00	O
4.	POPELKA	16.00	O
11.	POPELKA	15.00	O
13.	AGNETHA VOLÁ S.O.S.	Z 19.00	Č
14.	O LÍNÉ BABIČCE – školy	10.00	Č
15.	O LÍNÉ BABIČCE – školy	10.00	Č
16.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
17.	PODOBA VĚCÍ	19.00	Č
18.	PRAVDA	16.00	Č
22.	KARDINÁLNÍ CHYBA	19.00	Č
23.	HORNICKÉ VDOVY	19.00	Č
25.	AGNETHA VOLÁ S.O.S.	19.00	Č
27.	SOUMRAK NAD KRAJINOU	19.00	Č
28.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	16.00	M
29.	INTERVIEW	19.00	M
31.	PRAVDA	19.00	Č

PROGRAM – ÚNOR 2026

3.	INTERVIEW	19.00	M
4.	INTERVIEW	19.00	M
5.	HORNICKÉ VDOVY	19.00	Č
8.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
10.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
11.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
12.	KARDINÁLNÍ CHYBA	19.00	Č
13.	AGNETHA VOLÁ S.O.S.	19.00	Č
14.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
15.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	16.00	M
17.	PRAVDA	19.00	Č
18.	SOUMRAK NAD KRAJINOU	19.00	Č
19.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
20.	POPELKA	17.00	O
21.	PODOBA VĚCÍ	19.00	Č
22.	POPELKA	16.00	O
26.	POPELKA	18.00	O
27.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
28.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M

SLAVNOSTNÍ SÁL JANA ŠKODY

PROGRAM – LEDEN 2026

26.	KONCERT AGENTURY PRESTO Hudba z nitra mládí	19.00	K
-----	--	-------	---

PROGRAM – ÚNOR 2026

11.	KONCERT AGENTURY PRESTO Klavírní dialog	19.00	K
-----	--	-------	---

Změna programu vyhrazena!

ZÁKLADNÍ OBCHODNÍ INFORMACE PLATNÉ PRO 107. DIVADELNÍ SEZÓNU

Ceny a zvýhodnění jsou poskytovány dle aktuálního ceníku Národního divadla moravskoslezského

- zvýhodnění 50% pro seniory nad 65 let, pro ZTP, ZTP/P (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- zvýhodnění 50% pro držitele ISIC karty / studentské karty, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*

- zvýhodnění 50% pro držitele ITIC karty / pro pedagogy, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenky (neplatí pro gala, premiéry, hostující soubory, silvestrovská a mimořádná představení)*
- zvýhodnění 50% na rodinné vstupné (pouze u takto označených představení)
- zvýhodnění se nesčítají
- NDM je oprávněno poskytovat zvýhodnění změnit/uplatnit pouze na vybraná představení

*pokud není uvedeno jinak

Více na www.ndm.cz

INFORMUJEME VÁS

KDE SI MŮŽETE ZAJISTIT VSTUPENKY
ČI DÁRKOVÉ VOUCHERY?

- **PRODEJ VSTUPENEK v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legii 148/14, Ostrava**
pondělí 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
úterý 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
středa 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
čtvrtek 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
pátek 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
sobota a neděle zavřeno
tel.: **596 276 203, 596 276 242**
e-mail: vstupenky@ndm.cz
objednávky vstupenek nad 10 ks
tel.: **596 276 189, 596 276 260**
- **PRODEJ PŘEDPLATNÉHO v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legii 148/14, Ostrava**
pondělí 9.00 – 12.00 13.00 – 15.00
úterý 13.00 – 17.00
středa 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00
čtvrtek zavřeno
pátek 9.00 – 12.00
sobota a neděle zavřeno
tel.: **596 276 202, 724 892 133**
e-mail: predplatne@ndm.cz
- **e-VSTUPENKY, DÁRKOVÝ VOUCHER a MOJE ABO**
– nakupujte, platte a tiskněte v pohodlí domova na www.ndm.cz (zvýhodnění senior, dítě, ISIC, ITIC lze uplatnit i na e-vstupenky)
- v prodejních sítích **Colosseum Ticket** a **Ticketportal**
- **hodinu před začátkem představení u pokladny**
– v Divadle Antonína Dvořáka – telefon: **596 276 420**
– v pasáži Divadla Jiřího Myrona – telefon: **596 276 242**
- na dalších prodejních místech NDM – jejich seznam najdete na www.ndm.cz

VEŘEJNÉ GENERÁLKY

Vstupenky je možné zakoupit **on-line**, ale také v pokladně **v pasáži v Divadle Jiřího Myrona**. Na veřejné generálky platí jednotné vstupné. Konání veřejné generálky určuje inscenační tým.

CENÍK VSTUPENEK

Ceník vstupenek na jednotlivá představení a přehled poskytovaných zvýhodnění naleznete v pokladnách NDM.

U nevyprodaných představení jsou vstupenky v prodeji hodinu před začátkem představení přímo ve večerních pokladnách v Divadle Antonína Dvořáka a v divadelní pasáži v Divadle Jiřího Myrona.

REDAKCE

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legii 148/14, 701 04 OSTRAVA – Moravská Ostrava,
telefon: **596 276 111**, e-mail: vstupenky@ndm.cz

Ředitel: Jiří Nekvasil

Správní ředitel: Vítězslav Raszka

Hudební ředitel opery: Marek Šedivý

Šéf činohry: Vojtěch Štěpánek

Šéfka baletu: Lenka Dřímálová

Šéfka muzikálu: Gabriela Petráková

Šéf výpravy, scénograf: David Bazika

Technický šéf: Otakar Mlčoch

Šéfka marketingu a obchodu: Markéta Chlebová

Tisková mluvčí a PR: Šárka Swiderová

Šéfka mimořádných projektů: Kateřina Svobodová

Manažerka mimořádných projektů: Petra Pířková

Adresa redakce: Čs. legii 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava

Odpovědná redaktorka: Zuzana Váhalová Rausová

Autoři textů: Juraj Bajús, Marek David, Marie Dinkovová, Halina Františáková, Pavel Gejguš, Helena Havranová, Daniela Jirmanová, Daniela Kopecká, Martin Mikolášek, Otakar Mlčoch, Hana Nováková, Tereza Osmančíková, Karolína Pečenková, Barbora Skálová, Tereza Strmisková, Kateřina Svobodová, Alice Taussiková, Tomáš Vůjtek, Norbert Závodský, Zuzana Žáková

Program a repertoár: Milena Sladká

Technická spolupráce: Hana Marušáková

Grafická úprava: Václav Melecký

Redakční uzávěrka: 20. 11. 2025

Vychází: 22. 12. 2025

Vydalo: Národní divadlo moravskoslezské

Tisk: CZECH NEWS CENTER, a. s., CZECH PRINT CENTER tiskárna Ostrava
ISSN 2533-705X

PODPORUJÍ NÁS

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace, je financována z rozpočtu statutárního města Ostrava.
Aktivity Národního divadla moravskoslezského jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.

prodej – předprodej vstupenek

KLIA FLOWERS

KDE NÁS NAJDETE

| Ostrava – Avion | Ostrava – Globus

| Havířov – Globus | Hlučín | Kravaře

 Klia flowers kliaflowers

Kavárna Národní dům

Vaše místo pro práci a relaxaci

Zastavte se k nám na něco sladkého nebo slaného od Kolbaby a využijte **od úterý do pátku v čase od 11 do 15 hodin slevu 20 % na veškerý sortiment!***

Ideální místo pro pracovní schůzky, studium nebo vyřizování pracovních záležitostí. Užijte si kávu Nespresso, míchané nápoje, připojení k Wi-Fi a příjemné prostředí divadelní kavárny.

RYCHLÁ Wi-Fi | ÚT-PÁ | 11.00-15.00 | SLEVA 20 %

*Platí pro konzumaci v kavárně.

 @kavarnanarodni

Kavárna Národní dům, Čs. legii 148/14, Ostrava

Sphere

Největší věrnostní program v České a Slovenské republice, nabízí **více než 10 000 možností výhodných nákupů.**

Další tisíce partnerů na sphere.cz

Identity v tanci — 2025

Nové číslo odborné publikace o současném tanci, baletu a novém cirkusu.

Dvojazyčně (CZ/EN)
Barevně Včetně shrnutí sezóny 2024/25
Autoři z ČR, SK, PL, SRB

Vychází v říjnu!
Objednávejte tištěné vydání nebo PDF na Dance Context Eshop

Co
probouzí
a otevírá
❤️
?

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

26

Premiéry v roce 2026

OPERA ● Mojžíš a faraon ● Hráč ● Requiem

ČINOHRA ● Idiot ● Bůh ● Velryba ● Ze života hmyzu

BALET ● Nejen Mozart! ● Babylon balet ● Giselle

MUZIKÁL ● Tak se nám stalo... ● Ordinary Days

www.ndm.cz